

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagstiftning om omorganisering av social- och hälsovårdens centralförvaltning samt om inrättande av rättsskyddscentralen för hälsovården

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det skall stiftas en lag om forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården och en lag om rättsskyddscentralen för hälsovården. De administrativa omorganiseringar av social- och hälsovårdens centralförvaltning som redan genomförts 1991 och 1992 föreslås fortsätta så att social- och hälsostyrelsen ombildas till forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården. Inrättningen skall alltjämt ha till uppgift att följa och utvärdera verksamheten och utvecklingen inom social- och hälsovården samt att inom sitt område producera och skaffa inhemsk och internationell information och inhemskt och internationellt kunnande samt distribuera informationen och kunnandet till användarna, upprätthålla datafiler och register, bedriva forsknings- och utvecklingsverksamhet samt främja och ordna utbildning inom området. Innrättningen skall dock inte ha styrnings- och övervakningssuppgifter eller uppgifter som gäller tillståndsförvaltning.

Det föreslås att social- och hälsostyrelsens normgivningsbehörighet skall överföras på social- och hälsovårdsministeriet.

Under social- och hälsovårdsministeriet skall enligt förslaget inrättas en rättsskyddscentral för hälsovården, på vilken skall överföras ärenden som för närvarande ankommer på social- och hälsostyrelsen och som gäller bl.a. aborter, sterilisering och kastrering, rättspsykiatri, avskiljande av vävnader samt tillsynen över den yrkesutbildade personalen inom hälsovården.

Samtidigt föreslås i anslutning till omorganiseringen av social- och hälsovården avtalförvaltning att 31 andra lagar skall ändras. Dessutom skall vissa stadganden i lagen om smittsamma sjukdomar upphävas.

Propositionen ansluter sig till den tredje tilläggsbudgeten för 1992 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft den 1 december 1992.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sida		Sida
ALLMÅN MOTIVERING	4	1.20. Lagen om företagshälsovård	17
1. Inledning	4	1.21. Lagen om specialiserad sjukvård	17
2. Nuläget	4	1.22. Lagen om statens sinnessjukhus	17
2.1. Lagstiftning och praxis	4	1.23. Lagen om privat hälso- och sjukvård ..	18
2.2. De övriga nordiska länderna	5	1.24. Lagen om sjukvårdsartiklar	18
2.3. Bedömning av nuläget	6	1.25. Lagen om rehabilitering av frontvetera- ner	18
3. Propositionens mål och de viktigaste förslagen .	6	1.26. Sjukförsäkringslagen	18
3.1. Mål och medel	6	1.27. Lagen angående specialomsorger om ut- vecklingsstörda	18
3.2. De viktigaste förslagen	6	1.28. Lagen om moderskapsunderstöd	18
4. Propositionens verkningar	7	1.29. Adoptionslagen	19
4.1. Ekonomiska verkningar	7	1.30. Strålskyddslagen	19
4.2. Verkningar i fråga om organisation och personal	7	1.31. Lagen om skolor för hörselskadade och synskadade samt rörelsehindrade	19
4.3. Verkningar i fråga om olika medborgar- gruppers ställning	8	1.32. Lagen om hushållsarbetstagares arbets- förhållande	19
5. Ärendets beredning	8	1.33. Lagen om internering av farliga återfalls- förbrytare	19
6. Andra omständigheter som inverkat på proposi- tionen	8	1.34. Lagen om upphävande av 7 § 2 mom. och 26 § lagen om smittsamma sjukdomar ..	19
6.1. Samband med andra propositioner	8	2. Närmare stadganden och bestämmelser	20
6.2. Samband med internationella avtal och förpliktelser	9	3. Ikraftträdande	20
DETALJMOTIVERING	9	LAGFÖRSLAG	20
1. Motivering till lagförslagen	9	1. Lag om forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården	20
1.1. Lag om forsknings- och utvecklingscentra- len för social- och hälsovården	9	2. Lag om rättsskyddscentralen för hälsovården ..	21
1.2. Lag om rättsskyddscentralen för hälsovår- den	11	3. Lag om ändring av lagen om utövning av läkaryrket	23
1.3. Lagen om utövning av läkaryrket	12	4. Lag om ändring av lagen om utövning av tandläkaryrket	26
1.4. Lagen om utövning av tandläkaryrket ..	13	5. Lag om ändring av 3 § lagen om ömsesidig sjuk- och hälsovård i gränstrakt	29
1.5. Lagen om ömsesidig sjuk- och hälsovård i gränstrakt	13	6. Lag om ändring av lagen om utövning av tandteknikeryrket	29
1.6. Lagen om utövning av tandteknikeryrket .	13	7. Lag om ändring av lagen om utövning av sjukvårdsyrke	30
1.7. Lagen om utövning av sjukvårdsyrke ...	14	8. Lag om ändring av lagen om massörsyrket ...	31
1.8. Lagen om massörsyrket	14	9. Lag om ändring av lagen om utövande av optikeryrket	33
1.9. Lagen om utövande av optikeryrket	14	10. Lag om ändring av lagen om utövning av provisors- och farmaceutyrket	34
1.10. Lagen om utövning av provisors- och farmaceutyrket	14	11. Lag om ändring av steriliseringslagen	36
1.11. Steriliseringslagen	15	12. Lag om ändring av kastreringslagen	36
1.12. Kastreringslagen	15	13. Lag om ändring av lagen om avbrytande av havandeskap	37
1.13. Lagen om avbrytande av havandeskap .	15	14. Lag om ändring av mentalvårdslagen	38
1.14. Mentalvårdslagen	15		
1.15. Lagen om avskiljande av mänskliga or- gan och vävnader för medicinska ändamål	16		
1.16. Lagen om riksomfattande personregister för hälsovården	17		
1.17. Lagen om utredande av dödsorsak	17		
1.18. Socialvårdslagen	17		
1.19. Folkhälsolagen	17		

	Sida		Sida
15. Lag om ändring av lagen om avskiljande av mänskliga organ och vävnader för medicinska ändamål	40	av frontveteraner	46
16. Lag om ändring av lagen om riksomfattande personregister för hälsovården	41	26. Lag om ändring av 50 och 52 §§ sjukförsäkringslagen	46
17. Lag om ändring av 3 § lagen om utredande av dödsorsak	41	27. Lag om ändring av 3 § lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda	47
18. Lag om ändring av 4 § socialvårdslagen	42	28. Lag om ändring av 10 och 11 §§ lagen om moderskapsunderstöd	47
19. Lag om ändring av 4 § folkhälsolagen	42	29. Lag om ändring av adoptionslagen	48
20. Lag om ändring av lagen om företagshälsovård	43	30. Lag om ändring av strålskyddslagen	49
21. Lag om ändring av 5 § lagen om specialiserad sjukvård	43	31. Lag om ändring av 4 § lagen om skolor för hörselskadade och synskadade samt rörelsehindrade	49
22. Lag om ändring av 1 § lagen om statens sinnessjukhus	44	32. Lag om ändring av 2 § lagen om hushållsarbetsstagares arbetsförhållande	50
23. Lag om ändring av 10 och 13 §§ lagen om privat hälso- och sjukvård	44	33. Lag om ändring av 3 § lagen om internering av farliga återfallsförbrytare	50
24. Lag om ändring av lagen om sjukvårdsartiklar	45	34. Lag om upphävande av 7 § 2 mom. och 26 § lagen om smittsamma sjukdomar	51
25. Lag om ändring av 3 § lagen om rehabilitering			

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

Social- och hälsostyrelsen är ett centralt sakkunnigt ämbetsverk under social- och hälsovårdsministeriet. I samband med reformen av social- och hälsovårdens centralförvaltning 1991 överfördes uppgifter i anslutning till det administrativa beslutsfattandet från socialstyrelsen och medicinalstyrelsen, vilka indrogs, till social- och hälsostyrelsen. Ämbetsverket skulle dessutom vara sakkunnigmyndighet inom bl.a. socialvården, folkhälsoarbetet, den specialiserade sjukvården, mentalvårdsarbetet, miljöhälsovården och vården av utvecklingsstörda. Största delen av de övriga uppgifterna utgörs av tillståndsförvaltning och ansluter sig till hälsovårdspersonalens yrkesutövning, rättsmedicin och läkemedelsförsörjningen.

I samband med reformen koncentrerades den allmänna administrativa ledningen och styrningen av social- och hälsovårdens servicesystem till social- och hälsovårdsministeriet.

Uppgiftsfördelning mellan social- och hälsostyrelsen och social- och hälsovårdsministeriet har senare setts över. Uppgifterna i anslutning till flyktingvården överfördes den 31 december 1991 på social- och hälsovårdsministeriet. Lednings- och förvaltningsuppgifterna i anslutning till miljöhälsovården, smittsamma sjukdomar och hälsofostran överfördes på ministeriet eller folkhälsoinstitutet den 1 september 1992. Det planeras också att ärenden i anslutning till läkemedelsförsörjningen skall överföras på läkemedelsverket, som skall inrättas 1993.

Efter dessa ändringar har social- och hälsostyrelsen förutom sakkunniguppgifterna fortfarande en mängd centralt skötta styrnings- och tillsynsuppgifter, som kräver särskild sakkunskap, samt uppgifter i anslutning till tillståndsförvaltningen.

2. Nuläget

2.1. Lagstiftning och praxis

I lagen om social- och hälsostyrelsen (63/91) stadgas om social- och hälsostyrelsens uppgifter. Enligt lagen skall social- och hälsostyrelsen följa och utvärdera verksamheten och utvecklingen inom social- och hälsovården, producera och skaffa sådan inhemsk och internationell

information och sådant inhemskt och internationellt kunnande som behövs för planeringen, beslutsfattandet och den praktiska verksamheten inom social- och hälsovården samt distribuera informationen och kunnandet till användarna genom att för allmänt bruk producera officiell och annan statistik samt statistiska undersökningar och utredningar om socialvården och hälsovården, genom att genomföra forsknings- och utvecklingsprojekt, genom att ordna utbildning och handledning samt genom att ta initiativ och göra framställningar som behövs för att utveckla social- och hälsostyrelsen. Social- och hälsostyrelsen skall dessutom sköta de allmänna styrnings- och tillsynsuppgifter samt övriga förvaltningsuppgifter i samband med läkemedelsförsörjningen, produktsäkerheten inom hälsovården och hälsovårdspersonalens yrkesutövning, som i eller med stöd av lag eller förordning stadgas eller föreskrivs ankomma på den, samt de uppgifter som social- och hälsovårdsministeriet anförtror den.

I de viktigaste lagarna om social- och hälsovården, t.ex. folkhälsolagen (66/72), socialvårdslagen (710/82), mentalvårdslagen (1116/90) och lagen om specialiserad sjukvård (519/77) stadgas att social- och hälsostyrelsen är sakkunnigmyndighet inom lagens tillämpningsområde.

Enligt lagen om utövning av läkaryrket (562/78), lagen om utövning av tandläkaryrket (563/78), lagen om utövning av tandteknikeryrket (220/64), lagen om utövning av sjukvårdsyrke (554/62), lagen om massörsyrket (1231/45), lagen om utövande av optikeryrket (529/60) samt lagen om utövning av provisors- och farmaceutyrket (1275/87) registrerar och legitimerar social- och hälsostyrelsen de i lagarna nämnda utövarna av hälsovårdsyrken, övervakar dem samt fråntar dem vid behov rätten att utöva hälsovårdsyrke.

Enligt steriliseringslagen (283/70), kastreringslagen (282/70), lagen om avbrytande av havandeskap (239/70) samt lagen om avskiljande av mänskliga organ och vävnader för medicinska ändamål (355/88) är social- och hälsostyrelsen tillståndsmyndighet på centralförvaltningsnivå i dessa ärenden. Dessutom avger social- och hälsostyrelsen med stöd av mentalvårdslagen utlåtanden, fattar beslut om en åtalads sinness tillstånd, vård oberoende av patientens vilja, fortsatt vård och avslutande av vården.

En betydande del av de administrativa uppgifter som ankommer på det centrala ämbetsverket hör samman med förvaltningen av läkemedelsförsörjningen, om vilken stadgas i läkemedelslagen (395/87). Avsikten är att dessa uppgifter skall överföras på det läkemedelsverk som skall inrättas 1993.

Förutom dessa författningar stadgas om social- och hälsostyrelsens uppgifter i över 30 lagar och 40 förordningar.

Med stöd av de lagar som räknas upp ovan tillkommer vid det centrala ämbetsverket årligen tusentals tillståndsbeslut och andra avgöranden som hör nära samman med enskilda personers rättsliga ställning eller annars med rättsskyddet. Beslutsfattandet i dessa ärenden förutsätter särskild sakkunskap på området och en centrerad behandling för att samma rättspraxis alltid skall iakttas. Dessutom ger social- och hälsostyrelsen i egenskap av centralt sakkunnigt ämbetsverk på området sakkunnigutlåtanden till domstolar och andra myndigheter bl.a. i försäkringsmedicinska frågor och frågor som gäller bedömning av invaliditetsgrad.

Enligt 10 § förordningen om social- och hälsostyrelsen avgörs vid särskilt sammanträde vid social- och hälsostyrelsen ärenden som gäller avbrytande av havandeskap, sterilisering, kastrering, rättspsykiatri, utövning av hälsovårdsyrken samt läkemedelsförsörjningen.

Som en del av sin sakkunniguppgift upprätthåller social- och hälsostyrelsen centrala register och databaser för social- och hälsovården. Ämbetsverket har i sin egen statistikproduktion koncentrerat sig på statistik som beskriver verksamheten och klienterna inom social- och hälsovården.

Viktiga områden för den forskning som bedrivs vid social- och hälsostyrelsen är social- och hälsovårdens ekonomi, sanering av servicesystemet, arbetskraften på området, arbetsförhållandena och utvecklingen inom arbetslivet, social- och hälsovårdspolitik för en bärkraftig utveckling, teknologi samt en mera kundcentrerad välfärdspolitik och verkningarna av konjunkturväxlingar.

Social- och hälsostyrelsen har bistått lokala och regionala utvecklingsprojekt genom planering och utbildning, verkat som konsult, gett forskningshjälp och understött projekt ekonomiskt. Under 1992 ger social- och hälsostyrelsen ekonomiskt stöd till 60—70 forsknings-, försöks- och utvecklingsprojekt.

Social- och hälsovårdsstyrelsen drar nytta av internationell erfarenhet genom att delta i internationella projekt och skaffa information om reformer som genomförts i andra länder och om metoder som använts därvid.

2.2. De övriga nordiska länderna

I Sverige övervakas hälso- och sjukvårdspersonalen av hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd, HSAN. Frågor kan tas upp i nämnden på anmälan av patienten, en anhörig till honom, socialstyrelsen, riksdagens ombudsmän och justitiekanslern. Tidigare har tjänstemän vid socialstyrelsen varit föredragande i nämnden, men nu har nämnen sina egna föredragande. Nämnden har en jurist som ordförande och åtta ledamöter som utnämns av regeringen. Fyra av ledamöterna representerar olika förbund och fyra folket eller allmänheten. Nämnden är beslutförför med ordföranden och sex ledamöter. I enkla frågor kan ordföranden själv avgöra ärendet på föredragning.

Tillsynen över verksamheten på fältet har överförts från socialstyrelsen till läkemedelsverket, som inrättades den 1 juli 1990, och rättsmedicinalverket, som inrättades den 1 juli 1991. Dessa myndigheter har inte självständig rätt att ta initiativ hos HSAN i fråga om tillsynen över individer.

Den rättspsykiatriska forskningsverksamheten överfördes i Sverige den 1 oktober 1991 från socialstyrelsen till rättsmedicinalverket, RMV, som inrättades den 1 juli 1991 genom att statens rättskemiska laboratorium och rättsmedicinska stationer sammanslogs. Rättsmedicinalverkets uppgift är att övervaka den rättsmedicinska, rättskemiska, rättsserologiska och rättspsykiatriska forskningen, fungera som kvalitetsövervakare på det rättsmedicinska fältet, undersöka och utnyttja den information som fältet samlar in samt garantera en smidig och funktionell verksamhet. Rättsmedicinalverket består av ledningskansliet och elva funktionella enheter; sex rättsmedicinska avdelningar, tre rättspsykiatriska avdelningar samt en rättskemisk och en rättsserologisk avdelning. Kansliet leds av en överdirektör, som är ansvarig direkt inför landets regering. Granskning av rättspsykiatriska utlåtanden i de fall då

rätten så kräver görs fortfarande av rättsliga rådet vid socialstyrelsen, men en överföring på RMV diskuteras. Beslut om abort, sterilisering och kastrering kommer sannolikt fortfarande att fattas av socialstyrelsen.

I Norge övervakas utövarna av hälsovårdsyrken av HelseDirektoratet och i Danmark av Sundhedsstyrelsen.

2.3. Bedömning av nuläget

Social- och hälsostyrelsen har under sitt första verksamhetsår utfört ett omfattande arbete för planering och inledning av utvecklingsprojekt. De projekthelheter som startats under det första året är stora och månggestaltade projekt för omformning av service-systemet. Ämbetsverket har kört igång omfattande utvecklingsprojekt som gäller uppföljning och utvärdering av social- och hälsovården samt system för återkoppling av information.

Sakkunnigstyrningen syftar till att inom den praktiska verksamheten nå de mål som uppställts i lagstiftningen och i andra sammanhang.

Uppgiftsfördelningen mellan social- och hälsostyrelsen och social- och hälsovårdsministeriet, inklusive normgivningsrätten, är inte helt tydlig. På social- och hälsovårdsministeriet ankommer den allmänna styrningen och övervakningen av social- och hälsovårdens service-system. Övergången till resultatstyrning förutsätter att ministeriets och den underlydande social- och hälsostyrelsens roll, uppgifter och ansvarsförhållanden ses över.

Social- och hälsostyrelsens uppgifter indelas i sakkunniguppgifter, planerings- och styrninguppgifter och uppgifter som klart hör samman med tillståndsförvaltningen. Även om den anknytning till många olika yrken som de olikartade uppgifterna har medfört på många sätt har varit till nytta vid skötseln av ämbetsverkets uppgifter, har uppgiftsområdenas mångfald också gjort det svårt att ägna så stor uppmärksamhet åt forsknings- och utvecklingsuppgifter som deras vikt skulle förutsätta. Då de lagstadgade uppgifterna utgör en betydande del av ämbetsverkets uppgifter, kan det befaras att forsknings- och utvecklingsuppgifterna inte förmår konkurrera om de nödvändiga resurserna inom ämbetsverket. Å andra sidan har det med tanke på utvecklingen av personalstruktura-

ren visat sig vara ett problem att skillnaderna i yrkesinriktning och behörighet är stora hos den personal som sköter forsknings- och utvecklingsuppgifter respektive administrativa uppgifter.

Social- och hälsovårdsministeriets roll som en enhet som betjänar det regionala och lokala kommunala beslutsfattandet har förblivit oklar delvis på grund av ämbetsverkets ställning som centralförvaltningsmyndighet. Å andra sidan har det upplevts som ett problem för utvecklingsarbetet att forsknings- och utvecklingsuppgifterna och övervakningsuppgifterna har koncentrerats till samma organisation.

3. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

3.1. Mål och medel

Målet med propositionen är att ombilda social- och hälsostyrelsen till en ren forsknings- och utvecklingscentral och att bringa klarhet i rollerna och uppgifterna för den sakkunniginställning som inrättats för behoven inom social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde. Detta förutsätter att det yttre administrativa beslutsfattandet flyttas bort från ämbetsverket.

I samband med att social- och hälsostyrelsen inrättades konstaterades att det inte är ekonomiskt eller ändamålsenligt att överföra vissa funktioner på länsstyrelserna eller kommunerna. Det finns frågor som kräver särskild sakkunskap och som det inte går att decentralisera till länen eller kommunerna. I vissa fall talar t.ex. rättsskyddssynpunkter för en enhetlig grundnivå i hela landet. Detta förutsätter att beslutsfattandet är riksomfattande, men inte nödvändigtvis att det sker på ministerienivå. Därför bör under social- och hälsovårdsministeriet inrättas en ny enhet, på vilken skall överföras social- och hälsostyrelsens tillståndsförvaltning i som rör enskilda medborgare.

3.2. De viktigaste förslagen

Det föreslås att social- och hälsostyrelsen skall befrias från de administrativa uppgifter som nu ankommer på ämbetsverket. Därmed åläggs verket endast forsknings- och utvecklingsuppgifter. Samtidigt skall dess namn ändras till forsknings- och utvecklingscentralen för

social- och hälsovården. Forsknings- och utvecklingscentralens uppgift bör vara forsknings- och utvecklingsverksamhet som stöder social- och hälsovårdens servicesystem och utvecklingen av levnadsförhållandena. Forsknings- och utvecklingscentralen skall vara en central för informationsarbete, som står vid sidan om linjeförvaltningen. I takt med att reformen framskrider skall forsknings- och utvecklingscentralen i allt högre grad rikta in sig på projektartat arbete, vilket förutsätter att inrättningens personalstruktur ändras och grunderna för hela centralens existens klargörs.

Forsknings- och utvecklingscentralen skall ha till uppgift att följa och utvärdera social- och hälsovården, producera och distribuera inhemsk och internationell information, bedriva forsknings- och utvecklingsverksamhet, upprätthålla datafiler och register samt sköta fortbildningen på området. Dessutom skall inrättningen ta initiativ och avge utlåtanden som rör dess verksamhetsområde. Den skall med sin sakkunskap bistå och stöda både riksomfattande och regionalt beslutsfattande. Inrättningen skall inte längre vara centralförvaltningsmyndighet.

Det föreslås att de statliga inrättningar som lyder under social- och hälsostyrelsen, såsom statens skolhem, sjukhuset Järvenpään sosiaalisairaala och statens sinnessjukhus, i detta skede skall lyda under forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården i förvaltningshänseende. Statens skolhems administrativa ställning, i synnerhet möjligheterna att antingen privatisera eller kommunalisera dem, har utretts vid social- och hälsovårdsministeriet. Dessutom har social- och hälsovårdsministeriets länsstyrelsearbetsgrupp (arbetsgruppspromemoria 1992: SM) föreslagit att förvaltningen av inrättningarna skall överföras på länsstyrelserna. Trots att ämbetsverkets karaktär förändras är det ändamålsenligt att i detta skede hålla fast vid den nuvarande förvaltningen av de statliga inrättningarna.

Det föreslås att en rättsskyddscentral för hälsovården skall inrättas under social- och hälsovårdsministeriet. På rättsskyddscentralen skall överföras de uppgifter i anslutning till tillsynen över den yrkesutbildade personalen inom hälsovården, aborter, sterilisering och kastrering samt rättspsykiatri, rättsmedicin och försäkringsmedicin som för närvarande sköts av social- och hälsostyrelsen. Det är inte meningen att lagstiftningen om dessa uppgifter

skall ändras på något annat sätt. Avsikten är att uppgifterna alltjämt skall skötas centraliserat på riksomfattande nivå. Genom att de personer som för närvarande sköter dessa uppgifter överförs från social- och hälsostyrelsen till rättsskyddscentralen garanteras att den sakkunskap som uppgifterna förutsätter bevaras. Dessutom skall ett system av permanenta sakkunniga stå till förfogande för rättsskyddscentralen för hälsovården.

I samband med att de administrativa uppgifterna flyttas från social- och hälsostyrelsen, föreslås att den normgivningsbehörighet som är knuten till social- och hälsostyrelsen överförs på social- och hälsoministeriet.

Social- och hälsovårdsstyrelsen upprätthåller centrala datafiler och register för social- och hälsovården. Det föreslås att dessa datafiler och register alltjämt skall skötas av forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården. Centralregistret över hälsovårdspersonalen, i vilket en person införs på basis av ett beslut av rättsskyddscentralen för hälsovården, föreslås bli överfört till rättsskyddscentralen, dock så att forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården är teknisk upprätthållare av registret.

Som en helhet betraktat utgör förslagen en logisk fortsättning på det reformarbete och det förtydligande av uppgiftsfördelningen inom centralförvaltningen som inleddes inom social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde redan i samband med det arbete som kommittén för decentralisering av förvaltningen (kommittébetänkande 1986:12) utförde i mitten av 1980-talet.

4. Propositionens verkningar

4.1. Ekonomiska verkningar

Propositionen har inga betydande ekonomiska verkningar.

4.2. Verkningar i fråga om organisation och personal

I och med att rättsskyddscentralen för hälsovården inrättas ökar antalet ämbetsverk under social- och hälsovårdsministeriet med ett. Samtidigt som social- och hälsovårdsstyrelsen ombildas till en forsknings- och utvecklingscen-

tral skall dess namn ändras så att det motsvarar uppgifterna. Det nya namnet är forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården.

Från social- och hälsostyrelsen överförs och vid styrelsen indras sammanlagt 22 tjänster och uppgifter. På motsvarande sätt överförs till och inrättas vid rättsskyddscentralen för hälsovården sammanlagt 22 tjänster och uppgifter. Syftet är att överföra innehavarna av de indragna tjänsterna och uppgifterna till motsvarande tjänst eller uppgift vid rättsskyddscentralen för hälsovården.

Det är meningen att tjänstestrukturen och dimensioneringen av årsverken vid forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården i fortsättningen skall ändras så att de följer den nivå som forsknings- och utvecklingsbehoven kräver, då inrättningens verksamhet allt mera inriktas på projektartat arbete samtidigt som resultatansvaret och kundnärligheten ökar.

4.3. Verkningar i fråga om olika medborgargrupperns ställning

Överföringen av ärenden som gäller aborter, sterilisering, kastrering och rättspsykiatri på rättsskyddscentralen för hälsovården inverkar inte på olika medborgargrupperns ställning. Sammansättningen av de nämnder som behandlar ärendena är densamma som sammansättningen av de nuvarande särskilda sammanträdena. Uppgifterna för och sammansättningen av särskilda sammanträdet för abort- och steriliseringsärenden, särskilda sammanträdet för kastreringsärenden och särskilda sammanträdet för rättspsykiatriska ärenden förblir oförändrade tills de nya nämnderna har tillsatts.

Överföringen av tillsynen över den yrkesutbildade personalen inom hälsovården från social- och hälsostyrelsen till rättsskyddscentralen för hälsovården ändrar inte på nuvarande praxis. Den yrkesutbildade personalen inom hälsovården skall fortfarande stå också under länsstyrelsernas tillsyn, och patienters förvaltningsklagen skall fortfarande i enlighet med nuvarande praxis till största delen behandlas av länsstyrelserna. Beslut om begränsning eller förlust av rättigheterna för yrkesutbildade personer inom hälsovården skall alltså fattas av ett kollegialt organ, en nämnd. Också uppgif-

terna för och sammansättningen av särskilda sammanträdet för yrkesutövningsärenden förblir desamma tills den nya nämnden har tillsatts.

5. Ärendets beredning

En projektgrupp som tillsatts av social- och hälsovårdsministeriet har berett propositionen som tjänsteuppdrag. I projektgruppen fanns representanter för social- och hälsovårdsministeriet och social- och hälsostyrelsen och dessutom för bägge verkens personal.

I samband med reformförslaget bereddes fackorganisationerna inom hälso- och sjukvården tillfälle att bli hörda, varvid ingen motsatte sig propositionen. Utlåtanden om propositionen begärdes hos riksdagens justitieombudsman, justitieministeriet, finansministeriet, inrikesministeriet, undervisningsministeriet och arbetsministeriet och dessutom hos kommunernas centralorganisationer och Industrins Centralförbund. Största delen av remissinstanserna ansåg att reformförslaget var ett steg i rätt riktning. De anmärkningar och utlåtanden som kom fram då fackorganisationerna hördes har i mån av möjlighet beaktats vid beredningen av den slutgiltiga propositionen.

6. Andra omständigheter som inverkat på propositionen

6.1. Samband med andra propositioner

Propositionen ansluter sig till den tredje tilläggsbudgeten för 1992 och avses bli behandlad i samband med den.

Regeringen har i samband med avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet till riksdagen avlåtit en proposition med förslag till lagar om ändring av vissa lagar om utövning av yrken inom hälso- och sjukvården (RP 107/1992 rd) och en proposition med förslag till lag om ändring av läkemedelslagen och till lag om ändring av 5 a och 9 § sjukförsäkringslagen (RP 118/1992 rd). Eftersom de nu föreslagna ändringarna inte har kunnat beaktas ännu i nämnda propositioner, bör de ändringar som föranleds av föreliggande proposition göras i de lagförslag som är under behandling i riksdagen.

Regeringen avlät i samband med budgetpro-

positionen för 1993 en proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om läkemedelsverket (RP 172/1992 rd). Läkemedelsverket skall enligt förslaget bildas genom att det nuvarande läkemedelslaboratoriet kombineras med social- och hälsostyrelsens läkemedelsavdelning. Eftersom avsikten är att läkemedelsverket skall inrättas först den 1 mars 1993, skall de administrativa uppgifterna och personalen inom läkemedelsförsörjningen finnas vid den forsknings- och utvecklingscentral för social- och hälsovården som föreslås i denna proposition fram till den 1 mars 1993. Den nämnda propositionen innehåller också ett förslag till lag om ändring av lagen om social- och hälsostyrelsen. Detta blir onödigt, då det i föreliggande proposition föreslås att lagen om social- och hälsostyrelsen skall upphävas.

6.2. Samband med internationella avtal och förpliktelser

Den föreslagna överföringen av tillsynen över den yrkesutbildade personalen inom hälsovården på den rättsskyddscentral för hälsovården som skall inrättas innebär en förändring endast i fråga om handläggningssättet. Ändringen kommer inte att inverka på innehållet i tillsynen eller styrningen. Trots att EES-avtalet träder i kraft och det samnordiska avtalet ändras skall tillsynsuppgifterna alljämt ankomma på rättsskyddscentralen för hälsovården. Rättsskyddscentralen kommer att behandla också sådana uppgifter som följer av eventuella ändringar av de nya avtalen.

DETALJMOTIVERING

1. Motivering till lagförslagen

1.1. Lag om forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården

1 §. Enligt förslaget skall forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården vara en inrättning under social- och hälsovårdsministeriet som är specialiserad på forsknings- och utvecklingsverksamhet. Forsknings- och utvecklingscentralen skall inte längre ha hand om administrativa uppgifter i någon större utsträckning. Inrättningen skall alltså inte inneha rollen av centralt ämbetsverk för förvaltningsområdet.

2 §. Enligt förslaget skall uppföljning och utvärdering samt forskning och utveckling vara grundläggande uppgifter för forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården. Inrättningen skall genom sakkunnigstyrning - utbildning, konsultverksamhet och informationsförmedling - distribuera inhemsk och internationell information till användarna med målet att revidera praxis inom området. Uppgifterna utgör en naturlig fortsättning på de projekt som redan nu pågår vid social- och hälsostyrelsen.

I forsknings- och utvecklingsarbetet inom social- och hälsovården behövs jämförbar och

tillförlitlig internationell, riksomfattande och regional information. Betydelsen av regional information kommer att öka inom social- och hälsovården när statsandelsreformen har genomförts. Den pågående omvandlingen av välfärdsservicens struktur och innehåll medför nya utmaningar för uppföljningen av social- och hälsovårdens servicesystem, lagstiftning och nåendet av målen samt för de system som stöder uppföljningen. I och med den europeiska integrationen växer behovet av internationell information. Kraven på att också välfärdsservicen skall vara produktiv, ekonomisk, resultatrik och effektiv utvidgar området för uppföljningen. Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården skall producera mångsidig uppföljningsinformation, förädla den enligt användarnas behov samt utvärdera verksamheten inom social- och hälsovården.

Ett invecklat samhälle behöver aktuell, tillförlitlig och exakt information som grund för sina funktioner. Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården upprätthåller register och producerar statistik inom sitt område. Det är ändamålsenligt att koncentrera uppgiften till forsknings- och utvecklingscentralen, eftersom inrättningen förfogar över den kannedom om social- och hälsovårdens område som är nödvändig för utveckling och produk-

tion av register och statistik, och eftersom registren och statistiken är en viktig grund för forsknings- och utvecklingscentralens utvärderings-, uppföljnings- och utvecklingsarbete. Avsikten är att forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården allttjämt skall ansvara för största delen av personregistren inom hälso- och sjukvården, upprätthålla det centralregister över hälsovårdspersonalen som finns vid rättsskyddscentralen för hälsovården samt vara statistikförande myndighet inom området.

Avsikten är att forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården skall bli en högklassig forskningsinrättning som betjänar förvaltningsområdet. Forskningen skall stöda inrättningens uppföljnings-, utvärderings- och utvecklingsuppgifter. Den forskning som bedrivs vid inrättningen skall vara tillämplad forskning, som skall betjäna det lokala och riksomfattande beslutsfattandet på området.

Det är i allmänhet inte möjligt att genomdriva välfärdspolitiska reformer endast på basis av centraliserad planering, administrativ styrning eller resursstyrning. Den tidigare normstyrningen har i allt högre grad ersatts av utvecklingsprojekt som staten och kommunerna genomför gemensamt. I utvecklingsverksamheten kan den mångsidiga vetenskapliga forskning som bedrivs vid inrättningen och dess sakkunskap på många områden utnyttjas.

Förutom utvecklingsverksamheten bidrar också publiceringsverksamhet, som redan nu i stor omfattning pågår vid social- och hälsostyrelsen, och utbildningsverksamhet till att skapa förutsättningar för en reform av den praktiska verksamheten.

Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården skall betjäna kommunerna och kommunalförbunden vid utvecklingen av social- och hälsovården genom att erbjuda sakkunnigtjänster inom området.

Tills vidare skall statens skolhem, Järvenpään sosiaalisairaala och statens sinnessjukhus allttjämt lyda under forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården. Annars skall inrättningen praktisk taget inte alls åläggas styrnings-, tillsyns- och förvaltningsuppgifter.

Dessutom skall till inrättningens uppgifter höra sådana uppgifter som genom särskilda stadganden eller bestämmelser har ålagts inrättningen. I dessa ingår också de uppdrag som social- och hälsovårdsministeriet ger inrättning-

en. Förslaget motsvarar till denna del nuvarande praxis.

3 §. Styrningsorganisationen för forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården skall utgöras av en direktion som tillsätts för viss tid. Direktionen skall ha karaktären av ett snävt sakkunnigorgan. Avsikten är att direktionen skall vara så sammansatt att den från inrättningen synpunkt är en viktig tilläggsresurs för sakkunskapen i fråga om verksamhetens innehåll, den allmänna styrningen av verksamheten samt kontakterna till referensgrupper. Direktionens huvudsakliga uppgift skall vara att besluta om de allmänna riktlinjerna och målen för inrättningens verksamhet. Om direktionens uppgifter och sammansättning samt om tillsättandet av den skall stadgas närmare genom en förordning om inrättningens förvaltning.

Social- och hälsostyrelsen styrs redan för närvarande av en direktion, så förslaget överensstämmer till denna del med de nuvarande författningarna, fränsett att direktionen utökas med en medlem. Avsikten är att även kommunernas centralorganisationer skall vara representerade i direktionen för att samarbetet mellan den kommunala sektorn och inrättningen skall stärkas.

Inrättningen skall inte ha särskilda sammanträden, då uppgifterna i anslutning till rättskyddet överförs på ministeriet och rättskyddscentralen för hälsovården.

4 §. Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården skall också kunna ta emot uppdrag och sakkunniguppgifter. Syftet är att inrättningen skall övergå till resultatbudgetering genast år 1993, då den också kommer att anvisas ett anslag för avgiftsbelagd service. Inrättningen skall också kunna inleda gemensamma forsknings- och utvecklingsprojekt tillsammans med andra organisationer, t.ex. kommunernas centralorganisationer och universitet.

För att sakkunniga vid forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården och andra som utför forsknings- och utvecklingsarbete i samband med inrättningen utan hinder av sekretesstadgandena skall kunna få den information som oundgängligen behövs i arbetet, bör ett särskilt stadgande om rätten att få upplysningar tas in i lagen. Därvid är det inte längre nödvändigt att särskilt utverka ett sådant tillstånd av ministeriet som avses i 20 § 2 mom. lagen om allmänna handlingars offentlighet (83/51).

5 §. Om avgifter för forsknings- och utvecklingscentralens prestationer och om avgifternas storlek beslutar det ministerium som saken gäller med stöd av lagen om grunderna för avgifter till staten (150/92). Därför behövs i lagen endast en hänvisning till lagen om grunderna för avgifter till staten.

6 §. Målet är att forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården skall utvecklas till en högklassig forsknings- och utvecklingscentral inom sitt område. För att inrättningen så effektivt som möjligt skall kunna betjäna kommuner och sammanslutningar av kommuner samt statliga myndigheter och inrättningar, måste den utan hinder av några sekretesstadganden av kommunerna och sammanslutningarna av kommuner, myndigheterna på området och enskilda yrkesutövare få de upplysningar och utredningar som behövs för produktionen av sakkunnigtjänster. Det samma gäller rätten att i samma syfte få sådana upplysningar och utredningar från andra statliga myndigheter och inrättningar som det inte är möjligt att skaffa inom ramen för det sedvanliga samarbetet med myndigheterna och inrättningarna. Registreringen och lagringen av datafilerna måste vara så ordnad att ingens integritet eller affärs- och yrkeshemligheter äventyras. I samband med att uppgifter samlas in, används och lämnas ut samt skyddas skall personregisterlagen (471/87) iakttas.

Forsknings- och utvecklingscentralens behov av information beror främst på dess uppgift som statistikförande myndighet. Dessutom utarbetar inrättningen separata utredningar som beskriver och utvärderar verksamheten inom området. Det förutsätts att inrättningen, då den utnyttjar sin ovan nämnda rätt att få upplysningar, meddelar för vilket ändamål den ämnar använda de begärda upplysningarna och utredningarna.

Förslaget motsvarar de gällande författningarna.

7 §. Straffstadgandena i 40 kap. strafflagen (792/89) om brott mot tystnadsplikt, olovligt röjande av uppgift i eller om en handling och tagande av muta gäller endast tjänstemän och arbetstagare vid offentliga samfund. De som fungerar som sakkunniga utövar inte offentlig makt. På dem tillämpas därför stadgandena om sekretess i 27 § lagen om allmänna handlingars offentlighet.

8 §. Närmare stadganden om verkställigheten av lagen, t.ex. om forsknings- och utvecklings-

centralens uppgifter, organisation, tjänster och behörighetsvillkoren för tjänsterna samt om behandlingen och avgörandet av ärenden utfärdas genom förordning.

9 §. Avsikten är att social- och hälsostyrelsens verksamhet skall fortsätta ostörd då lagen träder i kraft. Därför skall bl.a. den direktion som tillsatts med stöd av lagen om social- och hälsostyrelsen fortsätta sin verksamhet som direktion för forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården tills en ny direktion senare tillsätts.

Avsikten är att det för läkemedelsförsörjningen skall inrättas ett läkemedelsverk, som inleder sin verksamhet den 1 mars 1993. Läkemedelsverket skall inrättas genom att social- och hälsostyrelsens läkemedelsavdelning och läkemedelslaboratoriet sammanslås. Avsikten är att de uppgifter som gäller läkemedelsförsörjningen och som nu kommer att åläggas forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården under en övergångstid skall skötas enligt de stadganden som gäller social- och hälsostyrelsen.

1.2. Lag om rättsskyddscentralen för hälsovården

1 §. Under social- och hälsovårdsministeriet skall enligt förslaget inrättas en rättsskyddscentral för hälsovården. De ärenden som för närvarande ankommer på social- och hälsostyrelsen och som gäller tillsynen över den yrkesutbildade personalen inom hälsovården, fattande av beslut om aborter, sterilisering och kastrering samt skötseln av rättsmedicinska och försäkringsmedicinska uppgifter och vissa uppgifter om vilka stadgas i mentalvårdslagen skall enligt förslaget överföras på rättsskyddscentralen för hälsovården. Det är inte meningen att uppgiftens sakinhåll skall ändras. Eftersom rättsskyddscentralen är ett ämbetsverk under social- och hälsovårdsministeriet, hör det också till dess uppgifter att utföra de uppdrag som ministeriet ger.

2 §. I samband med rättsskyddscentralen för hälsovården skall finnas en tillsynsnämnd för den yrkesutbildade hälsovårdspersonalen, en nämnd för abort- och steriliseringsärenden, en nämnd för kastreringsärenden samt en nämnd för rättspsykiatriska ärenden. Nämnderna skall motsvara social- och hälsostyrelsens nuvarande särskilda sammanträden, och deras uppgifter

skall vara desamma som för närvarande ankommer på de särskilda sammanträdena. Om nämndernas uppgifter, deras sammansättning och tillsättandet av dem stadgas närmare genom förordning.

3 §. Social- och hälsostyrelsens nuvarande centralregister över hälsovårdspersonalen skulle överföras till rättsskyddscentralen för hälsovården. Registret skulle användas för rättsskyddscentralens övervakningsuppgifter.

4 §. Stadganden om sökande av ändring finns i flera speciallagar, men i den mån sådana stadganden saknas skall ändring sökas hos högsta förvaltningsdomstolen i den ordning som stadgas i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden.

5 §. Eftersom man vid de statliga ämbetsverken i allt högre grad håller på att övergå till avgiftsbelagda prestationer, skall ett stadgande om sådana tas in i lagen. För närvarande är de beslut som avses i denna proposition stämpel-skattepliktiga, men en ändring av dem till prestationer som avses i lagen om grunderna för avgifter till staten är under beredning. Ämbetsverket kunde uppbära avgifter för sina sakkunnigutlåtagen samt för legitimering och registrering av yrkesutbildad personal inom hälsovården.

6 §. Rättsskyddscentralen för hälsovården skall inom ramen för de anslag som står till dess förfogande kunna anställa sakkunniga samt ingå uppdrags- och samarbetsavtal om enskilda sakkunniguppgifter inom sitt verksamhetsområde på samma sätt som social- och hälsostyrelsen för närvarande kan.

För att ämbetsverkets sakkunniga utan hinder av sekretesstadgandena skall kunna få den information som oundgängligen behövs i arbetet, bör ett särskilt stadgande om rätten att få upplysningar tas in i lagen. Därvid är det inte längre nödvändigt att särskilt utverka ett sådant tillstånd av ministeriet som avses i 20 § 2 mom. lagen om allmänna handlingars offentlighet (83/51).

7 §. Straffstadgandena i 40 kap. strafflagen (792/89) om brott mot tystnadsplikt, olovligt röjande av uppgift i eller om en handling och tagande av muta gäller tjänstemän och arbetstagare och medlemmar av nämnder vid offentliga samfund. De som fungerar som sakkunniga utövar inte offentlig makt. På dem tillämpas därför stadgandena om sekretess i 27 § lagen om allmänna handlingars offentlighet.

8 §. För att kunna utföra de uppgifter som

anges i 1 § kan rättsskyddscentralen för hälsovården tänkas behöva sekretessbelagda uppgifter från statliga eller kommunala myndigheter, andra offentlighetsrättsliga samfund, folkpensionsanstalten eller andra pensionsanstalter, försäkringsanstalter, samfund eller inrättningar som bedriver service- eller sjukvårdsverksamhet, samt apoteken. För att detta skall bli möjligt föreslås ett stadgande härom. De upplysningar som behövs är i stort sett desamma som den information social- och hälsostyrelsen för närvarande samlar in för att utföra sina uppgifter enligt 1 §.

Förslaget gäller endast offentlighetsrättsliga instanser. Om enskilda yrkesutövarens skyldighet att lämna uppgifter stadgas särskilt.

9 §. Närmare stadganden om verkställigheten av lagen, t.ex. om rättsskyddscentralens uppgifter, organisation, tjänster och behörighetsvillkoren för tjänsterna samt om behandlingen och avgörandet av ärenden utfärdas genom förordning.

10 §. Avsikten är de uppgifter som nu överförs skall skötas utan störningar även under övergångsperioden. Således skall bl.a. de särskilda sammanträden som tillsatts med stöd av lagen om social- och hälsostyrelsen fortsätta sin verksamhet tills de nämnder som avses i förslaget har tillsatts. De uppgifter enligt 1 § som social- och hälsostyrelsen ännu inte har slutfört överförs som sådana på rättsskyddscentralen och bör även under övergångsperioden skötas så snabbt som deras tidtabell kräver.

1.3. Lagen om utövning av läkaryrket

2—4, 6—9, 11, 14—21, 28 och 30 §. De tillstånds- och tillsynsärenden som gäller läkares yrkesutövning skall enligt förslaget överföras på rättsskyddscentralen för hälsovården. Därför föreslås att i nämnda paragrafen social- och hälsostyrelsen skall ersättas med rättsskyddscentralen för hälsovården.

Det föreslås att normgivningsbehörigheten skall överföras från social- och hälsostyrelsen till social- och hälsovårdsministeriet.

13 §. Om uppgifterna för forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården stadgas i lagen om forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården. Enligt förslaget skall inrättningen bl.a. ha till uppgift att producera statistik och idka forsk-

ning på sitt verksamhetsområde. För att kunna sköta sina uppgifter skall forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården ha rätt att få upplysningar enligt vad som stadgas i lagen om forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården.

26 §. Med tanke på rättsskyddet är det nödvändigt att det finns officiella uppgifter om förlust eller begränsning av behörighet att utöva läkaryrket. Uppgifter om vunnen behörighet att utöva läkaryrket får bl.a. apoteken från folkpensionsanstalten. Förteckningar över dem som utövar läkaryrket görs vanligen upp årligen oberoende av om det stadgas härom i lag. Därför föreslås att stadgandet ändras.

29 §. Det föreslås att paragrafen upphävs, eftersom föreslaget om avgifter för rättsskyddscentralens prestationer ingår i 5 § lag om rättsskyddscentralen för hälsovården.

1.4. Lagen om utövning av tandläkaryrket

2—4, 6—9, 11, 14—21, 28 och 30 §§. De tillstånds- och tillsynsärenden som gäller tandläkares yrkesutövning skall enligt förslaget överföras på rättsskyddscentralen för hälsovården. Därför föreslås att stadgandena om social- och hälsostyrelsen skall ändras så att de avser rättsskyddscentralen för hälsovården.

Det föreslås att normgivningsbehörigheten skall överföras från social- och hälsostyrelsen till social- och hälsovårdsministeriet.

13 §. Om uppgifterna för forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården stadgas i lagen om forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården. Enligt förslaget skall inrättningen bl.a. ha till uppgift att producera statistik och idka forskning på sitt verksamhetsområde. För att kunna sköta sina uppgifter skall forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården ha rätt att få upplysningar enligt vad som stadgas i lagen om forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården.

26 §. Med tanke på rättsskyddet är det nödvändigt att det finns officiella uppgifter om förlust eller begränsning av behörighet att utöva tandläkaryrket. Uppgifter om vunnen behörighet att utöva tandläkaryrket får bl.a. apoteken från folkpensionsanstalten. Förteckningar över dem som utövar tandläkaryrket görs vanligen upp årligen oberoende av om det

stadgas härom i lag. Därför föreslås att stadgandet ändras.

29 §. Det föreslås att paragrafen upphävs, eftersom föreslaget om avgifter för rättsskyddscentralens prestationer ingår i 5 § lag om rättsskyddscentralen för hälsovården.

1.5. Lagen om ömsesidig sjuk- och hälsovård i gränstrakt

3 §. Enligt paragrafen kan en läkare som är bosatt i en gränskommun i Sverige eller Norge och har privatmottagning där av medicinalstyrelsen beviljas tillstånd att i Finland utöva läkarverksamhet i en grannkommun i gränstrakten. Samma rättighet kan även beviljas en specialist som inte är stadigvarande bosatt i grannlandets gränsdistrikt, men har läkarmottagning där. Stadgandet gäller utövning av läkaryrket. Eftersom också de övriga tillståndsärenden som gäller läkares yrkesutövning föreslås bli överförda på rättsskyddscentralen för hälsovården, föreslås att stadgandet om social- och hälsostyrelsen ändras så att det avser rättsskyddscentralen för hälsovården.

1.6. Lagen om utövning av tandteknikeryrket

1 och 1 a §§. Tillstånds- och tillsynsärenden som gäller tandteknikers liksom även annan hälsovårdspersonals yrkesutövning skall enligt förslaget överföras på rättsskyddscentralen för hälsovården. Därför föreslås att stadgandena om social- och hälsostyrelsen skall ändras så att de avser rättsskyddscentralen för hälsovården.

3 §. Om uppgifterna för forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården stadgas i lagen om forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården. Enligt förslaget skall inrättningen bl.a. ha till uppgift att producera statistik och idka forskning på sitt verksamhetsområde. För att kunna sköta sina uppgifter skall forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården ha rätt att få upplysningar enligt vad som stadgas i lagen om forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården.

3 a §. Det föreslås att behörigheten att utfärda föreskrifter i fråga om rapporter och upplysningar som gäller verksamheten hos utövare

av tandteknikeryrket skall överföras från social- och hälsostyrelsen till social- och hälsovårdsministeriet.

1.7. Lagen om utövning av sjukvårdsyrke

1 och 4—6 §§. Tillstånds- och tillsynsärenden som gäller yrkesutövningen bland utövare av sjukvårdsyrken, liksom även bland annan hälsovårdspersonal, skall enligt förslaget överföras på rättsskyddscentralen för hälsovården. Därför föreslås att stadgandena om social- och hälsostyrelsen skall ändras så att de avser rättsskyddscentralen för hälsovården.

2 §. Om uppgifterna för forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården stadgas i lagen om forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården. Enligt förslaget skall inrättningen bl.a. ha till uppgift att producera statistik och idka forskning på sitt verksamhetsområde. För att kunna sköta sina uppgifter skall forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården ha rätt att få upplysningar enligt vad som stadgas i lagen om forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården.

2 a §. Det föreslås att behörigheten att utfärda föreskrifter i fråga om rapporter och upplysningar som gäller verksamheten hos utövare av sjukvårdsyrke skall överföras från social- och hälsostyrelsen till social- och hälsovårdsministeriet.

1.8. Lagen om massörsyrket

2, 6—7, 10—12 och 14 §§. Tillstånds- och tillsynsärenden som gäller massörers liksom även annan hälsovårdspersonals yrkesutövning skall enligt förslaget överföras på rättsskyddscentralen för hälsovården. Därför föreslås att i lagen om massörsyrket om social- och hälsostyrelsen skall ersättas med rättsskyddscentralen för hälsovården.

13 §. Om uppgifterna för forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården stadgas i lagen om forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården. Enligt förslaget skall inrättningen bl.a. ha till uppgift att producera statistik och idka forskning på sitt verksamhetsområde. För att kunna sköta sina uppgifter skall forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården

ha rätt att få upplysningar enligt vad som stadgas i lagen om forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården.

13 a §. Det föreslås att behörigheten att utfärda föreskrifter i fråga om rapporter och upplysningar som gäller verksamheten hos dem som utövar yrket som utbildad massör skall överföras från social- och hälsostyrelsen till social- och hälsovårdsministeriet.

1.9. Lagen om utövande av optikeryrket

2 och 4 §§. Tillstånds- och tillsynsärenden som gäller optikers liksom även annan hälsovårdspersonals yrkesutövning skall enligt förslaget överföras på rättsskyddscentralen för hälsovården. Därför föreslås att stadgandena om social- och hälsostyrelsen i lagen om utövande av optikeryrket skall ändras så att de avser rättsskyddscentralen för hälsovården.

3 §. Om uppgifterna för forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården stadgas i lagen om forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården. Enligt förslaget skall inrättningen bl.a. ha till uppgift att producera statistik och idka forskning på sitt verksamhetsområde. För att kunna sköta sina uppgifter skall forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården ha rätt att få upplysningar enligt vad som stadgas i lagen om forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården.

3 a §. Det föreslås att behörigheten att utfärda föreskrifter i fråga om rapporter och upplysningar som gäller optikers verksamhet skall överföras från social- och hälsostyrelsen till social- och hälsovårdsministeriet.

1.10. Lagen om utövning av provisors- och farmaceutyrket

2—4, 6—8 och 10—11 §§. Utövarna av provisors- och farmaceutyrket blir likställda med den övriga yrkesutbildadepersonalen inom hälsovården och rättsskyddscentralen för hälsovården och länsstyrelserna.

Det föreslås att normgivningsbehörigheten skall överföras från social- och hälsostyrelsen till social- och hälsovårdsministeriet.

5 a §. Om uppgifterna för forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården stadgas i lagen om forsknings- och utveck-

lingscentralen för social- och hälsovården. Enligt förslaget skall inrättningen bl.a. ha till uppgift att producera statistik och idka forskning inom sitt verksamhetsområde. För att kunna sköta sina uppgifter skall forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården ha rätt att få upplysningar enligt vad som stadgas i lagen om forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården.

1.11. Steriliseringslagen

4 och 8 §§. De enskilda steriliseringsbeslut som fattas inom centralförvaltningen och de övriga administrativa ärenden som gäller sterilisering skall enligt förslaget överföras på rättsskyddscentralen för hälsovården. Stadgandena om social- och hälsostyrelsen föreslås därför bli ändrade så att de avser rättsskyddscentralen för hälsovården.

5 §. Vid social- och hälsostyrelsen behandlas steriliseringsärenden vid samma särskilda sammanträde som ärenden som gäller avbrytande av havandeskap. Det föreslås att steriliseringsärenden vid rättsskyddscentralen för hälsovården skall behandlas i en kollegial nämnd, där också avbrytande av havandeskap skall behandlas. Avsikten är att det genom förordning skall stadgas om nämndens sammansättning så, att den motsvarar sammansättningen av det nuvarande särskilda sammanträdet.

1.12. Kastreringslagen

7 och 8 §§. De enskilda kastreringsbeslut som fattas inom centralförvaltningen och de övriga administrativa ärenden som gäller kastrering skall enligt förslaget överföras på rättsskyddscentralen för hälsovården. Därför föreslås att stadgandena om social- och hälsostyrelsen ändras så att de avser rättsskyddscentralen för hälsovården.

4 §. Vid social- och hälsostyrelsen behandlas kastreringsärenden vid ett särskilt sammanträde. Det föreslås att kastreringsärenden vid rättsskyddscentralen för hälsovården skall behandlas i en kollegial nämnd. Avsikten är att det genom förordning skall stadgas om nämndens sammansättning så, att den motsvarar det nuvarande särskilda sammanträdet.

1.13. Lagen om avbrytande av havandeskap

5—6, 8 och 11 §§. De enskilda beslut som

inom centralförvaltningen fattas om avbrytande av havandeskap och de övriga administrativa ärenden som gäller avbrytande av havandeskap skall enligt förslaget överföras på rättsskyddscentralen för hälsovården. Stadgandena om social- och hälsostyrelsen skall därför enligt förslaget ändras så att de avser rättsskyddscentralen för hälsovården.

10 §. Vid social- och hälsostyrelsen behandlas ärenden som gäller avbrytande av havandeskap vid samma särskilda sammanträde som steriliseringsärenden. Det föreslås att ärenden som gäller avbrytande av havandeskap vid rättsskyddscentralen för hälsovården skall behandlas i en kollegial nämnd, där också steriliseringsärenden skall behandlas. Avsikten är att det genom förordning skall stadgas om nämndens sammansättning så, att den motsvarar det nuvarande särskilda sammanträdet.

Till lagen om avbrytande av havandeskap har den 17 januari 1991 fogats en ny 5 a §, enligt vilken social- och hälsostyrelsen kan ge tillstånd till avbrytande av havandeskap fram till havandeskapets tjugofjärde vecka, om hos fostret har konstaterats svår sjukdom eller svårt kroppsllyte. Även dessa ärenden har avgjorts vid social- och hälsostyrelsens särskilda sammanträde, trots att 10 § inte förutsätter detta. För att garantera att dessa ärenden också i fortsättningen avgörs i ett kollegialt organ föreslås att det i 10 § skall slås fast att också ärenden som avses i 5 a § skall behandlas i nämnden för abort- och steriliseringsärenden.

1.14. Mentalvårdslagen

Social- och hälsostyrelsen inrättades som ett sakkunnigverk. Den ålades dock vissa förvaltningsuppgifter, som det inte ansågs ändamålsenligt att överföra på ministeriet och, med beaktande av rättsskyddssynpunkter, inte heller på länsstyrelserna eller kommunerna. För att ombildandet av social- och hälsostyrelsen till forsknings- och utvecklingscentral inom området skall kunna genomföras, bör vissa administrativa uppgifter som fortfarande ankommer på ämbetsverket överföras på rättsskyddscentralen för hälsovården. Dessa uppgifter gäller bl.a. sinnesundersökning av åtalade, beslut om intagning på vård oberoende av den åtalades vilja fortsatt vård och avslutande av vård. Därför föreslås att största delen av de författ-

ningar som gäller social- och hälsostyrelsens administrativa beslutsfattande skall ändras så att de avser rättsskyddscentralen för hälsovården, medan de författningar som avser social- och hälsostyrelsens sakkunniguppgift enligt förslaget skall ändras så att de avser forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården.

2 §. Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården skall vara sakkunnigmyndighet för mentalvårdsarbetet. Om inrättningens sakkunniguppgifter stadgas i lagen om forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården. Enligt förslaget skall inrättningen ha till uppgift att följa och utvärdera verksamheten och utvecklingen inom social- och hälsovården samt inom detta område producera och skaffa inhemsk och internationell information och inhemskt och internationellt kunnande och distribuera informationen och kunnandet till användarna, upprätthålla datafiler och register, bedriva forsknings- och utvecklingsverksamhet, främja och ordna utbildning samt ta initiativ och göra framställningar. Detta innefattar också uppgiften att vara sakkunnigmyndighet för mentalvårdsarbetet.

6 §. Vård på statens sinnessjukhus. Statens sinnessjukhus skall alltjämt lyda under forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården. På statliga sinnessjukhus utförs sinnesundersökningar och på dem vårdas i regel mentalsjuka och andra som lider av mentala störningar, om det är särskilt farligt eller svårt att vårda dem. Syftet med statens sinnessjukhus är att producera service för en sådan liten patientgrupp som kräver speciella vårdåtgärder.

Rätten att besluta om intagning, avslutande av vården och utskrivning från sjukhuset i fråga om andra än åtalade skall enligt förslaget överföras från social- och hälsostyrelsen till överläkaren för det statliga sinnessjukhuset. Vid kommunala inrättningar är det överläkaren som innehar beslutanderätten, och det är inte motiverat att förfarandet är ett annat för dessa patienters del bara för att de vårdas vid ett statligt sinnessjukhus.

Beslutsfattandet i samband med intagning av en åtalad för vård, avslutande av vården och utskrivning från sjukhuset skall även vid statens sinnessjukhus ske så som stadgas i 17 §.

16 §. De enskilda beslut som inom centralförvaltningen fattas om sinnesundersökningar

och de övriga administrativa ärenden som gäller sinnesundersökningar skall enligt förslaget överföras på den rättsskyddscentral för hälsovården som skall inrättas. Författningen om social- och hälsostyrelsen föreslås därför bli ändrad så att den avser rättsskyddscentralen för hälsovården.

17 och 18 §§. De enskilda beslut som inom centralförvaltningen fattas om vård oberoende av den åtalades vilja efter avslutad sinnesundersökning eller om utskrivning efter sinnesundersökning skall enligt förslaget överföras på rättsskyddscentralen för hälsovården. Rättsskyddscentralen för hälsovården skall besluta om vård oberoende av den åtalades patientens vilja samt om förlängning och avslutande av vården liksom också om utskrivning av patienten från sjukhuset innan utlåtande har avgetts om hans sinness tillstånd.

19 §. Centralförvaltningens uppgifter i anslutning till specialomsorger om åtalade utvecklingsstörda skall enligt förslaget överföras på rättsskyddscentralen för hälsovården. Därför föreslås att de författningar som gäller social- och hälsostyrelsen skall ändras så att de avser rättsskyddscentralen för hälsovården.

21 och 22 §§. Det beslutsfattande inom centralförvaltningen och de övriga administrativa åtgärder som gäller utredning av behovet av psykiatrisk sjukvård när den åtalade inte döms till straff och vård av en sådan person oberoende av hans vilja skall enligt förslaget överföras på rättsskyddscentralen för hälsovården. Därför föreslås att de författningar som gäller social- och hälsostyrelsen skall ändras så att de avser rättsskyddscentralen för hälsovården.

24 §. Rättsskyddscentralen för hälsovården är enligt det föreslagna 17 § 2 mom. underställningsmyndighet i de fall då en läkare vid sjukhuset fattar ett beslut som gäller fortsatt vård oberoende av patientens vilja. Enligt förslaget skall ändring i dessa fall också sökas hos rättsskyddscentralen för hälsovården. I beslut av rättsskyddscentralen för hälsovården skall ändring sökas hos högsta förvaltningsdomstolen.

1.15. Lagen om avskiljande av mänskliga organ och vävnader för medicinska ändamål

2, 6—7 och 9 §§. Tillståndsärenden som gäller avskiljande av mänskliga organ och

vävnader för medicinska ändamål skall enligt förslaget överföras på rättsskyddscentralen för hälsovården. Stadgandena om social- och hälsostyrelsen föreslås därför bli ändrade så att de avser rättsskyddscentralen för hälsovården.

12 §. Det föreslås att normgivningsbehörigheten i fråga om konstaterande av dödsfall samt fastställandet av formulär för behövliga blanketter skall överföras från social- och hälsostyrelsen till social- och hälsovårdsministeriet.

1.16. Lagen om riksomfattande personregister för hälsovården

2—4 §§. Det föreslås att det skall ankomma på forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården att föra riksomfattande personregister för hälsovården. Därför föreslås att stadgandena om social- och hälsostyrelsen skall ändras så att de avser forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården.

5 §. Det har föreslagits att tillsynen över den farmaceutiska personalen, liksom över annan hälsovårdspersonal, skall överföras på rättsskyddscentralen för hälsovården. För att sköta sina tillsynsuppgifter kommer rättsskyddscentralen för hälsovården att behöva uppgifter ur narkotikatillsynsregister på samma sätt som social- och hälsostyrelsen för närvarande. Det föreslås därför att till lagen skall fogas ett stadgande om rätt att lämna ut uppgifter.

1.17. Lagen om utredande av dödsorsak

3 §. Det föreslås att normgivningsbehörigheten i fråga om medicinsk utredning av dödsorsak skall överföras på social- och hälsovårdsministeriet.

1.18. Socialvårdslagen

4 §. Social- och hälsostyrelsen namn skall enligt förslaget ändras till forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården. Därför föreslås att stadgandet om social- och hälsostyrelsen i socialvårdslagen skall ändras så att det avser forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården.

1.19. Folkhälsolagen

4 §. Social- och hälsostyrelsen namn skall enligt förslaget ändras till forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården. Därför föreslås att stadgandet om social- och hälsostyrelsen i folkhälsolagen skall ändras så att det avser forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården.

1.20. Lagen om företagshälsovård

5 §. Det föreslås att behörigheten att utfärda anvisningar i fråga om kompletterande utbildning av sådan yrkesutbildad personal inom hälsovården som är verksam i uppgifter inom företagshälsovården skall överföras från social- och hälsostyrelsen till social- och hälsovårdsministeriet.

10 §. Det föreslås att den medicinska övervakningen av den verksamhet som utövas samt innehållet i de företagshälsovårdstjänster som tillhandahålls av hälsovårdscentraler, enheter för företagshälsovård och yrkesutbildade personer inom hälsovården, vilka sköter genomförandet av den företagshälsovård som skall ordnas av arbetsgivaren, skall koncentreras till social- och hälsovårdsministeriet och länsstyrelserna.

1.21. Lagen om specialiserad sjukvård

5 §. Social- och hälsostyrelsen namn skall enligt förslaget ändras till forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården. Därför föreslås att stadgandet om social- och hälsostyrelsen i lagen om specialiserad sjukvård skall ändras så att det avser forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården.

1.22. Lagen om statens sinnessjukhus

1 §. Det föreslås att statens sinnessjukhus alljämt skall vara underställda forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården. Därför föreslås att stadgandet om social- och hälsostyrelsen i lagen om statens sinnessjukhus skall ändras så att det avser forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården.

1.23. Lagen om privat hälso- och sjukvård

10 §. Det föreslås att normgivningsbehörigheten i fråga om innehållet i den verksamhetsberättelse som lämnas av dem som producerar privata hälso- och sjukvårdstjänster skall överföras från social- och hälsostyrelsen till social- och hälsovårdsministeriet.

13 §. På forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården skall enligt förslaget inte ankomma styrning och övervakning av hälso- och sjukvårdstjänsterna, varför det föreslås att forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården inte skall nämnas i stället för social- och hälsovårdsstyrelsen såsom den som styr och övervakar den privata hälso- och sjukvården.

1.24. Lagen om sjukvårdsartiklar

2, 5, 7 och 11 §§. Vid social- och hälsovårdsministeriet utreds på grund av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet en helhetslösning för förvaltningen av den tekniska inspektionen av produkter inom hälso- och sjukvården (bl.a. kemikalier, alkohol, tobak, sjukvårdsartiklar). Innan denna helhetslösning har fått stånd är det inte ändamålsenligt att överföra uppgifter som gäller sjukvårdsartiklar från social- och hälsostyrelsen. Social- och hälsostyrelsen namn skall enligt förslaget ändras till forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården. Därför föreslås att stadgandet om social- och hälsostyrelsen i lagen om sjukvårdsartiklar skall ändras så att det avser forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården.

4 och 10 §§. Det föreslås att normgivningsbehörigheten i fråga om sjukvårdsartiklar skall överföras på social- och hälsovårdsministeriet.

6 §. Enligt gällande stadganden fattas förbudsbeslut som gäller sjukvårdsartiklar vid social- och hälsostyrelsens särskilda sammanträde. Eftersom det inte enligt förslaget skall finnas något motsvarande beslutande organ vid forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården, skall dessa ärenden avgöras på föredragning på normalt sätt. Några sådana förbudsbeslut har ännu inte fattats.

1.25. Lagen om rehabilitering av frontveteraner

3 §. Det föreslås att behörigheten att utfärda

anvisningar om den undersökning och vård som hör till rehabiliteringen skall överföras från social- och hälsostyrelsen till social- och hälsovårdsministeriet.

1.26. Sjukförsäkringslagen

50 §. Social- och hälsostyrelsen skall enligt förslaget ombildas till en ren forsknings- och utvecklingscentral, varför det inte är ändamålsenligt att den är representerad i sjukförsäkringsdelegationen.

52 §. Då socialförsäkringsnämnder har tillrats, har social- och hälsovårdsstyrelsen lämnats tillfälle att avge sitt utlåtande i fråga om läkarledamoten. Eftersom länsstyrelserna är lokala tillsynsmyndigheter för läkarnas yrkesutövning, är det ändamålsenligt att också denna uppgift åläggs länsstyrelsen, som i varje fall skall lämnas tillfälle att avge sitt utlåtande i fråga om de två ledamöter som företräder kännedom om de försäkrades förhållanden.

1.27. Lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda

3 §. Yrkesutbildningsstyrelsen och skolstyrelsen sammanslogs den 1 april 1991 till utbildningsstyrelsen, varför det föreslås att det stadgande som gäller yrkesutbildningsstyrelsen och skolstyrelsen skall ändras så att det avser utbildningsstyrelsen.

Social- och hälsostyrelsen namn skall enligt förslaget ändras till forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården. Därför föreslås att stadgandet om social- och hälsostyrelsen i lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda skall ändras så att det avser forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården.

1.28. Lagen om moderskapsunderstöd

10 §. Moderskapsunderstödet belopp fastställs av statsrådet. Att fatta beslut om moderskapsunderstöd som ges in natura, dvs. om innehållet i moderskapsförpackningen, är en sådan sakkunniguppgift som det är mest ändamålsenligt att låta forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården ta hand om.

Det är för närvarande mest ändamålsenligt att låta ersättningen för de av kommunala medel betalda understöden ankomma på forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården, eftersom en kommission utreder möjligheten att överföra denna uppgift på folkpensionsanstalten 1994. En sådan utbetalningsuppgift lämpar sig inte för ministeriet, medan det å andra sidan skulle kräva mera resurser än för närvarande att decentralisera uppgiften till länsstyrelserna.

11 §. Samma myndighet som sköter utbetalningen av moderskapsunderstöden bör övervaka betalningen av understöden och få de uppgifter som behövs för övervakningen. Därför föreslås att de punkter i paragrafen som gäller social- och hälsostyrelsen ändras så att de avser forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården.

1.29. Adoptionslagen

17, 20—22, 28 och 50—52 §§. Den allmänna planeringen, ledningen och övervakningen av adoptionsrådgivningen och den internationella adaptionstjänsten skall enligt förslaget överföras från social- och hälsostyrelsen till social- och hälsovårdsministeriet. Därför föreslås att stadgandena om social- och hälsostyrelsen i adoptionslagen ändras så att de avser social- och hälsovårdsministeriet.

1.30. Strålskyddslagen

6 och 38 §. Medicinalstyrelsen sammanslogs den 1 mars 1991 med socialstyrelsen till social- och hälsostyrelsen. Härvid överfördes en stor del av de allmänna styrnings- och tillsynsuppgifterna från styrelsen till andra instanser. Då hade strålskyddslagen emellertid ännu inte givits, varför de ändringar som föranleddes av indragningen av medicinalstyrelsen inte kunde göras i den. För närvarande är den medicinska sakkunskapen inom centralförvaltningen i fråga om strålning koncentrerad till strålsäkerhetscentralen. Därför föreslås att den medicinska användningen av strålning skall styras och övervakas av strålsäkerhetscentralen, som lyder under social- och hälsovårdsministeriet, i stället för av medicinalstyrelsen. Strålsäkerhetscentralen skall också utfärda anvisningar om grunderna för medicinsk användning av strålning.

41 §. Det föreslås att behörigheten att utfärda föreskrifter om massundersökningar skall överföras från medicinalstyrelsen till social- och hälsovårdsministeriet.

1.31. Lagen om skolor för hörselskadade och synskadade samt rörelsehindrade

4 §. Eftersom skolstyrelsens uppgifter har överförts på utbildningsstyrelsen, som inrättades den 1 april 1991, föreslås att stadgandet om skolstyrelsen skall ändras så att det avser utbildningsstyrelsen. Paragrafens 3 mom. upphävs, eftersom utbildningsstyrelsen och social- och hälsovårdsministeriet kommer att samarbeta.

1.32. Lagen om hushållsarbetstagares arbetsförhållande

2 §. I lagen om utövning av sjukvårdsyrke (554/62) definieras vilken myndighet som för matrikeln över utövare av sjukvårdsyrke. Det är därför inte nödvändigt att upprepa den matrikelförande myndigheten i lagen om hushållsarbetstagares arbetsförhållande.

1.33. Lagen om internering av farliga återfallsförbrytare

3 §. Det föreslås att de administrativa uppgifterna i anslutning till mentalvårdslagen skall överföras på rättsskyddscentralen för hälsovården. I överensstämmelse med detta förslag föreslås att ärenden som gäller internering av en förbrytare i tvångsinrättning skall överföras på rättsskyddscentralen för hälsovården. Frågor som är viktiga med tanke på individens rättsskydd skall behandlas i nämnden för rättspsykiatriska ärenden.

1.34. Lagen om upphävande av 7 § 2 mom. och 26 § lagen om smittsamma sjukdomar

Lagen om smittsamma sjukdomar (583/86) har ändrats genom två lagar (756/92 och 770/92) av den 3 augusti 1992 om ändring av lagen om smittsamma sjukdomar. Den förstnämnda ändringen ingick i statsandelsreformen och den sistnämnda i organisationsreformen av miljöhälsovården, hälsouppllysningen och över-

vakningen av smittsamma sjukdomar. I dessa båda ändringar ingick ändringar av 7 § och 26 § som avvek från varandra och var sinsemellan motstridiga.

2. Närmare stadganden och bestämmelser

Propositionen förutsätter att ca 40 förord-

ningar, statsrådsbeslut och ministeriebeslut ändras.

3. Ikraftträdande

Propositionen ansluter sig till höstens tilläggsbudget för 1992. Lagarna föreslås träda i kraft den 1 december 1992.

1.

Lag

om forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården

I enlighet med riksdagens beslut stadgas

1 §

För forsknings- och utvecklingsuppgifter inom social- och hälsovården finns under social- och hälsovårdsministeriet en forsknings- och utvecklingscentral för social- och hälsovården.

2 §

Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården skall följa och utvärdera verksamheten och utvecklingen inom social- och hälsovården samt inom detta område producera och skaffa inhemsk och internationell information och inhemskt och internationellt kunnande och distribuera informationen och kunnandet till användarna, upprätthålla datafiler och register, bedriva forsknings- och utvecklingsverksamhet, främja och ordna utbildning samt ta initiativ och göra framställningar inom social- och hälsovården.

Dessutom skall forsknings- och utvecklingscentralen utföra de övriga uppgifter som enligt stadganden eller bestämmelser ankommer på den.

3 §

Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården har en direktion, om vars uppgifter, sammansättning och tillsättande stadgas genom förordning.

4 §

Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården kan inom ramen för

statsbudgeten anlita sakkunniga och ingå avtal med myndigheter, sammanslutningar och enskilda personer om forsknings- och andra enskilda sakkunniguppdrag som hör till dess verksamhetsområde samt samarbetsavtal med inrättningar och organisationer som utför forsknings- och utvecklingsarbete inom centralens verksamhetsområde.

Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården kan utan hinder av sekretesstadgandena ge de myndigheter, sammanslutningar och enskilda som avses i 1 mom. tillstånd att få upplysningar som är nödvändiga för skötseln av deras uppgifter enligt 1 mom.

5 §

I fråga om avgifter för forsknings- och utvecklingscentralens prestationer och avgifternas storlek gäller lagen om grunderna för avgifter till staten (150/92).

6 §

Social- och hälsovårdsmyndigheter samt social- och hälsovårdsinrättningar i kommuner, kommunalförbund och andra sammanslutningar av kommuner ävensom enskilda yrkesutövare, statliga myndigheter och inrättningar samt folkpensionsanstalten är skyldiga att på begäran avgiftsfritt lämna forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården sådana upplysningar och utredningar som behövs för de planerings-, forsknings- och statistikföringsuppdrag som avses i 2 §. Forsknings-

och utvecklingscentralen har rätt att för forsknings- och statistikföringsuppdrag, få sekretessbelagda samt i 6 § personregisterlagen (471/87) avsedda känsliga personuppgifter endast om detta är absolut nödvändigt för att uppdragen skall kunna utföras på behörigt sätt. Dataombudsmannen skall ges tillfälle att bli hörd när uppgifter enligt detta moments begärs.

Om rätten att få uppgifter för riksomfattande personregister för hälsovården stadgas särskilt.

7 §

Angående brott mot den tystnadsplikt som forsknings- och utvecklingscentralens sakkunniga har gäller 27 § lagen om allmänna handlingars offentlighet.

8 §

Närmare stadganden om verkställigheten av denna lag utfärdas genom förordning.

9 §

Denna lag träder i kraft den 199 .

Genom denna lag upphävs lagen den 17 januari 1991 om social- och hälsostyrelsen (63/91) jämte ändringar.

Vid forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården finns dock till den 1 mars 1993 en läkemedelsavdelning och ett särskilt sammanträde för läkemedelsärenden, och i samband med centralen en läkemedelsnämnd. Dessa organ skall behandla och avgöra de ärenden som när denna lag trädde i kraft ankom på social- och hälsostyrelsens läkemedelsavdelning och särskilda sammanträde för läkemedelsärenden samt läkemedelsnämnden, och på dem tillämpas också i övrigt de stadganden motsvarande organ vid social- och hälsostyrelsen som gäller när denna lag trädde i kraft. Vad som i lagen om stämpelskatt (662/43) stadgas om social- och hälsostyrelsen gäller de ärenden som ankom på läkemedelsavdelning och särskilda sammanträde för läkemedelsärenden ända till den 1 mars 1993 på motsvarande sätt forsknings- och utvecklingscentralen.

2.

Lag

om rättsskyddscentralen för hälsovården

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

Under social- och hälsovårdsministeriet finns en rättsskyddscentral för hälsovården skall sköta de uppgifter som ankommer på den enligt stadganden eller bestämmelser i lagstiftningen om tillsynen över den yrkesutbildade personalen inom hälsovården, avbrytande av havandeskap, sterilisering, kastrering, utredande av dödsorsak och rättspsykiatri. Rättsskyddscentralen skall dessutom sköta uppgifter som ålaggs den i andra lagar eller förordningar eller med stöd av dem.

2 §

Vid rättsskyddscentralen för hälsovården finns en nämnd för tillsyn över den yrkesutbildade hälsovårdspersonalen, en nämnd för ab-

ort- och steriliseringsärenden, en nämnd för kastreringsärenden samt en nämnd för rättspsykiatriska ärenden. Om nämndernas uppgifter, sammansättning och tillsättande stadgas genom förordning.

3 §

Rättsskyddscentralen för hälsovården kan för de övervakningsuppgifter som avses i denna lag ha ett centralregister över den yrkesutbildade hälsovårdspersonalen.

4 §

Ändring i beslut av rättsskyddscentralen för hälsovården får, om inte något annat stadgas särskilt, sökas hos högsta förvaltningsdomstolen i den ordning som stadgas i lagen

om ändringsökande i förvaltningsärenden (154/50).

5 §

I fråga om avgifter för rättsskyddscentralens prestationer och avgifternas storlek gäller lagen om grunderna för avgifter till staten (150/92).

6 §

Rättsskyddscentralen för hälsovården kan inom ramen för statsbudgeten anlita sakkunniga och ingå avtal med myndigheter, sammanlutningar och enskilda personer om enskilda sakkunniguppdrag som hör till dess verksamhetsområde.

Rättsskyddscentralen kan utan hinder av sekretesstadgandena ge de myndigheter, sammanlutningar och enskilda som avses i 1 mom. tillstånd att få upplysningar som är nödvändiga för skötseln av deras uppgifter enligt 1 mom.

7 §

Angående brott mot den tystnadsplikt som rättsskyddscentralens sakkunniga har gäller 27 § lagen om allmänna handlingars offentlighet.

8 §

Statliga och kommunala myndigheter och andra offentlighetsrättsliga samfund, folkpensionsanstalten, pensionskyddscentralen, pensionsstiftelser och andra pensionsanstalter, försäkringsanstalter, samfund eller inrättningar som bedriver service- eller sjukvårdsverksamhet samt apoteken är skyldiga att utan hinder av stadgandena om tystnadsplikt på begäran avgiftsfritt lämna rättsskyddscentralen för hälso-

vården sådana upplysningar och utredningar som behövs för de uppgifter som avses i 1 §.

Om skyldigheten för enskilda yrkesutövare inom hälsovården att lämna uppgifter till rättsskyddscentralen för hälsovården stadgas särskilt.

9 §

Närmare stadganden om verkställigheten av denna lag utfärdas genom förordning.

10 §

Denna lag träder i kraft den 199 .

Åtgärder för besättande av tjänster och uppgifter vid rättsskyddscentralen för hälsovården samt andra åtgärder som är nödvändiga för att verksamheten vid ämbetsverket skall kunna inledas när denna lag träder i kraft får vidtas för ikraftträdandet.

11 §

Det särskilda sammanträde för yrkesutövningsärenden, särskilda sammanträde för abort- och steriliseringsärenden, särskilda sammanträde för kastreringsärenden och särskilda sammanträde för rättspsykiatriska ärenden, vilka tillsats med stöd av de stadgande som gällde när denna lag trädde i kraft, fortsätter sin verksamhet tills de nämnder som avses i 2 § i denna lag har tillsatts.

De uppgifter som avses i 1 § och som är anhängiga vid social- och hälsostyrelsen när denna lag träder i kraft överförs vid ikraftträdandet på rättsskyddscentralen för hälsovården.

3.

Lag**om ändring av lagen om utövning av läkaryrket**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 2 § 1 mom., i 3 § 1 mom. det inledande stycket, 4 § 1 mom., 6 § 2—4 mom., 7 § 1 mom. 8 §, 9 § 1 och 5 punkten, 11 § 1 mom., 13 och 14 §§, 15 § 1 och 2 mom., 16 §, 17 § 1, 3 och 4 mom., 18—21, 26 och 28 §§ samt 30 § 2 mom. lagen den 14 juli 1978 om utövning av läkaryrket (562/78), dessa lagrum sådana de lyder i lag av den 17 januari 1991 (65/91), samt:

upphävs 29 §, sådant det lydet i lag av den 17 januari 1991 (65/91), som följer:

2 §

Den som vid en högskola i Finland har avlagt medicinsk grundexamen eller vid en högskola i utlandet har avlagt motsvarande examen, som godkänts av rättsskyddscentralen för hälsovården, och styrkt att han uppfyller eventuella andra i förordning bestämda behörighetsvillkor får utöva läkaryrket i en tjänst, befattning eller uppgift som assistentläkare, och av särskilda skäl också i andra läkaruppgifter än som assistentläkare, vid en hälsovårdscentral eller kommunal sjukvårdsinrättning eller en annan sjukvårdsinrättning som en kommun, ett kommunalförbund eller staten svarar för eller vid någon annan motsvarande anstalt som rättsskyddscentralen för hälsovården har godkänt.

ansökan och på de villkor som den bestämmer bevilja den som är medborgare i ett annat nordiskt land och innehar rätt att vara verksam som läkare i något annat nordiskt land, i 3 och 4 §§ nämnd rätt att vara verksam inom landskapet Åland.

En utlänning, som har avlagt en i 2 § 1 mom. nämnd examen och har för uppgiften förutsatt kompetens som stadgas genom förordning samt tillräckliga språkkunskaper, får av rättsskyddscentralen för hälsovården av särskilda skäl på ansökan och på de villkor som den bestämmer beviljas tillstånd för uppgifter som avses i 2—5 §§ eller rätt att vara verksam som legitimerad läkare.

Rättsskyddscentralen för hälsovården kan återkalla ett i 3 mom. nämnt tillstånd, om skäl prövas föreligga.

3 §

Rättsskyddscentralen för hälsovården beviljar på ansökan behörighet att självständigt utöva läkaryrket såsom legitimerad läkare, om sökanden

7 §

En i 2 § 1 mom. angiven utövare av läkaryrket skall tillställa rättsskyddscentralen för hälsovården följande skriftliga och med hans egen namnteckning försedda läkarförsäkrans:

4 §

Rättsskyddscentralen för hälsovården beviljar på ansökan en läkare specialisträttighet, om sökanden

8 §

En i 3 och 4 §§ nämnd rättighet och behörighet kan förvägras endast på en sådan grund enligt vilken rättsskyddscentralen för hälsovården med stöd av denna lag skulle kunna förklara att sökanden mister sin behörighet att utöva läkaryrket.

1) har avlagt specialistexamen vid en inhemsk högskola eller någon motsvarande av rättsskyddscentralen för hälsovården godkänd examen vid en utländsk högskola eller annars har förvärvat motsvarande kompetens, och

2) har visat att han uppfyller eventuella övriga i förordning bestämda behörighetsvillkor.

9 §

Var och en som utövar läkaryrket skall:

1) meddela rättsskyddscentralen för hälsovården och hälsovårdsnämnden sin verksamhetsort och hemort, om han är självständig yrkesutövare,

6 §

Rättsskyddscentralen för hälsovården får på

5) enligt social- och hälsovårdsministeriets föreskrifter lämna rapporter och upplysningar om sin verksamhet.

11 §

Var och en som är behörig att utöva läkaryrket har, om inte något annat stadgas genom förordning, rätt att enligt social- och hälsovårdsministeriets anvisningar för medicinskt eller medicinsk-vetenskapligt behov från apotek ordinera läkemedel med iakttagande av vad som stadgas eller bestäms särskilt.

13 §

Social- och hälsovårdsministeriet kan meddela närmare anvisningar och föreskrifter om vad utövare av läkaryrket skall beakta vid utfärdande av rättsmedicinska läkarintyg och läkarutlåtanden samt även annars vid utövan- det av läkaryrket.

Var och en som utövar läkaryrket står i sin verksamhet under rättsskyddscentralens för hälsovården och länsstyrelsens tillsyn och är skyldig att iakttä vad rättsskyddscentralen eller länsstyrelsen med stöd av stadganden och föreskrifter bestämmer samt att lämna rätts- skyddscentralen eller länsstyrelsen de meddelanden, förklaringar och utredningar som be- görs utan hinder av vad som stadgas om tystnadsplikt.

Om uppgifterna för forsknings- och utveck- lingscentralen för social- och hälsovården och om inrättningens rätt att få upplysningar som är nödvändiga för skötseln av uppgifterna stadgas i lagen om forsknings- och utvecklings- centralen för social- och hälsovården (/).

14 §

Har en utövare av läkaryrket på grund av ålder eller sjukdom eller av någon annan orsak blivit eller genom sin verksamhet visat att han helt eller delvis blivit oförmögen att utöva läkaryrket, kan rättsskyddscentralen för hälso- vården förklara att han tills vidare mister sin behörighet att utöva läkaryrket eller begränsa denna behörighet.

15 §

Finns det grundad anledning att anta att en utövare av läkaryrket blivit oförmögen att utöva yrket, kan rättsskyddscentralen för häl- sovården för utredning av saken bestämma att han skall genomgå läkarundersökning och in-

hämta annan behövlig utredning samt förbjuda honom att utöva läkaryrket tills frågan om hans bristande förmåga har blivit slutligt av- gjord. Vid läkarundersökningen kan nödvändi- ga prov tas och annan undersökning utföras, om detta kan ske utan nämnvärd olägenhet.

Rättsskyddscentralen för hälsovården och länsstyrelsen kan vid behov bestämma att mottagnings-, undersöknings- och vårdlokali- terna samt patientkartoteket hos den som utövar läkaryrket skall granskas. Endast en legitimerad läkare kan förordnas att utföra granskningen.

16 §

Då rättsskyddscentralen för hälsovården av särskilda skäl anser det nödvändigt, är en utövare av läkaryrket skyldig att på förordnan- de av rättsskyddscentralen delta i fortbildning, vid äventyr att rättsskyddscentralen för hälso- vården kan förbjuda honom att utöva läkaryr- ket eller begränsa hans behörighet att utöva yrket tills han visat att han har deltagit i den av rättsskyddscentralen föreskrivna utbildningen.

17 §

Har en utövare av läkaryrket blivit dömd till fängelsestraff för ett brott som har begåtts vid utövningen av läkaryrket och har domstolens utslag vunnit laga kraft, kan rättsskyddscentra- len för hälsovården, om det av de med brottet sammanhängande omständigheterna framgår att utövaren av läkaryrket är ovärdig det förtroende som han bör åtnjuta, förklara att han för viss tid eller, om omständigheterna är synnerligen försvårande, för alltid mister sin behörighet att utöva läkaryrket.

Domstolen skall utan dröjsmål tillställa rättsskyddscentralen för hälsovården en av- skrift av protokollet och utslaget i mål som avses i 1 och 2 mom.

Rättsskyddscentralen för hälsovården kan redan innan domstolens utslag, varigenom en utövare av läkaryrket har dömts till fängelse- straff, avsättning eller skiljande från utövning av tjänst, vunnit laga kraft förbjuda honom att utöva läkaryrket tills målet har blivit slutligt avgjort.

18 §

Har en utövare av läkaryrket vid utfärdande av ett i 12 § nämnt intyg eller utlåtande

uppsåtliga däri antecknat omdömen eller uppgifter som han visste vara oriktiga eller grundlösa eller vid utövandet av läkaryrket förfarit på ett sätt som skall anses olämpligt, eller missbrukar han patientens förtroende eller beroende av honom, kan rättsskyddscentralen för hälsovården förklara att han tills vidare mister sin behörighet att utöva läkaryrket eller begränsa denna behörighet.

19 §

Finner rättsskyddscentralen för hälsovården att en utövare av läkaryrket har förfarit felaktigt vid fullgörandet av uppgifter som hör till yrket eller att han fullgjort eller ämnar fullgöra sådana till yrket hörande uppgifter för vilka hans utbildning eller erfarenhet skall anses otillräcklig eller i fråga om vilka hans verksamhetsmöjligheter skall anses begränsade, kan rättsskyddscentralen meddela närmare föreskrifter och anvisningar om utövningen av läkaryrket samt antingen begränsa hans befogenhet att fullgöra uppgifter som hör till läkaryrket eller helt förbjuda honom att fullgöra dem, tills orsaken till begränsningen eller förbudet har upphört.

Konstaterar rättsskyddscentralen för hälsovården att en utövare av läkaryrket missbrukar sin rätt att från apotek ordinera alkohol eller narkotika eller något annat därmed jämförbart ämne, kan rättsskyddscentralen tills vidare begränsa hans rätt att ordinera dylika ämnen eller helt förbjuda honom att ordinera sådana.

20 §

Rättsskyddscentralen för hälsovården kan vid handläggning av ärenden som avses i 14—19 §§ vid behov temporärt förbjuda den som saken gäller att utöva läkaryrket eller begränsa hans behörighet att utöva yrket.

Innan ett ärende som avses i 14—19 §§ avgörs slutligt skall rättsskyddscentralen för hälsovården bereda utövaren av läkaryrket tillfälle att ge en förklaring i saken. Rättsskyddscentralen kan innan ärendet avgörs höra sakkunniga.

20 a §

Rättsskyddscentralen för hälsovården kan, då den förklarar att en läkare mister sin

behörighet att utöva läkaryrket eller förbjuder en läkare att utöva läkaryrket eller begränsar behörigheten att utöva det, av särskilda skäl bestämma att den som har utövat läkaryrket privat skall överlämna handlingar med uppgifter om patienter till hälsovårdscentralen på den ort där yrket utövats för att där omhänderhas som ett fristående arkiv.

21 §

Har en utövare av läkaryrket vid utövningen därav handlat mot lag eller med stöd av lag utfärdade stadganden eller bestämmelser, i sin uppgift annars gjort sig skyldig till felaktighet eller försummelse eller uppfört sig olämpligt och är felaktigheten eller försummelsen inte sådan att han skall åtalas vid domstol, kan rättsskyddscentralen för hälsovården tilldela honom muntlig eller skriftlig varning.

26 §

Om förlust eller begränsning av behörighet att utöva läkaryrket skall rättsskyddscentralen för hälsovården utan dröjsmål införa en kungörelse i Officiella tidningen.

28 §

Om sökande av ändring i beslut som rättsskyddscentralen för hälsovården har meddelat med stöd av denna lag gäller lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50). Beslut som nämns i 14—20 a §§ skall trots besvär omedelbart verkställas.

30 §

Ärenden som enligt denna lag skall avgöras av rättsskyddscentralen för hälsovården kan genom förordning överföras på länsstyrelsen.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

De föreskrifter och anvisningar som social- och hälsostyrelsen har meddelat med stöd av de stadganden som gällde när denna lag trädde i kraft gäller fortfarande, tills social- och hälsovårdsministeriet upphäver dem.

4.

Lag**om ändring av lagen om utövning av tandläkaryrket**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 2 § 1 mom., i 3 § 1 mom. det inledande stycket, 4 § 1 mom., 6 § 2—4 mom., 7 § 1 mom. 8 §, 9 § 1 och 4 punkten, 11 § 1 mom., 13 och 14 §§, 15 § 1 och 2 mom., 16 §, 17 § 1, 3 och 4 mom., 18—21, 26 och 28 §§ samt 30 § 2 mom. lagen den 14 juli 1978 om utövning av tandläkaryrket (563/78), sådana de lyder i lag av den 17 januari 1991 (66/91), samt:

upphävs 29 §, sådant det lyder i lag av den 17 januari 1991 (66/91), som följer:

2 §

Den som vid en högskola i Finland har avlagt odontologisk grundexamen eller vid en högskola i utlandet har avlagt motsvarande examen, som godkänts av rättsskyddscentralen för hälsovården, och styrkt att han uppfyller eventuella andra i förordning bestämda behörighetsvillkor får utöva tandläkaryrket i en tjänst, befattning eller uppgift som assistentläkare, och av särskilda skäl också i andra tandläkaruppgifter än som assistentläkare, vid en hälsovårdscentral eller kommunal sjukvårdsinrättning eller en annan sjukvårdsinrättning som en kommun, ett kommunalförbund eller staten svarar för eller vid någon annan motsvarande anstalt som rättsskyddscentralen för hälsovården har godkänt.

3 §

Rättsskyddscentralen för hälsovården beviljar på ansökan behörighet att självständigt utöva tandläkaryrket såsom legitimerad tandläkare, om sökanden

4 §

Rättsskyddscentralen för hälsovården beviljar på ansökan en tandläkare specialisträttighet, om sökanden

1) har avlagt specialistexamen vid en inhemsk högskola eller någon motsvarande av rättsskyddscentralen för hälsovården godkänd examen vid en utländsk högskola eller annars förvärvat motsvarande kompetens, och

2) har visat att han uppfyller eventuella övriga i förordning bestämda behörighetsvillkor.

6 §

Rättsskyddscentralen för hälsovården får på ansökan och på de villkor som den bestämmer bevilja den som är medborgare i ett annat nordiskt land och innehar rätt att vara verksam som tandläkare i något annat nordiskt land, i 3 och 4 §§ nämnd rätt att vara verksam inom landskapet Åland.

En utlänning, som har avlagt en i 2 § 1 mom. nämnd examen och har för uppgiften förutsatt kompetens som stadgas genom förordning samt tillräckliga språkkunskaper, kan av rättsskyddscentralen för hälsovården av särskilda skäl på ansökan beviljas tillstånd för uppgifter som avses i 2—5 §§, på de villkor som rättsskyddscentralen bestämmer.

Rättsskyddscentralen för hälsovården kan återkalla ett i 3 mom. nämnt tillstånd, om skäl prövas föreliggande.

7 §

En i 2 § 1 mom. angiven utövare av tandläkaryrket skall tillställa rättsskyddscentralen för hälsovården följande skriftliga och med hans egen namnteckning försedda tandläkarförsäkringen:

8 §

En i 3 och 4 §§ nämnd rättighet och behörighet kan förvägras endast på en sådan grund enligt vilken rättsskyddscentralen för hälsovården med stöd av denna lag skulle kunna förklara att sökanden mister sin behörighet att utöva tandläkaryrket.

9 §

Var och en som utövar tandläkaryrket skall:
1) meddela rättsskyddscentralen för hälso-

vården och hälsovårdsnämnden sin verksamhetsort och hemort, om han är självständig yrkesutövare,

4) enligt social- och hälsovårdsministeriets föreskrifter lämna rapporter och upplysningar om sin verksamhet.

11 §

Var och en som är behörig att utöva tandläkaryrket har, om inte något annat stadgas genom förordning, rätt att enligt social- och hälsovårdsministeriets anvisningar för odontologiskt eller odontologivetenskapligt behov från apotek ordinera läkemedel med iakttagande av vad som stadgas eller bestäms särskilt.

13 §

Social- och hälsovårdsministeriet kan meddela närmare anvisningar och föreskrifter om vad utövare av tandläkaryrket skall beakta vid utfärdande av rättsmedicinska intyg och utlåtanden samt även annars vid utövandet av tandläkaryrket.

Var och en som utövar tandläkaryrket står i sin verksamhet under rättsskyddscentralens för hälsovårdens och länsstyrelsens tillsyn och är skyldig att iaktta vad rättsskyddscentralen eller länsstyrelsen med stöd av stadganden och föreskrifter bestämmer samt utan hinder av vad som stadgats om tystnadsplikt att lämna rättsskyddscentralen eller länsstyrelsen de meddelanden, förklaringar och utredningar som begärs.

Om uppgifterna för forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården och om inrättningens rätt att få upplysningar som är nödvändiga för skötseln av uppgifterna stadgas i lagen om forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården (/).

14 §

Har en utövare av tandläkaryrket på grund av ålder eller sjukdom eller av någon annan orsak blivit eller genom sin verksamhet visat att han helt eller delvis blivit oförmögen att utöva tandläkaryrket, kan rättsskyddscentralen för hälsovården förklara att han tills vidare mister sin behörighet att utöva tandläkaryrket eller begränsa denna behörighet.

15 §

Finns det grundad anledning att anta att en

utövare av tandläkaryrket blivit oförmögen att utöva yrket, kan rättsskyddscentralen för hälsovården för utredning av saken bestämma att han skall genomgå läkarundersökning och inhämta annan behövlig utredning samt förbjuda honom att utöva tandläkaryrket tills frågan om hans bristande förmåga har blivit slutligt avgjord. Vid läkarundersökningen kan nödvändiga prov tas och annan undersökning utföras, om detta kan ske utan nämnvärd olägenhet.

Rättsskyddscentralen för hälsovården och länsstyrelsen kan vid behov bestämma att mottagnings-, undersöknings- och vårdlokaliteterna samt patientkartoteket hos den som utövar tandläkaryrket skall granskas. Endast en legitimerad tandläkare kan förordnas att utföra granskningen.

16 §

Då rättsskyddscentralen för hälsovården av särskilda skäl anser det nödvändigt, är en utövare av tandläkaryrket skyldig att på förordnande av rättsskyddscentralen delta i fortbildning, vid äventyr att rättsskyddscentralen kan förbjuda honom att utöva tandläkaryrket eller begränsa hans behörighet att utöva yrket tills han visat att han har deltagit i den av centralen föreskrivna utbildningen.

17 §

Har en utövare av tandläkaryrket blivit dömd till fängelsestraff för ett brott som har begåtts vid utövningen av tandläkaryrket och har domstolens utslag vunnit laga kraft, kan rättsskyddscentralen för hälsovården, om av de med brottet sammanhängande omständigheterna framgår att utövaren av tandläkaryrket är ovärdig det förtroende som han bör åtnjuta, förklara att han för viss tid eller, om omständigheterna är synnerligen försvårande, för alltid mister sin behörighet att utöva tandläkaryrket.

Domstolen skall utan dröjsmål tillställa rättsskyddscentralen en avskrift av protokollet och utslaget i mål som avses i 1 och 2 mom.

Rättsskyddscentralen kan redan innan domstolens utslag, varigenom en utövare av tandläkaryrket har dömts till fängelsestraff, avsättning eller skiljande från utövning av tjänst, vunnit laga kraft förbjuda honom att utöva tandläkaryrket tills målet har blivit slutligt avgjort.

18 §

Har en utövare av tandläkaryrket vid utfärdande av ett i 12 § nämnt intyg eller utlåtande uppsåtligen däri antecknat omdömen eller uppgifter som han visste vara oriktiga eller grundlösa eller vid utövandet av tandläkaryrket förfarit på ett sätt som skall anses olämpligt, eller missbrukar han patientens förtroende eller beroende av honom, kan rättsskyddscentralen för hälsovården förklara att han tills vidare mister sin behörighet att utöva tandläkaryrket eller begränsa denna behörighet.

19 §

Finner rättsskyddscentralen för hälsovården att en utövare av tandläkaryrket har förfarit felaktigt vid fullgörandet av uppgifter som hör till yrket eller att han fullgjort eller ämnar fullgöra sådana till yrket hörande uppgifter för vilka hans utbildning eller erfarenhet skall anses otillräcklig eller i fråga om vilka hans verksamhetsmöjligheter skall anses begränsade, kan rättsskyddscentralen meddela närmare föreskrifter och anvisningar om utövningen av tandläkaryrket samt antingen begränsa hans befogenhet att fullgöra uppgifter som hör till tandläkaryrket eller helt förbjuda honom att fullgöra dem, tills orsaken till begränsningen eller förbudet har upphört.

Konstaterar rättsskyddscentralen att en utövare av tandläkaryrket missbrukar sin rätt att från apotek ordinera alkohol eller narkotika eller något annat därmed jämförbart ämne, kan rättsskyddscentralen tills vidare begränsa hans rätt att ordinera dylika ämnen eller helt förbjuda honom att ordinera sådana.

20 §

Rättsskyddscentralen för hälsovården kan vid handläggning av ärenden som avses i 14—19 §§ vid behov temporärt förbjuda den som saken gäller att utöva tandläkaryrket eller begränsa hans behörighet att utöva yrket.

Innan ett ärende som avses i 14—19 §§ avgörs slutligt skall rättsskyddscentralen bereda utövaren av tandläkaryrket tillfälle att ge en förklaring i ärendet. Rättsskyddscentralen kan innan ärendet avgörs höra sakkunniga.

20 a §

Rättsskyddscentralen för hälsovården kan,

då den förklarar att en tandläkare mister sin behörighet att utöva tandläkaryrket eller förbjuder en tandläkare att utöva tandläkaryrket eller begränsar behörigheten att utöva det, av särskilda skäl bestämma att den som har utövat tandläkaryrket privat skall överlämna handlingar med uppgifter om patienter till hälsovårdscentralen på den ort där yrket utövats för att där omhänderhas som ett fristående arkiv.

21 §

Har en utövare av tandläkaryrket vid utövningen därav handlat mot lag eller med stöd av lag utfärdade stadganden eller bestämmelser, i sin uppgift annars gjort sig skyldig till felaktighet eller försummelse eller uppfört sig olämpligt och är felaktigheten eller försummelsen inte sådan att han skall åtalas vid domstol, kan rättsskyddscentralen för hälsovården tilldela honom muntlig eller skriftlig varning.

26 §

Om förlust eller begränsning av behörighet att utöva tandläkaryrket skall rättsskyddscentralen för hälsovården utan dröjsmål införa en kungörelse i Officiella tidningen.

28 §

Om sökande av ändring i beslut som rättsskyddscentralen för hälsovården har meddelat med stöd av denna lag gäller lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50). Beslut som nämns i 14—20 a §§ skall trots besvär omedelbart verkställas.

30 §

Ärenden som enligt denna lag skall avgöras av rättsskyddscentralen för hälsovården kan genom förordning överföras på länsstyrelsen.

Denna lag träder i kraft den 199 .

De föreskrifter och anvisningar som social- och hälsostyrelsen har meddelat med stöd av de stadganden som gällde när denna lag trädde i kraft gäller fortfarande, tills social- och hälsovårdsministeriet upphäver dem.

5.

Lag**om ändring av 3 § lagen om ömsesidig sjuk- och hälsovård i gränstrakt**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 3 § lagen den 9 juni 1961 om ömsesidig sjuk- och hälsovård i gränstrakt (307/61), sådant detta lagrum lyder i lag av den 17 januari 1991 (74/91), som följer:

3 §

En läkare som är bosatt i en gränskommun i Sverige eller Norge och har privatmottagning där kan av rättsskyddscentralen för hälsovården beviljas tillstånd att i Finland utöva läkarverksamhet i en gränskommun i gränstrakten.

Samma rättighet kan även beviljas en specialist som inte är stadigvarande bosatt i grannlandets gränsdistrikt, men har läkarmottagning där.

Denna lag träder i kraft den
199 .

6.

Lag**om ändring av lagen om utövning av tandteknikeryrket**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 1 § 1 och 3 mom. samt 1 a, 3, 3 a, 4 och 5 §§ lagen den 30 april 1964 om utövning av tandteknikeryrket (220/64), sådana de lyder i lag av den 17 januari 1991 (67/91), som följer:

1 §

Behöriga att utföra av tandläkare beställda tandtekniska arbeten samt att på uppdrag av andra utföra reparation av löständer är finska medborgare som efter examen vid en till utbildningsstyrelsens verksamhetsområde hörande läroanstalt blivit införda i det registret över legitimerade tandtekniker vid rättsskyddscentralen för hälsovården.

På ansökan kan rättsskyddscentralen även godkänna finska medborgare som är utbildade till tandtekniker i ett annat land att utföra i 1 och 2 mom. nämnda uppgifter samt att införas i registret över legitimerade tandtekniker. Vid behov kan rättsskyddscentralen kräva att sökanden, innan han införs i registret, skall avlägga ett av centralen föreskrivet kompetensprov.

annat nordiskt land och har rätt att vara verksam som tandtekniker i något annat nordiskt land, i 1 § 1 mom. nämnd rätt att vara verksam inom landskapet Åland.

3 §

En tandtekniker är i sin yrkesutövning underställd rättsskyddscentralens för hälsovårdens och länsstyrelsens tillsyn.

Tandteknikern är skyldig att iaktta vad rättsskyddscentralen med stöd av gällande stadganden bestämmer samt att lämna den och länsstyrelsen statistiska uppgifter och andra utredningar utan hinder av vad som stadgats om tystnadsplikt. Tandteknikern är också skyldig att utan dröjsmål uppge sin boningsort och sin adress samt förändringar av dem till rättsskyddscentralen och länsstyrelsen.

Om uppgifterna för forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården och om inrättningens rätt att få upplysningar som är nödvändiga för skötseln av uppgifterna stadgas i lagen om forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården (/).

1 a §

Rättsskyddscentralen för hälsovården kan på ansökan och på de villkor som den bestämmer bevilja en person som är medborgare i ett

3 a §

Den som utövar tandteknikeryrket och är självständig yrkesutövare skall

1) meddela hälsovårdsnämnden sin verksamhetsort samt

2) enligt social- och hälsovårdsministeriets föreskrifter lämna rapporter och upplysningar om sin verksamhet.

4 §

Har en tandtekniker dömts till fängelse eller för brott mot denna lag till böter, eller har han till följd av en mentalsjukdom eller missbruk av alkohol eller narkotika blivit oförmögen att utöva sitt yrke, kan rättsskyddscentralen för hälsovården förklara att han för en viss tid eller

för alltid mister sin behörighet att utöva tandteknikeryrket.

5 §

Ett i 4 § nämnt beslut av rättsskyddscentralen för hälsovården verkställs genast även om det har överklagats.

Denna lag träder i kraft den 199 .

De föreskrifter och anvisningar som social- och hälsostyrelsen har meddelat med stöd av de stadganden som gällde när denna lag trädde i kraft gäller fortfarande, tills social- och hälsovårdsministeriet upphäver dem.

7.

Lag**om ändring av lagen om utövning av sjukvårdsyrke**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 1 § 1 och 3 mom. samt 2, 2 a och 4—6 §§ lagen den 31 oktober 1962 om utövning av sjukvårdsyrke (554/62), sådana de lyder i lag av den 17 januari 1991 (68/91), som följer:

1 §

Behörig att antingen i annans tjänst eller såsom privat yrkesutövare utöva ett sjukvårdsyrke varom stadgas genom förordning är endast den som har avlagt föreskrivna kunskapsprov och som av rättsskyddscentralen för hälsovården har godkänts för införande i matrikeln över utövare av sjukvårdsyrke. Om utövning av läkar- och tandläkaryrket stadgas särskilt.

Rättsskyddscentralen kan på ansökan för införande i matrikeln över utövare av sjukvårdsyrke godkänna den som utbildats någon annanstans än i Finland och som med ett betyg från en hälsovårdsläroanstalt visar sin kompetens att utöva sjukvårdsverksamhet som motsvarar utbildningen.

2 §

Den som utövar ett sjukvårdsyrke är i sin verksamhet underställd rättsskyddscentralens för hälsovården och länsstyrelsens tillsyn och är skyldig att iaktta vad rättsskyddscentralen eller länsstyrelsen med stöd av gällande stad-

ganden bestämmer samt att utan hinder av vad som stadgats om tystnadsplikt tillställa rättsskyddscentralen eller länsstyrelsen rapporter, förklaringar och utredningar. Länsstyrelsen är även berättigad att till rättsskyddscentralen göra framställningar om åtgärder enligt 5 §.

Om uppgifterna för forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården och om inrättningens rätt att få upplysningar som är nödvändiga för skötseln av uppgifterna stadgas i lagen om forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården (/).

2 a §

Den som utövar sjukvårdsyrket och är självständig yrkesutövare skall

1) meddela hälsovårdsnämnden sin verksamhetsort och hemort samt

2) enligt social- och hälsovårdsministeriets föreskrifter lämna rapporter och upplysningar om sin verksamhet.

4 §

Har en utövare av sjukvårdsyrke blivit dömd till fängelsestraff för ett brott som har begåtts i yrkesutövningen och har domstolens utslag vunnit laga kraft, kan rättsskyddscentralen för

hälsovården för viss tid eller tills vidare eller, om omständigheterna är synnerligen försvarande, för alltid förklara att han mister sin behörighet att utöva sjukvårdsyrket. Detsamma gäller om en stats- eller kommunalanställd utövare av sjukvårdsyrke har avstängts från tjänsteutövning eller dömts till skiljande från utövning av tjänsten eller till avsättning för ett brott som har begåtts vid utövningen av yrket. Den som är avstängd eller har skilts från utövning av tjänsten skall dock förklaras mista sin behörighet högst för den tid han är avstängd eller skils från utövning av tjänsten.

Rättsskyddscentralen kan redan innan domstolens utslag, varigenom en i 1 mom. nämnd person dömts till fängelse eller avsättning, vunnit laga kraft förklara att han mister sin behörighet att utöva sjukvårdsyrket tills saken har blivit slutligt avgjord.

Domstolen skall utan dröjsmål tillställa rättsskyddscentralen en avskrift av protokollet och utslaget i mål som avses i 1 mom.

5 §

Har en utövare av sjukvårdsyrke på grund av sjukdom, kroppsskada eller missbruk av alkohol eller något annat berusningsmedel bli-

vit oförmögen att utöva sitt yrke, kan rättsskyddscentralen för hälsovården förklara att han tills vidare mister sin behörighet.

Finns det grundad anledning att anta att en utövare av sjukvårdsyrke av skäl som nämns i 1 mom. har blivit oförmögen att utöva sitt yrke, kan rättsskyddscentralen för att utreda saken bestämma att han skall genomgå läkarundersökning samt förbjuda honom att utöva sitt sjukvårdsyrke tills frågan om hans bristande förmåga har blivit slutligt avgjord.

Upphör orsaken till förlusten av rätten att utöva sjukvårdsyrke, kan rättsskyddscentralen på ansökan återställa den.

6 §

Beslut av rättsskyddscentralen för hälsovården som fattats med stöd av 4 och 5 §§ får verkställas även om de har överklagats.

Denna lag träder i kraft den
199 .

De föreskrifter och anvisningar som social- och hälsostyrelsen har meddelat med stöd av de stadganden som gällde när denna lag trädde i kraft gäller fortfarande, tills social- och hälsovårdsministeriet upphäver dem.

8.

Lag

om ändring av lagen om massörsyrket

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 2 §, 6 § 1 mom., 7 och 10—13 §§, 13 a § 2 punkten och 14 § lagen den 20 december 1945 om massörsyrket (1231/45),

dess lagrum sådana de lyder, 2 § i lag av den 28 juni 1991 (1033/91) och 6 § 1 mom., 7 och 10—13 §§, 13 a § 2 punkten och 14 § i lag av den 17 januari 1991 (69/91), som följer:

2 §

Behöriga att utöva verksamhet såsom utbildad massör är finska medborgare som vid någon till utbildningsstyrelsens verksamhetsområde hörande läroanstalt har genomgått utbildning för massörer eller som efter att vid någon annan av rättsskyddscentralen för hälsovården godkänd läroanstalt ha genomgått en lärokurs för utbildade massörer har erhållit betyg som utbildad massör eller som enligt 6 § har legitimerats att utöva yrket.

6 §

Om en finsk medborgare som i ett annat

land har utbildat sig till massör önskar få rättighet att utöva yrket i Finland, skall han ansöka om detta hos rättsskyddscentralen för hälsovården. Anses det behövt, kan rättsskyddscentralen fordra att sökanden genomgår prov eller avlägger examen vid en läroanstalt som nämns i 2 §. Om sökanden har tillräckligt kompetens, kan rättsskyddscentralen bevilja honom rätt att utöva verksamhet som utbildad massör och utfärda legitimation. Har sökanden utexaminerats från en läroanstalt som motsvarar de fordringar som ställs på inrättningar som i Finland utbildar massörer, skall rätt att utöva verksamhet som utbildad massör bevil-

jas, om det inte finns särskilda skäl för avslag.

7 §

Den som inte är finsk medborgare får inte utan tillstånd av rättsskyddscentralen för hälsovården utöva massörsyrket i Finland.

10 §

Har en utbildad massör blivit dömd till fängelse för ett brott som han har begått under utövning av sitt yrke och har domstolens utslag vunnit laga kraft, kan rättsskyddscentralen för hälsovården, om det av de med brottet sammanhängande omständigheterna framgår att den utbildade massören visat sig ovärdig det förtroende som han bör åtnjuta eller att han är oförmögen att utöva sitt yrke, förklara att han för viss tid eller, då omständigheterna är synnerligen försvårande, för alltid mister sin behörighet att utöva yrket som utbildad massör.

Domstolen skall utan dröjsmål tillställa rättsskyddscentralen en avskrift av protokollet och utslaget i mål som avses i 1 mom.

11 §

Rättsskyddscentralen för hälsovården kan redan innan det utslag genom vilket en utbildad massör har dömts till fängelsestraff vunnit laga kraft förklara att han mister sin rätt att utöva sitt yrke tills saken blivit slutligt avgjort.

Rättsskyddscentralen kan också, om det finns grundad anledning att anta att en utbildad massör till följd av mentalsjukdom eller missbruk av alkohol eller narkotika har blivit oförmögen att utöva sitt yrke, bestämma att han skall genomgå läkarundersökning för utredning av saken samt förbjuda honom att utöva verksamhet som utbildad massör tills frågan om hans bristande förmåga har blivit slutligt avgjord. Vägrar han genomgå läkarundersökning, skall polisen lämna behövlig handräckning.

12 §

Har en utbildad massör på grund av mentalsjukdom, missbruk av alkohol eller narkotika blivit oförmögen att utöva sitt yrke eller genom osedligt liv eller främjande av osedligt

liv visat sig ovärdig det förtroende en utbildad massör bör åtnjuta, kan rättsskyddscentralen för hälsovården förklara att han tills vidare mister sin behörighet att utöva massörsyrket.

Upphör orsaken till förlusten av behörigheten, kan rättsskyddscentralen på ansökan återställa den.

13 §

Den som utövar yrket som utbildad massör är i sin verksamhet underställd rättsskyddscentralens för hälsovården och länsstyrelsens tillsyn och är skyldig att iaktta vad rättsskyddscentralen eller länsstyrelsen bestämmer med stöd av lag eller förordning eller föreskrifter som meddelats med stöd av dem samt, om rättsskyddscentralen eller länsstyrelsen i särskilda fall anser att det finns skäl, skyldig att utan hinder av vad som stadgats om tystnadsplikt lämna rättsskyddscentralen eller länsstyrelsen rapporter, förklaringar och utredningar.

Om uppgifterna för forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården och om inrättningens rätt att få upplysningar som är nödvändiga för skötseln av uppgifterna stadgas i lagen om forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården (/).

13 a §

Den som utövar yrket som utbildad massör och är självständig yrkesutövare skall

2) enligt social- och hälsovårdsministeriets föreskrifter lämna rapporter och upplysningar om sin verksamhet.

14 §

Om sökande av ändring i beslut som rättsskyddscentralen för hälsovården har meddelat med stöd av denna lag gäller lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50). Beslut som nämns i 10—13 §§ skall trots besvär omedelbart verkställas.

Denna lag träder i kraft den 199 .

De föreskrifter och anvisningar som social- och hälsostyrelsen har meddelat med stöd av de stadganden som gällde när denna lag trädde i kraft gäller fortfarande, tills social- och hälsovårdsministeriet upphäver dem.

9.

Lag

om ändring av lagen om utövande av optikeryrket

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 2—4 §§ lagen den 11 november 1960 om utövande av optikeryrket (429/60), sådana de lyder i lag av den 17 januari 1991 (70/91), som följer:

2 §

Med legitimerad optiker avses den som på grundvalen av en examen vid en till utbildningsstyrelsens verksamhetsområde hörande läroinrättning har erhållit rätt av rättsskyddscentralen för hälsovården att utöva i 1 § nämnt optikeryrke. Legitimation får inte förvägras, om det inte finns skäl enligt 4 §.

Finska medborgare som i ett annat land har utbildat sig till optiker kan också på ansökan beviljas legitimation av rättsskyddscentralen. Vid behov kan rättsskyddscentralen kräva att sökanden före legitimationen skall avlägga prov eller examen vid en läroinrättning som avses i 1 mom.

Rättsskyddscentralen kan på ansökan och på de villkor som den bestämmer bevilja en person som är medborgare i ett annat nordiskt land och har rätt att vara verksam som optiker i något annat nordiskt land, rätt att vara verksam som legitimerad optiker inom landskapet Åland.

3 §

En legitimerad optiker är i sin yrkesutövning underställd rättsskyddscentralens för hälsovården och länsstyrelsens tillsyn och är skyldig att iaktta vad rättsskyddscentralen eller länsstyrelsen med stöd av gällande stadganden bestämmer och att utan hinder av vad som stadgas om tystnadsplikt till rättsskyddscentralen och länsstyrelsen lämna rapporter, förklaringar och utredningar utan hinder av vad som stadgats samt att enligt rättsskyddscentralen föreskrifter föra förteckningar och kortregister över sina åtgärder enligt 1 §.

Om uppgifterna för forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården och om inrättningens rätt att få upplysningar som är nödvändiga för skötseln av uppgifterna stadgas i lagen om forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården (/).

3 a §

En legitimerad optiker skall

1) meddela rättsskyddscentralen för hälsovården och hälsovårdsnämnden sin verksamhetsort och hemort, om han är självständig yrkesutövare, samt

2) enligt social- och hälsovårdsministeriets föreskrifter lämna rapporter och upplysningar om sin verksamhet.

4 §

Har en legitimerad optiker dömts till fängelse eller för brott mot denna lag eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den till böter eller har han till följd av sjukdom eller missbruk av alkohol eller narkotika blivit oförmögen att utöva optikeryrket, kan rättsskyddscentralen för hälsovården förklara att han för viss tid eller för alltid mister sin rätt att vara legitimerad optiker.

Denna lag träder i kraft den 199 .

De föreskrifter och anvisningar som social- och hälsostyrelsen har meddelat med stöd av de stadganden som gällde när denna lag trädde i kraft gäller fortfarande, tills social- och hälsovårdsministeriet upphäver dem.

10.

Lag

om ändring av lagen om utövning av provisors- och farmaceutyrket

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 31 december 1987 om utövning av provisors- och farmaceutyrket (1275/87) 2 §, 3 § 2 och 3 mom. samt 4, 6—8, 10 och 11 §§, sådana de lyder i lag av den 17 december 1991 (83/91), samt

fogas till lagen en ny 5 a § som följer:

2 §

Rättsskyddscentralen för hälsovården beviljar på ansökan rättighet att vara verksam som legitimerad provisor eller legitimerad farmaceut. För beviljande av rättigheten krävs att sökanden är finsk medborgare, att han har avlagt provisorsrespektive farmaceutexamen vid en högskola i Finland eller en motsvarande examen vid en högskola i utlandet, att han slutfört de tilläggsstudier som rättsskyddscentralen anser nödvändiga och att han tjänstgjort vid ett apotek, ett filialapotek, en läkemedelsfabrik, en läkemedelspartiaffär eller ett sjukhusapotek.

Uppfyller sökanden de krav som nämns i 1 mom., skall rättsskyddscentralen bevilja honom provisors- eller farmaceuträttighet och införa honom som legitimerad provisor eller legitimerad farmaceut i förteckningen över dessa.

3 §

Rättsskyddscentralen för hälsovården kan bevilja en sådan medborgare i ett annat land som uppfyller de krav som ställs i 2 § tillstånd att vara verksam som provisor eller farmaceut i Finland på de villkor som rättsskyddscentralen bestämmer.

Rättsskyddscentralen kan på de villkor som den bestämmer bevilja en sådan medborgare i ett annat nordiskt land som uppfyller de krav som nämns i 2 § och som har rätt att vara verksam som provisor eller farmaceut i något annat nordiskt land, rätt att vara verksam som legitimerad provisor eller legitimerad farmaceut inom landskapet Åland.

4 §

En studerande som ämnar avlägga provisorsexamen och som av utbildningsprogrammet för provisorsexamen har slutfört de studier som motsvarar farmaceutexamen och de tilläggsstu-

dier som rättsskyddscentralen för hälsovården anser nödvändiga, och som under en av rättsskyddscentralen bestämd tid har tjänstgjort vid ett apotek, en läkemedelsfabrik, en läkemedelspartiaffär eller ett sjukhusapotek, kan tillfälligt vara verksam som farmaceut.

5 a §

Den som utövar provisors- eller farmaceutyrket är i sin yrkesutövning underställd rättsskyddscentralens för hälsovården och länsstyrelsens tillsyn och är skyldig att iaktta vad rättsskyddscentralen eller länsstyrelsen med stöd av stadganden eller föreskrifter bestämmer samt att utan hinder av vad som stadgats om tystnadsplikt på begäran av rättsskyddscentralen och länsstyrelsen till dem lämna rapporter, förklaringar och utredningar.

Om uppgifterna för forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården och om inrättningens rätt att få upplysningar som är nödvändiga för skötseln av uppgifterna stadgas i lagen om forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården (/).

6 §

Har den som utövar provisors- eller farmaceutyrket genom sin verksamhet visat att han blivit eller skall han på grund av sjukdom, lyte eller skada eller av någon annan orsak anses ha blivit helt eller delvis oförmögen att utöva provisors- eller farmaceutyrket, kan rättsskyddscentralen för hälsovården förklara att han mister sin rätt att utöva provisors- eller farmaceutyrket eller begränsa denna rätt.

7 §

Finns det grundad anledning att anta att en provisor eller en farmaceut är oförmögen att handha sina uppgifter, kan rättsskyddscentralen för hälsovården i syfte att utreda saken bestämma att han skall läkarundersökas och inhämta annan behövlig utredning samt förbjuda

da honom att tjänstgöra som provisor eller farmaceut tills frågan om hans bristande för- måga har blivit slutligt avgjord. Motsätter han sig läkarundersökning eller annan motsvarande utredning, skall polisen ge nödvändig hand- räckning.

8 §

Har en provisor eller farmaceut i sitt yrke handlat mot någon lag eller stadganden eller bestämmelser som utfärdats med stöd av lag eller annars gjort sig skyldig till felaktighet eller försummelse, och är felaktigheten eller försum- melsen inte av sådan art att han skall åtalas vid domstol, kan rättsskyddscentralen för hälso- vården tilldela honom en skriftlig varning.

10 §

Ändring i ett beslut som rättsskyddscentralen för hälsovården har meddelat med stöd av denna lag får sökas genom besvär hos högsta

förvaltningsdomstolen enligt lagen om änd- ringssökande i förvaltningsärenden (154/50). Rättsskyddscentralen kan bestämma att ett beslut som avses i 6 och 7 §§ omedelbart skall iaktas trots att besvär har anförts.

11 §

Närmare stadganden om utövning av provi- sors- och farmaceutyrket samt om verkställig- heten av denna lag utfärdas vid behov genom förordning. Social- och hälsovårdsministeriet meddelar vid behov närmare föreskrifter om utövningen av provisors- och farmaceutyrket.

Denna lag träder i kraft den
199 .

De föreskrifter och anvisningar som social- och hälsostyrelsen har meddelat med stöd av de stadganden som gällde när denna lag trädde i kraft gäller fortfarande, tills social- och hälso- vårdsministeriet upphäver dem.

11.

Lag**om ändring av steriliseringslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 4 § 1 och 3 mom. samt 5 och 8 §§ steriliseringslagen av den 24 april 1970 (283/70), sådana de lyder i lag av den 17 januari 1991 (87/91), som följer:

4 §

Sterilisering kan ske

1) i de fall som avses i 1 § 1 och 2 punkten, på grundval av beslut av den läkare som utför steriliseringen,

2) i de fall som avses i 1 § 3 och 4 punkten, på grundval av beslut av två läkare, samt

3) i de fall som avses i 1 § 5 och 6 punkten och 2 §, med tillstånd av rättsskyddscentralen för hälsovården.

Om ett beslut av en läkare eller, i de fall som avses i 1 § 3 och 4 punkten, ett beslut av två läkare är negativt, kan tillstånd till sterilisering begäras hos rättsskyddscentralen för hälsovården.

5 §

I denna lag nämnda ärenden som ankommer

på rättsskyddscentralen för hälsovården behandlas vid nämnden för abort- och steriliseringsärenden så som närmare stadgas genom förordning.

Rättsskyddscentralen skall behandla i 1 mom. avsedda ärenden i brådskande ordning. I rättsskyddscentralens beslut i ett sådant ärende får ändring inte sökas genom besvär.

8 §

Sterilisering utförs av en legitimerad läkare eller av någon som rättsskyddscentralen för hälsovården med stöd av 6 § 2 mom. lagen om utövning av läkaryrket (562/78) har beviljat tillstånd att utöva läkaryrket.

Denna lag träder i kraft den
199 .

12.

Lag**om ändring av kastreringslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 4 §, 7 § 1 mom. och 8 § kastreringslagen av den 24 april 1970 (282/70), sådana de lyder i lag av den 17 januari 1991 (88/91) som följer:

4 §

Kastrering får ske endast med tillstånd av rättsskyddscentralen för hälsovården. Dessa ärenden samt övriga ärenden som enligt denna lag ankommer på rättsskyddscentralen handläggs vid nämnden för kastreringsärenden så som närmare stadgas genom förordning.

I rättsskyddscentralens beslut i ärendet får ändring inte sökas genom besvär.

av kastreringen skall uppskjutas med högst ett år räknat från dagen för beslutet.

8 §

Kastrering jämte eventuell efterundersökning och eftervård utförs av en legitimerad läkare på ett sjukhus som rättsskyddscentralen för hälsovården har bestämt.

7 §

Rättsskyddscentralen för hälsovården kan i sitt tillståndsbeslut bestämma att verkställandet

Denna lag träder i kraft den
199 .

13.

Lag

om ändring av lagen om avbrytande av havandeskap

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 5 § 3 mom., 5 a §, 6 § 1 och 3 mom. samt 8, 10 och 11 §§ lagen den 24 mars 1970 om avbrytande av havandeskap (239/70), sådana de lyder i lag av den 17 januari 1991 (89/91), som följer:

5 §

Rättsskyddscentralen för hälsovården kan dock, om kvinnan vid den tidpunkt då hon gjorts havande inte hade fyllt sjutton år eller om det annars finns synnerliga skäl, ge tillstånd till avbrytande av havandeskapet även senare, dock inte efter havandeskapets tjugonde vecka.

5 a §

Utan hinder av 5 § kan rättsskyddscentralen för hälsovården ge tillstånd till avbrytande av havandeskap, om hos fostret genom fostervattens- eller ultraljudsundersökning, serologiska undersökningar eller någon annan motsvarande tillförlitlig undersökning konstaterats svår sjukdom eller svårt lyte, dock inte efter havandeskapets tjugofjärde vecka.

6 §

Havandeskap får avbrytas

1) i de fall som avses i 1 § 1—3 och 6 punkten, på grundval av tillståndsbeslut av två läkare eller, om så stadgas närmare genom förordning, alternativt på grundval av tillstånd av rättsskyddscentralen för hälsovården,

2) i det fall som avses i 1 § 4 punkten, på grundval av den läkares beslut som utför ingreppet, samt

3) i de fall som avses i 1 § 5 punkten och 5 § 3 mom. samt i 5 a §, med tillstånd av rättsskyddscentralen för hälsovården.

Är ett beslut av två läkare eller, i det fall som avses i 1 § 4 punkten, ett beslut av en läkare

negativt, kan tillstånd till avbrytande av havandeskapet sökas hos rättsskyddscentralen för hälsovården.

8 §

Varje läkare i statens, en kommuns eller ett kommunalförbunds tjänst samt andra av rättsskyddscentralen för hälsovården förordnade läkare kan vara läkare med behörighet att avge utlåtande.

Avbrytande av havandeskap utförs på de sjukhus som rättsskyddscentralen för hälsovården har godkänt för detta ändamål (*abortsjukhus*). Varje legitimerad läkare i sjukhusets tjänst kan vara ingreppsläkare.

10 §

Ärenden som enligt 1, 5, 5 a och 6 §§ ankommer på rättsskyddscentralen för hälsovården handläggs vid nämnden för abort- och steriliseringsärenden så som närmare stadgas genom förordning.

Rättsskyddscentralen skall handlägga i 1 mom. nämnda ärenden i brådskande ordning. I rättsskyddscentralens beslut i sådana ärenden får ändring inte sökas genom besvär.

11 §

Rättsskyddscentralen för hälsovården skall övervaka att läkarna med behörighet att avge utlåtande och ingreppsläkarna eftersträvar en opartisk och enhetlig praxis.

Denna lag träder i kraft den
199 .

14.

Lag

om ändring av mentalvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 2 § 3 mom., 6 § 3 mom., 16 §, 17 § 1—3 mom., 18, 19, 21 och 22 §§ samt 24 § 1 och 2 mom. mentalvårdslagen av den 14 december 1990 (1116/90), sådana de lyder i lag av den 13 december 1991 (1435/91), som följer:

2 §

Ledning och tillsyn

Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården är sakkunnigmyndighet för mentalvårdsarbetet. Om forsknings- och utvecklingscentralens uppgifter och rätt att få upplysningar som är nödvändiga för skötseln av uppgifterna stadgas i lagen om forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården (/).

6 §

Vård på statens sinnessjukhus

Beslut som gäller intagning av en åtalad på ett statligt sinnessjukhus, avslutande av vården och utskrivning från sjukhuset fattas av rättsskyddscentralen för hälsovården så som stadgas i 17 §. I annat fall fattas beslutet om intagning på ett statligt sinnessjukhus samt beslutet om avslutande av vården och utskrivning från sjukhuset av överläkaren för det statliga sinnessjukhuset.

16 §

Sinnesundersökning

När domstolen har beslutat om sinnesundersökning av en åtalad skall den utan dröjsmål sända handlingarna till rättsskyddscentralen för hälsovården. Denna bestämmer var undersökningen skall utföras och, om den utförs någon annanstans än på ett sjukhus, vem som skall utföra den.

Sinnesundersökningen skall utföras och utlåtandet om den åtalades sinnestillstånd tillställas rättsskyddscentralen senast två månader efter att undersökningen inleddes. Rättsskyddscentralen kan av grundad anledning förlänga undersökningstiden med högst två månader.

På basis av utlåtandet ger rättsskyddscentra-

len ett eget utlåtande till domstolen om den åtalades sinnestillstånd.

17 §

Vård oberoende av den åtalades vilja efter avslutad sinnesundersökning

Om det när sinnesundersökningen har utförts finns förutsättningar för att bestämma att den åtalade skall tas in för vård oberoende av sin vilja, skall rättsskyddscentralen för hälsovården oberoende av den åtalades vilja bestämma att han skall tas in för vård.

Med stöd av ett beslut av rättsskyddscentralen får den som beslutet gäller oberoende av sin vilja kvarhållas för vård högst sex månader. Om det före utgången av denna tid förefaller uppenbart att det är nödvändigt att vården fortgår även därefter, men samförstånd om detta inte uppnås med patienten, skall om patienten ges ett observationsutlåtande för klarläggande av om det fortfarande finns förutsättningar för beslut om vård oberoende av patientens vilja. Frågan om vården skall fortsätta eller avslutas skall innan vården har varat sex månader avgöras genom ett skriftligt beslut av den läkare som avses i 11 §. Beslutet skall genast underställas rättsskyddscentralen.

Med stöd av ett beslut om fortsatt vård får patienten oberoende av sin vilja hållas intagen för vård högst sex månader. Därefter skall det på nytt undersökas om det finns förutsättningar för beslut om vård oberoende av patientens vilja. Beslut om förlängning eller avslutande av vården fattas av rättsskyddscentralen.

18 §

Utskrivning efter sinnesundersökning

Är det på basis av sinnesundersökningen uppenbart att det inte finns förutsättningar för

beslut om vård oberoende av den åtalades vilja, får han med samtycke av rättsskyddscentralen för hälsovården redan innan rättsskyddscentralens utlåtande har getts utskrivnas från sjukhuset, om han så önskar.

Om rättsskyddscentralen i det utlåtande som avses i 16 § 3 mom. konstaterar att det inte finns förutsättningar att bestämma att en åtalad skall tas in för vård oberoende av sin vilja, skall den åtalade utan dröjsmål skrivas ut från sjukhuset, om han så önskar.

19 §

Specialomsorger om åtalade utvecklingsstörda

Om rättsskyddscentralen för hälsovården i ett fall som avses i 18 § 2 mom. konstaterar att de förutsättningar för specialomsorger mot vederbörandes egen vilja som nämns i 32 § 1 mom. lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/77) föreligger, skall rättsskyddscentralen besluta om specialomsorger mot vederbörandes egen vilja. Rättsskyddscentralens beslut motsvarar härvid ett sådant beslut av ledargruppen för specialomsorger som avses i 33 § 3 mom. lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda. Beslutet skall dock inte underställas länsrätten.

Anser rättsskyddscentralen för hälsovården på framställning av ledargruppen för specialomsorger att de förutsättningar för specialomsorger mot vederbörandes egen vilja som nämns i 32 § 1 mom. lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda inte längre föreligger, skall specialomsorgerna genast avslutas och patienten, om han så önskar, utskrivnas från den verksamhetsenhet som meddelar specialomsorger.

21 §

Utredning av behovet av psykiatrisk sjukvård när den åtalade inte döms till straff

Om en domstol på grund av en åtalads sinnestillstånd inte dömer ut straff, kan den hänskjuta frågan om hans behov av psykiatrisk sjukvård till rättsskyddscentralen för hälsovården. Domstolen kan samtidigt bestämma att han skall hållas i fängelse tills rättsskyddscentralen har meddelat sitt beslut.

Är det för att klarlägga behovet av psykiatrisk sjukhusvård för någon som inte dömts till straff nödvändigt, kan rättsskyddscentralen för

hälsovården bestämma att han för högst 30 dagar skall tas in på sjukhus för undersökning.

22 §

Vård av en åtalad som inte har dömts till straff, oberoende av hans vilja

Om rättsskyddscentralen för hälsovården konstaterar att det finns förutsättningar att bestämma att en person som på grund av sitt sinnestillstånd inte dömts till straff skall tas in för vård oberoende av sin vilja, skall rättsskyddscentralen bestämma att han skall tas in för sådan vård. Om kvarhållande i vård och fortsatt vård gäller 17 §.

Konstaterar rättsskyddscentralen att det inte finns förutsättningar att bestämma att en person som på grund av sitt sinnestillstånd inte dömts till straff skall tas in för vård oberoende av sin vilja, skall denne utan dröjsmål skrivas ut från sjukhuset, om han så önskar, eller frigges från fängelset.

Om rättsskyddscentralen i ett fall som avses i 2 mom. konstaterar att de förutsättningar för specialomsorger mot vederbörandes egen vilja som nämns i 32 § 1 mom. lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda föreligger, skall rättsskyddscentralen besluta om specialomsorgerna så som sägs i 19 §.

24 §

Ändringssökande

Ett beslut av en sjukhusläkare om att någon oberoende av sin vilja skall tas in för vård eller att vården skall förlängas får överklagas genom besvär hos länsrätten inom 14 dagar från delfäendet. Ett beslut som en sjukhusläkare har fattat i ett fall som avses i 17 § 2 mom. och som gäller förlängning av vården oberoende av patientens vilja överklagas dock genom besvär hos rättsskyddscentralen för hälsovården inom 14 dagar från delfäendet. Om sökande av ändring gäller i övrigt lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50).

Ett beslut av rättsskyddscentralen om att någon oberoende av sin vilja skall tas in för vård eller om fortsatt vård eller i de fall som avses i 21 § om att någon skall tas in på sjukhus för undersökning samt rättsskyddscentralens beslut som gäller meddelande av specialomsorger oberoende av patientens vilja, liksom även ett beslut av länsrätten och rättsskyddscentralen i ärenden som avses i 1 mom.

får överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen enligt lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden.

Denna lag träder i kraft den
199 .

15.

Lag

om ändring av lagen om avskiljande av mänskliga organ och vävnader för medicinska ändamål

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 2, 6, 7, 9 och 12 §§ lagen den 26 april 1985 om avskiljande av mänskliga organ och vävnader för medicinska ändamål (355/85), sådana de lyder i lag av den 17 januari 1991 (80/91), som följer:

2 §

Organ och vävnader kan, med tillstånd av rättsskyddscentralen för hälsovården, för behandlingen av en annan människas sjukdom eller kroppsskada avskiljas från den som har fyllt aderton år och gett sitt skriftliga samtycke till åtgärden. Till ansökan om tillstånd, vilken skall riktas till rättsskyddscentralen, skall fogas utlåtanden av sakkunniga som företräder transplantationskirurgi och psykiatri. Utlåtanden behöver inte fogas till ansökan, om det är fråga om avskiljande av vävnad som förnyas.

Från den som inte har fyllt aderton år kan av särskilda skäl, med skriftligt samtycke av vårdnadshavaren eller en god man och med tillstånd av rättsskyddscentralen för hälsovården, avskiljas enbart sådan vävnad som förnyas. Donatorns åsikt om ingreppet skall utredas i den mån det är möjligt med hänsyn till hans ålder och utvecklingsnivå, och åtgärden får inte vidtas, om han motsätter sig den. Till ansökan om tillstånd, vilken skall riktas till rättsskyddscentralen, skall utöver vad som stadgas i 1 mom. fogas utlåtande av en sakkunnig som företräder barnpsykiatri eller pediatrik.

6 §

I samband med obduktion kan med tillstånd av rättsskyddscentralen för hälsovården organ och vävnader avskiljas för framställning av läkemedel eller för medicinsk forskning, då det

skall anses motiverat av någon särskild medicinsk orsak.

7 §

Rättsskyddscentralen för hälsovården godkänner de sjukhus och anstalter där organ eller vävnader får avskiljas för ändamål som avses i denna lag. Godkännande förutsätter att det på sjukhuset eller anstalten finns lokalteter och utrustning för ändamålet samt behövlig personal.

9 §

Då avskiljande av organ och vävnader sker för framställning av läkemedel eller för medicinsk forskning skall sjukhuset eller anstalten underrätta rättsskyddscentralen för hälsovården om vilken läkare som är ansvarig för denna verksamhet.

12 §

Social- och hälsovårdsministeriet meddelar närmare föreskrifter om hur dödsfall skall konstateras samt fastställer formulären för behövliga blanketter.

Denna lag träder i kraft den
199 .

De föreskrifter och anvisningar som social- och hälsostyrelsen har meddelat med stöd av de stadganden som gällde när denna lag trädde i kraft gäller fortfarande, tills social- och hälsovårdsministeriet upphäver dem.

16. Lag om ändring av lagen om riksomfattande personregister för hälsovården

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 2 och 3 §§, 4 § 1 mom. och 5 § 2 mom. lagen den 9 juni 1989 om riksomfattande personregister för hälsovården (556/89), sådana de lyder i lag av den 17 januari 1991 (115/91), som följer:

2 §

Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården kan för den statistikföring, planering, forskning och tillsyn som enligt lag eller förordning ankommer på den sådana riksomfattande personregister för hälsovården om vilka stadgas närmare genom förordning.

Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården kan dessutom ha ett narkotikatillsynsregister för övervakning av narkotika enligt narkotikalagen (41/72) och narkotikaförordningen (282/81).

3 §

Hälsovårdsmyndigheterna och hälsovårdsanstalterna samt de som hör till den hälsovårdspersonal och farmaceutiska personal som är underställd forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården är trots sekretesstadgandena skyldiga att ur handlingar och register i deras besittning avgiftsfritt lämna forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården de uppgifter om vilka stadgas genom förordning och som införs i personregister som avses i denna lag.

4 §

Uppgifter som införs i personregister som

avses i denna lag skall hållas hemliga. Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården kan dock ge tillstånd till att personuppgifter lämnas ut, om detta sker för vetenskaplig forskning som gäller verksamheten inom hälsovården, förebyggande av sjukdomar eller vård eller annan bestämd vetenskaplig forskning i samband därmed och om utlämnandet uppfyller kraven i 19 § 1 mom. 3 punkten personregisterlagen (471/87). Innan tillståndsbeslutet meddelas skall dataombudsmannen ges tillfälle att bli hörd.

5 §

Rättsskyddscentralen för hälsovården får dock använda uppgifter ur narkotikatillsynsregistret för övervakning av den hälsovårdspersonal och farmaceutiska personal som är underställd rättsskyddscentralen. Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården kan för detta ändamål lämna ut uppgifter ur narkotikatillsynsregistret till rättsskyddscentralen för hälsovården.

Denna lag träder i kraft den
199 .

17.

Lag om ändring av 3 § lagen om utredande av dödsorsak

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 3 § lagen den 1 juni 1973 om utredande av dödsorsak (459/73), sådant detta lagrum lyder i lag av den 17 januari 1991 (114/91), som följer:

3 §

Vid medicinsk utredning av dödsorsak skall, utöver vad som stadgas i detta kapitel, av

social- och hälsovårdsministeriet fastställda förfaringsätt iakttas.

Denna lag träder i kraft den
199 .

De föreskrifter och anvisningar som social-
och hälsostyrelsen har meddelat med stöd av de

stadganden som gällde när denna lag trädde i
kraft gäller fortfarande, tills social- och hälso-
vårdsministeriet upphäver dem.

18.

Lag om ändring av 4 § socialvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 4 § socialvårdslagen av den 17 september 1982 (710/82), sådant detta lagrum lyder i lag
av den 17 januari 1991 (93/91), som följer:

4 §

Sakkunnigt ämbetsverk för socialvården är
forsknings- och utvecklingscentralen för social-
och hälsovården, om vars uppgifter och rätt att
få upplysningar som är nödvändiga för sköt-
seln av uppgifterna stadgas i lagen om forsk-

nings- och utvecklingscentralen för social- och
hälsovården (/).

Denna lag träder i kraft den
199 .

19.

Lag om ändring av 4 § folkhälsolagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 4 § folkhälsolagen av den 28 januari 1972 (66/72), sådant detta lagrum lyder i lag av den
17 januari 1991 (71/91), som följer:

4 §

Sakkunnigt ämbetsverk för folkhälsoarbetet
är forsknings- och utvecklingscentralen för
social- och hälsovården, om vars uppgifter och
rätt att få upplysningar som är nödvändiga för
skötseln av uppgifterna stadgas i lagen om

forsknings- och utvecklingscentralen för social-
och hälsovården (/).

Denna lag träder i kraft den
199 .

20.

Lag**om ändring av lagen om företagshälsovård**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 5 § 1 mom., 10 § 1 mom. och 10 a § lagen den 29 september 1978 om företagshälsovård (743/78), sådana de lyder i lag av den 17 januari 1991 (75/91), som följer:

5 §

Kompletterande utbildning

Arbetsgivaren för en yrkesutbildad person inom hälsovården som är verksam i uppgifter inom företagshälsovården är skyldig att se till att denne deltar i kompletterande utbildning enligt social- och hälsovårdsministeriets anvisningar minst en gång på fem år.

10 §

Övervakning

Social- och hälsovårdsministeriet och länsstyrelsen skall, enligt vad som stadgas särskilt, i medicinskt hänseende övervaka den verksamhet som utövas samt innehållet i de företagshälsovårdstjänster som tillhandahålls av hälsovårdscentraler, enheter för företagshälsovård och yrkesutbildade personer inom hälsovården vilka sköter genomförandet av den företagshälsovård som enligt denna lag och med stöd av

den utfärdade stadganden skall ordnas av arbetsgivaren.

10 a §

Rätt att få upplysningar

Social- och hälsovårdsministeriet och den sakkunniginrättning som utsetts av ministeriet har rätt att av hälsovårdscentraler, enheter för företagshälsovård och yrkesutbildade personer inom hälsovården vilka sköter genomförandet av företagshälsovården få upplysningar som är nödvändiga för skötseln av uppgifterna enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den
199 .

De föreskrifter och anvisningar som social- och länsstyrelsen har meddelat med stöd av de stadganden som gällde när denna lag trädde i kraft gäller fortfarande, tills social- och hälsovårdsministeriet upphäver dem.

21.

Lag**om ändring av 5 § lagen om specialiserad sjukvård**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 5 § 3 mom. lagen den 1 december 1989 om specialiserad sjukvård (1062/89), sådant detta lagrum lyder i lag av den 17 januari 1991 (77/91), som följer:

5 §

Sakkunnigt ämbetsverk för den specialiserade sjukvården är forsknings- och utvecklings-

centralen för social- och hälsovården, om vars uppgifter och rätt att få upplysningar som är nödvändiga för skötseln av uppgifterna stadgas i lagen om forsknings- och utvecklingscentralen

för social- och hälsovården (/).

Denna lag träder i kraft den
199 .

22.

Lag

om ändring av 1 § lagen om statens sinnessjukhus

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 1 § lagen den 31 december 1987 om statens sinnessjukhus (1292/87), sådant detta lagrum lyder i lag av den 17 januari 1991 (78/91), som följer:

1 §

Statliga sinnessjukhus är Niuvanniemi sjukhus och Gamla Vasa sjukhus, vilka är underställda forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården. Om dem som skall tas

in för undersökning och vård på ett statligt sinnessjukhus stadgas särskilt.

Denna lag träder i kraft den
199 .

23.

Lag

om ändring av 10 och 13 §§ lagen om privat hälso- och sjukvård

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 10 § 2 mom. och 13 § 1 mom. lagen den 9 februari 1990 om privat hälso- och sjukvård (152/90), sådana de lyder i lag av den 17 januari 1991 (79/91), som följer:

10 §

Verksamhetsberättelser

av den privata hälso- och sjukvården ankommer på social- och hälsovårdsministeriet.

I berättelsen skall nämnas de ändringar som har skett beträffande personalen, lokaliteterna och verksamheten samt ges andra upplysningar som social- och hälsovårdsministeriet bestämmer.

Denna lag träder i kraft den
199 .

De föreskrifter och anvisningar som social- och hälsostyrelsen har meddelat med stöd av de stadganden som gällde när denna lag trädde i kraft gäller fortfarande, tills social- och hälsovårdsministeriet upphäver dem.

13 §

Styrning och tillsyn

Den allmänna styrningen och övervakningen

24.

Lag**om ändring av lagen om sjukvårdsartiklar**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 2 § 2 mom., 4 § 2 mom., 5 och 6 §§, 7 § 1 mom., 10 § 2 mom. samt 11 § 1 mom. lagen den 28 december 1984 om sjukvårdsartiklar (997/84), sådana de lyder i lag av den 17 januari 1991 (85/91), som följer:

2 §

Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården avgör vid behov om det är fråga om en sjukvårdsartikel eller inte.

4 §

Social- och hälsovårdsministeriet kan vid behov meddela närmare föreskrifter och anvisningar om sjukvårdsartiklars egenskaper och kvalitet.

5 §

Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården utövar tillsyn över iakttagandet av denna lag samt med stöd av den utfärdade stadganden och bestämmelser.

6 §

Då det konstaterats eller med fog befaras att en sjukvårdsartikel är olämplig för sitt användningssyfte eller att den med beaktande av användningssyftet kan orsaka men för hälsan, får forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården förbjuda tillverkning, import, försäljning samt användning av artikeln eller utfärda begränsningar härav.

Då forsknings- och utvecklingscentralen förbjuder tillverkning, import eller användning av en sjukvårdsartikel eller beslutar om begränsningar härav, kan forsknings- och utvecklingscentralen samtidigt bestämma att sjukvårdsartikeln skall anpassas till bestämmelserna, att importören eller tillverkaren skall ta artiklarna

ur handeln eller att artiklarna skall förstöras på importörens eller tillverkarens bekostnad.

7 §

Tillverkaren eller importören skall hos forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården göra anmälan om sådana sjukvårdsartiklar, om vilka social- och hälsovårdsministeriet så bestämmer och vilka första gången överläts till försäljning. Anmälan skall även göras, om en redan anmäld artikel eller tillverkningen därav ändras väsentligt.

10 §

Social- och hälsovårdsministeriet meddelar närmare föreskrifter om de anteckningar och anvisningar som avses i 1 mom.

11 §

Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården och en av den befullmäktigad institution har rätt att för tillsynen över iakttagandet av denna lag samt med stöd av den utfärdade stadganden och bestämmelser få tillträde till en plats där en sjukvårdsartikel tillverkas, lagras eller säljs och att där verkställa inspektioner samt att vid behov utan ersättning ta prov av artikeln.

Denna lag träder i kraft den
199 .

De föreskrifter och anvisningar som social- och hälsostyrelsen har meddelat med stöd av de stadganden som gällde när denna lag trädde i kraft gäller fortfarande, tills social- och hälsovårdsministeriet upphäver dem.

25.

Lag**om ändring av 3 § lagen om rehabilitering av frontveteraner**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 3 § 2 mom. lagen den 23 december 1988 om rehabilitering av frontveteraner (1184/88), sådant detta lagrum lyder i lag av den 17 januari 1991 (90/91), som följer:

3 §

Godkännande till rehabilitering

Denna lag träder i kraft den
199 .

Grunderna och anvisningarna skall basera sig på de urvalsprinciper som nämns i 2 § och på social- och hälsovårdsministeriets anvisningar för den undersökning och vård som hör till rehabiliteringen.

De föreskrifter och anvisningar som social- och hälsostyrelsen har meddelat med stöd av de stadganden som gällde när denna lag trädde i kraft gäller fortfarande, tills social- och hälsovårdsministeriet upphäver dem.

26.

Lag**om ändring av 50 och 52 §§ sjukförsäkringslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 50 § 2 mom. och 52 § 1 mom. sjukförsäkringslagen av den 4 juli 1963 (364/63), sådana de lyder i lag av den 17 januari 1991 (91/91), som följer:

50 §

Delegationens ordförande och en ledamot, vilken samtidigt är delegationens vice ordförande, förordnas på framställning av folkpensionsanstalten samt övriga ledamöter och suppleanter sålunda att delegationen kommer att omfatta företrädare för social- och hälsovårdsministeriet, en läkarorganisation och arbetsgivarna samt personer som är förtrogna med de försäkrades förhållanden.

av statsrådet för fyra år i sänder. Den består av en ordförande och en vice ordförande samt en läkarledamot och två ledamöter som är förtrogna med de försäkrades förhållanden. I fråga om ordföranden och vice ordföranden skall folkpensionsanstalten beredas tillfälle att avge utlåtande. I fråga om läkarledamoten skall rättsskyddscentralen för sjukvården ges tillfälle att avge utlåtande. Varje medlem har en personlig suppleant. Nämndens ordförande skall ha den behörighet som fordras för domartjänst.

52 §

Socialförsäkringskommissionens beslut får överklagas genom besvär hos socialförsäkringsnämnden i respektive krets. Nämnden tillsätts

Denna lag träder i kraft den
199 .

27.

Lag**om ändring av 3 § lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 3 § 2 och 4 mom. lagen den 23 juni 1977 angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/77), sådant detta lagrum lyder i lag av den 17 januari 1991 (96/91), som följer:

3 §

Ledningen av och tillsynen över den undervisning som hör till specialomsorgerna handhas av utbildningsstyrelsen.

Sakkunnigmyndighet för specialomsorgerna om utvecklingsstörda är forsknings- och ut-

vecklingscentralen för social- och hälsovården, om vars uppgifter och rätt att få upplysningar som är nödvändiga för skötseln av uppgifterna stadgas i lagen om forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården (/).

Denna lag träder i kraft den
199 .

28.

Lag**om ändring av 10 och 11 §§ lagen om moderskapsunderstöd**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 10 och 11 §§ lagen den 13 juni 1941 om moderskapsunderstöd (424/41), sådana de lyder i lag av den 17 januari 1991 (98/91), som följer:

10 §

Moderskapsunderstöd betalas av kommunens medel, om inte ett belopp som motsvarar hela understödet eller en del därav på kommunens beställning i förskott har tillhandahållits denna antingen i pengar eller i form av förnödenheter som bestämts av forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården.

Ersättningen för understöden av kommunala medel betalas till kommunen på ansökan per kalenderår. Kommunen skall söka ersättning hos forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården inom fyra månader efter utgången av varje kalenderår vid äventyr att rätten därtill kan anses förverkad.

11 §

Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården skall övervaka att moderskapsunderstöd betalas av kommunerna enligt denna lag och med stöd av den utfärdade stadganden.

Kommunen skall, om så yrkas, tillhandahålla forsknings- och utvecklingscentralen handlingar och andra utredningar som behövs för övervakningen.

Denna lag träder i kraft den
199 .

29.

Lag

om ändring av adoptionslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 17 §, 20 § 1 mom., 21 § 1 mom., 22 § 11 punkten, 28 §, 50 § 1 och 2 mom., 51 § 2 och 3 mom. samt 52 § adoptionslagen av den 8 februari 1985 (153/85), sådana de lyder i lag av den 17 januari 1991 (102/91), som följer:

17 §

Den allmänna planeringen, ledningen och övervakningen av adoptionsrådgivningen ankommer på social- och hälsovårdsministeriet.

Adoptionsrådgivningen ges av socialnämnderna samt av adoptionsbyråer som fått social- och hälsovårdsministeriets tillstånd att bedriva adoptionsrådgivning.

20 §

Den allmänna planeringen, ledningen och övervakningen av den internationella adoptionstjänsten ankommer på social- och hälsovårdsministeriet.

21 §

Internationell adoptionstjänst sköts i Finland av de socialnämnder och samfund som har fått tillstånd därtill av social- och hälsovårdsministeriet (*adoptionstjänstorgan*).

22 §

Adoptionstjänstorgans uppgift är att

11) sköta andra uppdrag som givits av social- och hälsovårdsministeriet.

28 §

En förälder som ämnar ge sitt minderåriga barn som adoptivbarn eller den som ämnar adoptera ett minderårigt barn skall begära adoptionsrådgivning hos socialnämnden på sin hemort eller hos en adoptionsbyrå som har fått tillstånd av social- och hälsovårdsministeriet.

50 §

Social- och hälsovårdsministeriet kan på

ansökan bevilja ett kommunalförbund eller någon annan kommunal sammanslutning eller en i Finland registrerad förening tillstånd att hålla en adoptionsbyrå.

Social- och hälsovårdsministeriet kan, efter att först ha inhämtat utlåtande i saken av nämnden för adoptionsärenden, bevilja en socialnämnd, ett kommunalförbund eller någon annan kommunal sammanslutning eller en i Finland registrerad förening tillstånd att sköta internationell adoptionstjänst.

51 §

Social- och hälsovårdsministeriet kan, då det beviljar tillstånd, meddela närmare föreskrifter om bedrivande av adoptionsrådgivning eller internationell adoptionstjänst.

En adoptionsbyrå och den som sköter internationell adoptionstjänst är skyldiga att lämna social- och hälsovårdsministeriet av ministeriet begärda uppgifter och utredningar som behövs för tillsynen.

52 §

Social- och hälsovårdsministeriet kan återkalla tillstånd som det med stöd av 50 § har beviljat, om gällande stadganden och bestämmelser inte följs vid adoptionsrådgivning eller internationell adoptionstjänst eller om bristfälligheter eller missförhållanden har yppats i verksamheten och de inte avhjälpas eller avlägsnas inom en tid som social- och hälsovårdsministeriet har utsatt.

Denna lag träder i kraft den
199 .

30.

Lag

om ändring av strålskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 6 §, 38 § 3 mom. och 41 § strålskyddslagen av den 27 mars 1991 (592/91) som följer:

6 §

Tillsynsmyndigheter

Strålsäkerhetscentralen utövar tillsyn över att denna lag samt de stadganden och bestämmelser som utfärdas med stöd av den iakttas. Den medicinska användningen av strålning leds och övervakas av strålsäkerhetscentralen, som lyder under social- och hälsovårdsministeriet, så som stadgas i 38 och 41 §§ eller på något annat ställe.

38 §

Grunderna för medicinsk användning av strålning

Anvisningar om grunderna för medicinsk

användning av strålning meddelas vid behov av strålsäkerhetscentralen.

41 §

Medicinska massundersökningar

Social- och hälsovårdsministeriet meddelar behövliga föreskrifter om massundersökningar där strålningen riktas mot symptomfria personer, om inte något annat stadgas genom lag.

Denna lag träder i kraft den
199 .

31.

Lag

om ändring av 4 § lagen om skolor för hörselskadade och synskadade samt rörelsehindrade

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 4 § lagen den 27 maj 1983 om skolor för hörselskadade och synskadade samt rörelsehindrade (481/83), sådant detta lagrum lyder ändrat genom lagar av den 10 januari 1986 och den 17 januari 1991 (36/86 och 116/91), som följer:

4 §

Den allmänna ledningen och övervakningen av skolorna ankommer på utbildningsstyrelsen.

En skola skall ha en stadga, som fastställs av utbildningsstyrelsen.

Denna lag träder i kraft den
199 .

32.

Lag**om ändring av 2 § lagen om hushållsarbetstagares arbetsförhållande**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 2 § 4 punkten lagen den 16 december 1977 om hushållsarbetstagares arbetsförhållande (951/77), sådant detta lagrum lyder i lag av den 17 januari 1991 (108/91), som följer:

2 §

Undantag beträffande tillämpningsområdet

Denna lag gäller icke:

vårdsyrke såsom barnsköterska, om hennes åligganden enbart gäller barnavård och uppgifter som har direkt samband därmed; samt

4) barnsköterska som i enlighet med lagen om utövning av sjukvårdsyrke (554/62) har blivit införd i matrikeln över utövare av sjuk-

Denna lag träder i kraft den
199 .

33.

Lag**om ändring av 3 § lagen om internering av farliga återfallsförbrytare**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 3 § lagen den 9 maj 1953 om internering av farliga återfallsförbrytare (317/53), sådant detta lagrum lyder i lag av den 17 januari 1991 (113/91), som följer:

3 §

Innan domstolen fattar ett beslut som avses i 1 mom. skall den, om tilläggsutredning angående den åtalades person behövs, inhämta utlåtande av rättsskyddscentralen för hälsovården. Domstolen kan också bestämma att den åtalade skall undersökas för utrönande av hans

sinnestillstånd och karaktärläggning. Härvid skall tillämpas vad som särskilt stadgas om undersökning för utredande av sinnestillståndet hos den som åtalas för brott.

Denna lag träder i kraft den
199 .

34.

Lag**om upphävande av 7 § 2 mom. och 26 § lagen om smittsamma sjukdomar**

I enlighet med riksdagens beslut stadgas

1 §
Genom denna lag upphävs i lagen den 25 juli 1986 om smittsamma sjukdomar (583/86) 7 § 2 mom., sådant det lyder i lag av den 3 augusti 1992 (756/92), och 26 §, sådan den lyder i lag av den 3 augusti 1992 (770/92).

2 §
Denna lag träder i kraft den 199 .

Helsingfors den 23 oktober 1992

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Social- och hälsovårdsminister *Jorma HUUHTANEN*

3.

Lag

om ändring av lagen om utövning av läkaryrket

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 2 § 1 mom., i 3 § 1 mom. det inledande stycket, 4 § 1 mom., 6 § 2—4 mom., 7 § 1 mom. 8 §, 9 § 1 och 5 punkten, 11 § 1 mom., 13 och 14 §§, 15 § 1 och 2 mom., 16 §, 17 § 1, 3 och 4 mom., 18—21, 26 och 28 §§ samt 30 § 2 mom. lagen den 14 juli 1978 om utövning av läkaryrket (562/78), sådana de lyder i lag av den 17 januari 1991 (65/91), samt

upphävs 29 §, sådant det lyder i lag av den 17 januari 1991 (65/91), som lyder:

Gällande lydelse

2 §

Den som vid en högskola i Finland har avlagt medicinsk grundexamen eller vid en högskola i utlandet har avlagt motsvarande examen, som godkänts av social- och hälsostyrelsen och styrkt att han uppfyller eventuella andra i förordning bestämda behörighetsvillkor får utöva läkaryrket i en tjänst, befattning eller uppgift som assistentläkare, och av särskilda skäl också i andra läkaruppgifter än som assistentläkare, vid en hälsovårdscentral eller kommunal sjukvårdsinrättning eller en annan sjukvårdsinrättning som en kommun, ett kommunalförbund eller staten svarar för eller vid någon annan motsvarande anstalt som social- och hälsostyrelsen har godkänt.

3 §

Social- och hälsostyrelsen beviljar på ansökan behörighet att självständigt utöva läkaryrket såsom legitimerad läkare, om sökanden

4 §

Social- och hälsostyrelsen beviljar på ansökan en läkare specialisträttighet, om sökanden

- 1) har avlagt specialistexamen vid en inhemsk högskola eller någon motsvarande av social- och hälsostyrelsen godkänd examen vid en utländsk högskola eller annars har förvärvat motsvarande kompetens, och

- 2) har visat att han uppfyller eventuella övriga i förordning bestämda behörighetsvillkor.

Föreslagen lydelse

2 §

Den som vid en högskola i Finland har avlagt medicinsk grundexamen eller vid en högskola i utlandet har avlagt motsvarande examen, som godkänts av *rättsskyddscentralen för hälsovården*, och styrkt att han uppfyller eventuella andra i förordning bestämda behörighetsvillkor får utöva läkaryrket i en tjänst, befattning eller uppgift som assistentläkare, och av särskilda skäl också i andra läkaruppgifter än som assistentläkare, vid en hälsovårdscentral eller kommunal sjukvårdsinrättning eller en annan sjukvårdsinrättning som en kommun, ett kommunalförbund eller staten svarar för eller vid någon annan motsvarande anstalt som *rättsskyddscentralen för hälsovården* har godkänt.

3 §

Rättsskyddscentralen för hälsovården beviljar på ansökan behörighet att självständigt utöva läkaryrket såsom legitimerad läkare, om sökanden

4 §

Rättsskyddscentralen för hälsovården beviljar på ansökan en läkare specialisträttighet, om sökanden

- 1) har avlagt specialistexamen vid en inhemsk högskola eller någon motsvarande av *rättsskyddscentralen för hälsovården* godkänd examen vid en utländsk högskola eller annars har förvärvat motsvarande kompetens, och

- 2) har visat att han uppfyller eventuella övriga i förordning bestämda behörighetsvillkor.

Gällande lydelse

6 §

Social- och hälsostyrelsen får på ansökan och på de villkor som den bestämmer bevilja den som är medborgare i ett annat nordiskt land och innehar rätt att vara verksam som läkare i något annat nordiskt land, i 3 och 4 §§ nämnd rätt att vara verksam inom landskapet Åland.

En utlänning, som har avlagt en i 2 § 1 mom. nämnd examen och har för uppgiften förutsatt kompetens som stadgas genom förordning samt tillräckliga språkkunskaper, får av social- och hälsostyrelsen av särskilda skäl på ansökan och på de villkor som den bestämmer beviljas tillstånd för uppgifter som avses i 2—5 §§ eller rätt att vara verksam som legitimerad läkare.

Social- och hälsostyrelsen kan återkalla ett i 3 mom. nämnt tillstånd, om skäl prövas föreliggande.

7 §

En i 2 § 1 mom. angiven utövare av läkaryrket skall tillställa social- och hälsostyrelsen följande skriftliga och med hans egen namnteckning försedda läkarförsäkran:

8 §

En i 3 och 4 §§ nämnd rättighet och behörighet kan förvägras endast på en sådan grund enligt vilken social- och hälsostyrelsen med stöd av denna lag skulle kunna förklara att sökanden mister sin behörighet att utöva läkaryrket.

9 §

Var och en som utövar läkaryrket skall:
1) meddela social- och hälsostyrelsen och hälsovårdsnämnden sin verksamhetsort och hemort, om han är självständig yrkesutövare,

5) enligt social- och hälsostyrelsens föreskrifter lämna rapporter och upplysningar om sin verksamhet.

11 §

Var och en som är behörig att utöva läkaryrket har, om inte något annat stadgas

Föreslagen lydelse

6 §

Rättsskyddscentralen för hälsovården får på ansökan och på de villkor som den bestämmer bevilja den som är medborgare i ett annat nordiskt land och innehar rätt att vara verksam som läkare i något annat nordiskt land, i 3 och 4 §§ nämnd rätt att vara verksam inom landskapet Åland.

En utlänning, som har avlagt en i 2 § 1 mom. nämnd examen och har för uppgiften förutsatt kompetens som stadgas genom förordning samt tillräckliga språkkunskaper, får av *rättsskyddscentralen för hälsovården* av särskilda skäl på ansökan och på de villkor som den bestämmer beviljas tillstånd för uppgifter som avses i 2—5 §§ eller rätt att vara verksam som legitimerad läkare.

Rättsskyddscentralen för hälsovården kan återkalla ett i 3 mom. nämnt tillstånd, om skäl prövas föreliggande.

7 §

En i 2 § 1 mom. angiven utövare av läkaryrket skall tillställa *rättsskyddscentralen för hälsovården* följande skriftliga och med hans egen namnteckning försedda läkarförsäkran:

8 §

En i 3 och 4 §§ nämnd rättighet och behörighet kan förvägras endast på en sådan grund enligt vilken *rättsskyddscentralen för hälsovården* med stöd av denna lag skulle kunna förklara att sökanden mister sin behörighet att utöva läkaryrket.

9 §

Var och en som utövar läkaryrket skall:
1) meddela *rättsskyddscentralen för hälsovården* och hälsovårdsnämnden sin verksamhetsort och hemort, om han är självständig yrkesutövare,

5) enligt *social- och hälsovårdsministeriets* föreskrifter lämna rapporter och upplysningar om sin verksamhet.

11 §

Var och en som är behörig att utöva läkaryrket har, om inte något annat stadgas

Gällande lydelse

genom förordning, rätt att enligt social- och hälsostyrelsens anvisningar för medicinskt eller medicinsk-vetenskapligt behov från apotek ordinera läkemedel med iakttagande av vad som stadgas eller bestäms särskilt.

13 §

Social- och hälsostyrelsens kan meddela närmare anvisningar och föreskrifter om vad utövare av läkaryrket skall beakta vid utfärdande av rättsmedicinska läkarintyg och läkarutlåtanden samt även annars vid utövandet av läkaryrket.

Var och en som utövar läkaryrket står i sin verksamhet under social- och hälsostyrelsens och länsstyrelsens tillsyn och är skyldig att iaktta vad social- och hälsostyrelsen eller länsstyrelsen med stöd av stadganden och föreskrifter bestämmer samt att lämna social- och hälsostyrelsen eller länsstyrelsen de meddelanden, förklaringar och utredningar som begärs.

14 §

Har en utövare av läkaryrket på grund av ålder eller sjukdom eller av någon annan orsak blivit eller genom sin verksamhet visat att han helt eller delvis blivit oförmögen att utöva läkaryrket, kan social- och hälsostyrelsen förklara att han tills vidare mister sin behörighet att utöva läkaryrket eller begränsa denna behörighet.

15 §

Finns det grundad anledning att anta att en utövare av läkaryrket blivit oförmögen att utöva yrket, kan social- och hälsostyrelsen för utredning av saken bestämma att han skall genomgå läkarundersökning och inhämta annan behövlig utredning samt förbjuda honom att utöva läkaryrket tills frågan om hans bristande förmåga har blivit slutligt avgjord. Vid läkarundersökningen kan nödvändiga prov tas och annan undersökning utföras, om detta kan ske utan nämnvärd olägenhet.

Föreslagen lydelse

genom förordning, rätt att enligt *social- och hälsovårdsministeriets* anvisningar för medicinskt eller medicinsk-vetenskapligt behov från apotek ordinera läkemedel med iakttagande av vad som stadgas eller bestäms särskilt.

13 §

Social- och hälsovårdsministeriet kan meddela närmare anvisningar och föreskrifter om vad utövare av läkaryrket skall beakta vid utfärdande av rättsmedicinska läkarintyg och läkarutlåtanden samt även annars vid utövandet av läkaryrket.

Var och en som utövar läkaryrket står i sin verksamhet under *rättsskyddscentralens för hälsovården* och länsstyrelsens tillsyn och är skyldig att iaktta vad *rättsskyddscentralen* eller länsstyrelsen med stöd av stadganden och föreskrifter bestämmer samt *utan hinder av vad som stadgas om tystnadsplikt* att lämna *rättsskyddscentralen* eller länsstyrelsen de meddelanden, förklaringar och utredningar som begärs.

Om uppgifterna för forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården och om inrättningens rätt att få upplysningar som är nödvändiga för skötseln av uppgifterna stadgas i lagen om forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården (/).

14 §

Har en utövare av läkaryrket på grund av ålder eller sjukdom eller av någon annan orsak blivit eller genom sin verksamhet visat att han helt eller delvis blivit oförmögen att utöva läkaryrket, kan *rättsskyddscentralen för hälsovården* förklara att han tills vidare mister sin behörighet att utöva läkaryrket eller begränsa denna behörighet.

15 §

Finns det grundad anledning att anta att en utövare av läkaryrket blivit oförmögen att utöva yrket, kan *rättsskyddscentralen för hälsovården* för utredning av saken bestämma att han skall genomgå läkarundersökning och inhämta annan behövlig utredning samt förbjuda honom att utöva läkaryrket tills frågan om hans bristande förmåga har blivit slutligt avgjord. Vid läkarundersökningen kan nödvändiga prov tas och annan undersökning utföras, om detta kan ske utan nämnvärd olägenhet.

Gällande lydelse

Social- och hälsostyrelsen och länsstyrelsen kan vid behov bestämma att mottagnings-, undersöknings- och vårdlokaliteterna samt patientkartoteket hos den som utövar läkaryrket skall granskas. Endast en legitimerad läkare kan förordnas att utföra granskningen.

16 §

Då social- och hälsostyrelsen av särskilda skäl anser det nödvändigt, är en utövare av läkaryrket skyldig att på förordnande av styrelsen delta i fortbildning, vid äventyr att social- och hälsostyrelsen kan förbjuda honom att utöva läkaryrket eller begränsa hans behörighet att utöva yrket tills han visat att han har deltagit i den av styrelsen föreskrivna utbildningen.

17 §

Har en utövare av läkaryrket blivit dömd till fängelsestraff för ett brott som har begåtts vid utövningen av läkaryrket och har domstolens utslag vunnit laga kraft, kan social- och hälsostyrelsen, om det av de med brottet sammanhängande omständigheterna framgår att utövaren av läkaryrket är ovärdig det förtroende som han bör åtnjuta, förklara att han för viss tid eller, om omständigheterna är synnerligen försvårande, för alltid mister sin behörighet att utöva läkaryrket.

Domstolen skall utan dröjsmål tillställa social- och hälsostyrelsen en avskrift av protokollet och utslaget i mål som avses i 1 och 2 mom.

Social- och hälsostyrelsen kan redan innan domstolens utslag, varigenom en utövare av läkaryrket har dömts till fängelsestraff, avsättning eller skiljande från utövning av tjänst, vunnit laga kraft förbjuda honom att utöva läkaryrket tills målet har blivit slutligt avgjort.

18 §

Har en utövare av läkaryrket vid utfärdande av ett i 12 § nämnt intyg eller utlåtande uppsåtligen däri antecknat omdömen eller uppgifter som han visste vara oriktiga eller grundlösa eller vid utövandet av läkaryrket förfarit på ett sätt som skall anses olämpligt, eller missbrukar han patientens förtroende eller be-

Föreslagen lydelse

Rättsskyddscentralen för hälsovården och länsstyrelsen kan vid behov bestämma att mottagnings-, undersöknings- och vårdlokaliteterna samt patientkartoteket hos den som utövar läkaryrket skall granskas. Endast en legitimerad läkare kan förordnas att utföra granskningen.

16 §

Då *rättsskyddscentralen för hälsovården* av särskilda skäl anser det nödvändigt, är en utövare av läkaryrket skyldig att på förordnande av *rättsskyddscentralen* delta i fortbildning, vid äventyr att *rättsskyddscentralen* kan förbjuda honom att utöva läkaryrket eller begränsa hans behörighet att utöva yrket tills han visat att han har deltagit i den av *centralen* föreskrivna utbildningen.

17 §

Har en utövare av läkaryrket blivit dömd till fängelsestraff för ett brott som har begåtts vid utövningen av läkaryrket och har domstolens utslag vunnit laga kraft, kan *rättsskyddscentralen för hälsovården*, om det av de med brottet sammanhängande omständigheterna framgår att utövaren av läkaryrket är ovärdig det förtroende som han bör åtnjuta, förklara att han för viss tid eller, om omständigheterna är synnerligen försvårande, för alltid mister sin behörighet att utöva läkaryrket.

Domstolen skall utan dröjsmål tillställa *rättsskyddscentralen* en avskrift av protokollet och utslaget i mål som avses i 1 och 2 mom.

Rättsskyddscentralen kan redan innan domstolens utslag, varigenom en utövare av läkaryrket har dömts till fängelsestraff, avsättning eller skiljande från utövning av tjänst, vunnit laga kraft förbjuda honom att utöva läkaryrket tills målet har blivit slutligt avgjort.

18 §

Har en utövare av läkaryrket vid utfärdande av ett i 12 § nämnt intyg eller utlåtande uppsåtligen däri antecknat omdömen eller uppgifter som han visste vara oriktiga eller grundlösa eller vid utövandet av läkaryrket förfarit på ett sätt som skall anses olämpligt, eller missbrukar han patientens förtroende eller be-

Gällande lydelse

roende av honom, kan social- och hälsostyrelsen förklara att han tills vidare mister sin behörighet att utöva läkaryrket eller begränsa denna behörighet.

19 §

Finner social- och hälsostyrelsen att en utövare av läkaryrket har förfarit felaktigt vid fullgörandet av uppgifter som hör till yrket eller att han fullgjort eller ämnar fullgöra sådana till yrket hörande uppgifter för vilka hans utbildning eller erfarenhet skall anses otillräcklig eller i fråga om vilka hans verksamhetsmöjligheter skall anses begränsade, kan styrelsen meddela närmare föreskrifter och anvisningar om utövningen av läkaryrket samt antingen begränsa hans befogenhet att fullgöra uppgifter som hör till läkaryrket eller helt förbjuda honom att fullgöra dem, tills orsaken till begränsningen eller förbudet har upphört.

Konstaterar social- och hälsostyrelsen att en utövare av läkaryrket missbrukar sin rätt att från apotek ordinera alkohol eller narkotika eller något annat därmed jämförbart ämne, kan styrelsen tills vidare begränsa hans rätt att ordinera dylika ämnen eller helt förbjuda honom att ordinera sådana.

20 §

Social- och hälsostyrelsen kan vid handläggning av ärenden som avses i 14—19 §§ vid behov temporärt förbjuda den som saken gäller att utöva läkaryrket eller begränsa hans behörighet att utöva yrket.

Innan ett ärende som avses i 14—19 §§ avgörs slutligt skall social- och hälsostyrelsen bereda utövaren av läkaryrket tillfälle att ge en förklaring i saken. Styrelsen kan innan ärendet avgörs höra sakkunniga.

20 a §

Social- och hälsostyrelsen kan, då den förklarar att en läkare mister sin behörighet att utöva läkaryrket eller förbjuder en läkare att utöva läkaryrket eller begränsar behörigheten att utöva det, av särskilda skäl bestämma att den som har utövat läkaryrket privat skall överlämna handlingar med uppgifter om patienter till hälsovårdscentralen på den ort där yrket utövats för att där omhänderhas som ett fristående arkiv.

Föreslagen lydelse

roende av honom, kan *rättsskyddscentralen för hälsovården* förklara att han tills vidare mister sin behörighet att utöva läkaryrket eller begränsa denna behörighet.

19 §

Finner *rättsskyddscentralen för hälsovården* att en utövare av läkaryrket har förfarit felaktigt vid fullgörandet av uppgifter som hör till yrket eller att han fullgjort eller ämnar fullgöra sådana till yrket hörande uppgifter för vilka hans utbildning eller erfarenhet skall anses otillräcklig eller i fråga om vilka hans verksamhetsmöjligheter skall anses begränsade, kan *rättsskyddscentralen* meddela närmare föreskrifter och anvisningar om utövningen av läkaryrket samt antingen begränsa hans befogenhet att fullgöra uppgifter som hör till läkaryrket eller helt förbjuda honom att fullgöra dem, tills orsaken till begränsningen eller förbudet har upphört.

Konstaterar *rättsskyddscentralen* en utövare av läkaryrket missbrukar sin rätt att från apotek ordinera alkohol eller narkotika eller något annat därmed jämförbart ämne, kan *rättsskyddscentralen* tills vidare begränsa hans rätt att ordinera dylika ämnen eller helt förbjuda honom att ordinera sådana.

20 §

Rättsskyddscentralen för hälsovården kan vid handläggning av ärenden som avses i 14—19 §§ vid behov temporärt förbjuda den som saken gäller att utöva läkaryrket eller begränsa hans behörighet att utöva yrket.

Innan ett ärende som avses i 14—19 §§ avgörs slutligt skall *rättsskyddscentralen* bereda utövaren av läkaryrket tillfälle att ge en förklaring i saken. *Rättsskyddscentralen* kan innan ärendet avgörs höra sakkunniga.

20 a §

Rättsskyddscentralen för hälsovården kan, då den förklarar att en läkare mister sin behörighet att utöva läkaryrket eller förbjuder en läkare att utöva läkaryrket eller begränsar behörigheten att utöva det, av särskilda skäl bestämma att den som har utövat läkaryrket privat skall överlämna handlingar med uppgifter om patienter till hälsovårdscentralen på den ort där yrket utövats för att där omhänderhas som ett fristående arkiv.

Gällande lydelse

21 §

Har en utövare av läkaryrket vid utövningen därav handlat mot lag eller med stöd av lag utfärdade stadganden eller bestämmelser, i sin uppgift annars gjort sig skyldig till felaktighet eller försummelse eller uppfört sig olämpligt och är felaktigheten eller försummelsen inte sådan att han skall åtalas vid domstol, kan social- och hälsostyrelsen tilldela honom muntlig eller skriftlig varning.

26 §

Om vunen behörighet att utöva läkaryrket och om förlust eller begränsning av sådan behörighet skall social- och hälsostyrelsen utan dröjsmål införa en kungörelse i Officiella tidningen.

Social- och hälsostyrelsen publicerat årligen en förteckning över dem som utövar läkaryrket.

28 §

Om sökande av ändring i besut som social- och hälsostyrelsen har meddelat med stöd av denna lag gäller lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50). Beslut som nämns i 14—20 och 20 a §§ skall trots besvär omedelbart verkställas.

29 §

För det fall att social- och hälsostyrelsen bestämmer att förhör skall verkställas för utrönande av en läkares yrkesskicklighet eller kompetens i övrigt, kan genom förordning stadgas att den som förhörs i ersättning för kostnader som åsamkas staten och för förhörararvoden skall betala högst en avgift som fastställs enligt de allmänna grunderna i lagen om grunderna för avgifter, som skola erläggas för särskilda myndigheters expeditioner och tjänsteförrättningar (806/42).

30 §

Ärenden som enligt denna lag skall avgöras av social- och hälsostyrelsen kan genom förordning överföras på länsstyrelsen.

Föreslagen lydelse

21 §

Har en utövare av läkaryrket vid utövningen därav handlat mot lag eller med stöd av lag utfärdade stadganden eller bestämmelser, i sin uppgift annars gjort sig skyldig till felaktighet eller försummelse eller uppfört sig olämpligt och är felaktigheten eller försummelsen inte sådan att han skall åtalas vid domstol, kan *rättsskyddscentralen för hälsovården* tilldela honom muntlig eller skriftlig varning.

26 §

Om förlust eller begränsning av behörighet att utöva läkaryrket skall *rättsskyddscentralen för hälsovården* utan dröjsmål införa en kungörelse i Officiella tidningen.

28 §

Om sökande av ändring i besut som *rättsskyddscentralen för hälsovården* har meddelat med stöd av denna lag gäller lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50). Beslut som nämns i 14—20 och 20 a §§ skall trots besvär omedelbart verkställas.

29 §

Upphävs

30 §

Ärenden som enligt denna lag skall avgöras av *rättsskyddscentralen för hälsovården* kan genom förordning överföras på länsstyrelsen.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

De föreskrifter och anvisningar som social- och hälsostyrelsen har meddelat med stöd av de stadganden som gällde när denna lag trädde i kraft gäller fortfarande, tills social- och hälsovårdsministeriet upphäver dem.

4.

Lag

om ändring av lagen om utövning av tandläkaryrket

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 2 § 1 mom., i 3 § 1 mom. det inledande stycket, 4 § 1 mom., 6 § 2—4 mom., 7 § 1 mom. 8 §, 9 § 1 och 4 punkten, 11 § 1 mom., 13 och 14 §§, 15 § 1 och 2 mom., 16 §, 17 § 1, 3 och 4 mom., 18—21, 26 och 28 §§ samt 30 § 2 mom. lagen den 14 juli 1978 om utövning av tandläkaryrket (563/78), sådana de lyder i lag av den 17 januari 1991 (66/91), samt:

upphävs 29 §, sådant det lyder i lag av den 17 januari 1991 (66/91), som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Den som vid en högskola i Finland har avlagt odontologisk grundexamen eller vid en högskola i utlandet har avlagt motsvarande examen, som godkänts av social- och hälsostyrelsen och styrkt att han uppfyller eventuella andra i förordning bestämda behörighetsvillkor får utöva tandläkaryrket i en tjänst, befattning eller uppgift som assistentläkare, och av särskilda skäl också i andra tandläkaruppgifter än som assistentläkare, vid en hälsovårdscentral eller kommunal sjukvårdsinrättning eller en annan sjukvårdsinrättning som en kommun, ett kommunalförbund eller staten svarar för eller vid någon annan motsvarande anstalt som social- och hälsostyrelsen har godkänt.

2 §

Den som vid en högskola i Finland har avlagt odontologisk grundexamen eller vid en högskola i utlandet har avlagt motsvarande examen, som godkänts av rättsskyddscentralen för hälsovården, och styrkt att han uppfyller eventuella andra i förordning bestämda behörighetsvillkor får utöva tandläkaryrket i en tjänst, befattning eller uppgift som assistentläkare, och av särskilda skäl också i andra tandläkaruppgifter än som assistentläkare, vid en hälsovårdscentral eller kommunal sjukvårdsinrättning eller en annan sjukvårdsinrättning som en kommun, ett kommunalförbund eller staten svarar för eller vid någon annan motsvarande anstalt som rättsskyddscentralen för hälsovården har godkänt.

Gällande lydelse

3 §

Social- och hälsostyrelsen beviljar på ansökan behörighet att självständigt utöva tandläkaryrket såsom legitimerad tandläkare, om sökanden

4 §

Social- och hälsostyrelsen beviljar på ansökan en tandläkare specialisträttighet, om sökanden

1) har avlagt specialistexamen vid en inhemsk högskola eller någon motsvarande av social- och hälsostyrelsen godkänd examen vid en utländsk högskola eller annars förvärvat motsvarande kompetens, och

2) har visat att han uppfyller eventuella övriga i förordning bestämda behörighetsvillkor.

6 §

Social- och hälsostyrelsen får på ansökan och på de villkor som den bestämmer bevilja den som är medborgare i ett annat nordiskt land och innehar rätt att vara verksam som tandläkare i något annat nordiskt land, i 3 och 4 §§ nämnd rätt att vara verksam inom landskapet Åland.

En utlänning, som har avlagt en i 2 § 1 mom. nämnd examen och har för uppgiften förutsatt kompetens som stadgas genom förordning samt tillräckliga språkkunskaper, kan av social- och hälsostyrelsen av särskilda skäl på ansökan beviljas tillstånd för uppgifter som avses i 2—5 §§, på de villkor som social- och hälsostyrelsen bestämmer.

Social- och hälsostyrelsen kan återkalla ett i 3 mom. nämnt tillstånd, om skäl prövas föreliggå.

7 §

En i 2 § 1 mom. angiven utövare av tandläkaryrket skall tillställa social- och hälsostyrelsen följande skriftliga och med hans egen namnteckning försedda tandläkarförsäkran:

Föreslagen lydelse

3 §

Rättsskyddscentralen för hälsovården beviljar på ansökan behörighet att självständigt utöva tandläkaryrket såsom legitimerad tandläkare, om sökanden

4 §

Rättsskyddscentralen för hälsovården beviljar på ansökan en tandläkare specialisträttighet, om sökanden

1) har avlagt specialistexamen vid en inhemsk högskola eller någon motsvarande av *rättsskyddscentralen för hälsovården* godkänd examen vid en utländsk högskola eller annars förvärvat motsvarande kompetens, och

2) har visat att han uppfyller eventuella övriga i förordning bestämda behörighetsvillkor.

6 §

Rättsskyddscentralen för hälsovården får på ansökan och på de villkor som den bestämmer bevilja den som är medborgare i ett annat nordiskt land och innehar rätt att vara verksam som tandläkare i något annat nordiskt land, i 3 och 4 §§ nämnd rätt att vara verksam inom landskapet Åland.

En utlänning, som har avlagt en i 2 § 1 mom. nämnd examen och har för uppgiften förutsatt kompetens som stadgas genom förordning samt tillräckliga språkkunskaper, kan av *rättsskyddscentralen för hälsovården* av särskilda skäl på ansökan beviljas tillstånd för uppgifter som avses i 2—5 §§, på de villkor som *rättsskyddscentralen* bestämmer.

Rättsskyddscentralen för hälsovården kan återkalla ett i 3 mom. nämnt tillstånd, om skäl prövas föreliggå.

7 §

En i 2 § 1 mom. angiven utövare av tandläkaryrket skall tillställa *rättsskyddscentralen för hälsovården* följande skriftliga och med hans egen namnteckning försedda tandläkarförsäkran:

Gällande lydelse

8 §

En i 3 och 4 §§ nämnd rättighet och behörighet kan förvägras endast på en sådan grund enligt vilken social- och hälsostyrelsen med stöd av denna lag skulle kunna förklara att sökanden mister sin behörighet att utöva tandläkaryrket.

9 §

Var och en som utövar tandläkaryrket skall:
1) meddela social- och hälsostyrelsen och hälsovårdsnämnden sin verksamhetsort och hemort, om han är självständig yrkesutövare,

4) enligt social- och hälsostyrelsens föreskrifter lämna rapporter och upplysningar om sin verksamhet.

11 §

Var och en som är behörig att utöva tandläkaryrket har, om inte något annat stadgas genom förordning, rätt att enligt social- och hälsostyrelsens anvisningar för odontologiskt eller odontologivetenskapligt behov från apotek ordinera läkemedel med iakttagande av vad som stadgas eller bestäms särskilt.

13 §

Social- och hälsostyrelsen hälsovårdsministeriet kan meddela närmare anvisningar och föreskrifter om vad utövare av tandläkaryrket skall beakta vid utfärdande av rättsmedicinska intyg och utlåtanden samt även annars vid utövandet av tandläkaryrket.

Var och en som utövar tandläkaryrket står i sin verksamhet under social- och hälsostyrelsens och länsstyrelsens tillsyn och är skyldig att iaktta vad social- och hälsostyrelsen eller länsstyrelsen med stöd av stadganden och föreskrifter bestämmer samt att lämna social- och hälsostyrelsen eller länsstyrelsen de meddelanden, förklaringar och utredningar som begärs.

Föreslagen lydelse

8 §

En i 3 och 4 §§ nämnd rättighet och behörighet kan förvägras endast på en sådan grund enligt vilken *rättsskyddscentralen för hälsovården* med stöd av denna lag skulle kunna förklara att sökanden mister sin behörighet att utöva tandläkaryrket.

9 §

Var och en som utövar tandläkaryrket skall:
1) meddela *rättsskyddscentralen för hälsovården* och hälsovårdsnämnden sin verksamhetsort och hemort, om han är självständig yrkesutövare,

4) enligt *social- och hälsovårdsministeriets* föreskrifter lämna rapporter och upplysningar om sin verksamhet.

11 §

Var och en som är behörig att utöva tandläkaryrket har, om inte något annat stadgas genom förordning, rätt att enligt *social- och hälsovårdsministeriets* anvisningar för odontologiskt eller odontologivetenskapligt behov från apotek ordinera läkemedel med iakttagande av vad som stadgas eller bestäms särskilt.

13 §

Social- och hälsovårdsministeriet kan meddela närmare anvisningar och föreskrifter om vad utövare av tandläkaryrket skall beakta vid utfärdande av rättsmedicinska intyg och utlåtanden samt även annars vid utövandet av tandläkaryrket.

Var och en som utövar tandläkaryrket står i sin verksamhet under *rättsskyddscentralens för hälsovården* och länsstyrelsens tillsyn och är skyldig att iaktta vad *rättsskyddscentralen* eller länsstyrelsen med stöd av stadganden och föreskrifter bestämmer samt *utan hinder av vad som stadgats om tystnads plikt* att lämna *rättsskyddscentralen* eller länsstyrelsen de meddelanden, förklaringar och utredningar som begärs.

Om uppgifterna för forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården och om inrättningens rätt att få upplysningar som är nödvändiga för skötseln av uppgifterna stadgas i lagen om forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården (/).

Gällande lydelse

14 §

Har en utövare av tandläkaryrket på grund av ålder eller sjukdom eller av någon annan orsak blivit eller genom sin verksamhet visat att han helt eller delvis blivit oförmögen att utöva tandläkaryrket, kan social- och hälsostyrelsen förklara att han tills vidare mister sin behörighet att utöva tandläkaryrket eller begränsa denna behörighet.

15 §

Finns det grundad anledning att anta att en utövare av tandläkaryrket blivit oförmögen att utöva yrket, kan social- och hälsostyrelsen för utredning av saken bestämma att han skall genomgå läkarundersökning och inhämta annan behövlig utredning samt förbjuda honom att utöva tandläkaryrket tills frågan om hans bristande förmåga har blivit slutligt avgjord. Vid läkarundersökningen kan nödvändiga prov tas och annan undersökning utföras, om detta kan ske utan nämnvärd olägenhet.

Social- och hälsostyrelsen och länsstyrelsen kan vid behov bestämma att mottagnings-, undersöknings- och vårdlokaliteterna samt patientkartoteket hos den som utövar tandläkaryrket skall granskas. Endast en legitimerad tandläkare kan förordnas att utföra granskningen.

16 §

Då social- och hälsostyrelsen av särskilda skäl anser det nödvändigt, är en utövare av tandläkaryrket skyldig att på förordnande av social- och hälsostyrelsen delta i fortbildning, vid äventyr att rättsskyddscentralen för hälsovården kan förbjuda honom att utöva tandläkaryrket eller begränsa hans behörighet att utöva yrket tills han visat att han har deltagit i den av styrelsen föreskrivna utbildningen.

17 §

Har en utövare av tandläkaryrket blivit dömd till fängelsestraff för ett brott som har begåtts vid utövningen av tandläkaryrket och har domstolens utslag vunnit laga kraft, kan social- och hälsostyrelsen, om av de med brottet sammanhängande omständigheterna framgår att utövaren av tandläkaryrket är ovärdig det förtroende som han bör åtnjuta,

Föreslagen lydelse

14 §

Har en utövare av tandläkaryrket på grund av ålder eller sjukdom eller av någon annan orsak blivit eller genom sin verksamhet visat att han helt eller delvis blivit oförmögen att utöva tandläkaryrket, kan *rättsskyddscentralen för hälsovården* förklara att han tills vidare mister sin behörighet att utöva tandläkaryrket eller begränsa denna behörighet.

15 §

Finns det grundad anledning att anta att en utövare av tandläkaryrket blivit oförmögen att utöva yrket, kan *rättsskyddscentralen för hälsovården* för utredning av saken bestämma att han skall genomgå läkarundersökning och inhämta annan behövlig utredning samt förbjuda honom att utöva tandläkaryrket tills frågan om hans bristande förmåga har blivit slutligt avgjord. Vid läkarundersökningen kan nödvändiga prov tas och annan undersökning utföras, om detta kan ske utan nämnvärd olägenhet.

Rättsskyddscentralen för hälsovården och länsstyrelsen kan vid behov bestämma att mottagnings-, undersöknings- och vårdlokaliteterna samt patientkartoteket hos den som utövar tandläkaryrket skall granskas. Endast en legitimerad tandläkare kan förordnas att utföra granskningen.

16 §

Då *rättsskyddscentralen för hälsovården* av särskilda skäl anser det nödvändigt, är en utövare av tandläkaryrket skyldig att på förordnande av *rättsskyddscentralen* delta i fortbildning, vid äventyr att *rättsskyddscentralen* kan förbjuda honom att utöva tandläkaryrket eller begränsa hans behörighet att utöva yrket tills han visat att han har deltagit i den av *centralen* föreskrivna utbildningen.

17 §

Har en utövare av tandläkaryrket blivit dömd till fängelsestraff för ett brott som har begåtts vid utövningen av tandläkaryrket och har domstolens utslag vunnit laga kraft, kan *rättsskyddscentralen för hälsovården*, om av de med brottet sammanhängande omständigheterna framgår att utövaren av tandläkaryrket är ovärdig det förtroende som han bör åtnjuta,

Gällande lydelse

förklara att han för viss tid eller, om omständigheterna är synnerligen försvårande, för alltid mister sin behörighet att utöva tandläkaryrket.

Domstolen skall utan dröjsmål tillställa social- och hälsostyrelsen en avskrift av protokollet och utslaget i mål som avses i 1 och 2 mom.

Social- och hälsostyrelsen kan redan innan domstolens utslag, varigenom en utövare av tandläkaryrket har dömts till fängelsestraff, avsättning eller skiljande från utövning av tjänst, vunnit laga kraft förbjuda honom att utöva tandläkaryrket tills målet har blivit slutligt avgjort.

18 §

Har en utövare av tandläkaryrket vid utfärdande av ett i 12 § nämnt intyg eller utlåtande uppsåtligen däri antecknat omdömen eller uppgifter som han visste vara oriktiga eller grundlösa eller vid utövandet av tandläkaryrket förfarit på ett sätt som skall anses olämpligt, eller missbrukar han patientens förtroende eller beroende av honom, kan social- och hälsostyrelsen förklara att han tills vidare mister sin behörighet att utöva tandläkaryrket eller begränsa denna behörighet.

19 §

Finner social- och hälsostyrelsen att en utövare av tandläkaryrket har förfarit felaktigt vid fullgörandet av uppgifter som hör till yrket eller att han fullgjort eller ämnar fullgöra sådana till yrket hörande uppgifter för vilka hans utbildning eller erfarenhet skall anses otillräcklig eller i fråga om vilka hans verksamhetsmöjligheter skall anses begränsade, kan social- och hälsostyrelsen meddela närmare föreskrifter och anvisningar om utövningen av tandläkaryrket samt antingen begränsa hans befogenhet att fullgöra uppgifter som hör till tandläkaryrket eller helt förbjuda honom att fullgöra dem, tills orsaken till begränsningen eller förbudet har upphört.

Konstaterar social- och hälsostyrelsen att en utövare av tandläkaryrket missbrukar sin rätt att från apotek ordinera alkohol eller narkotika eller något annat därmed jämförbart ämne, kan styrelsen tills vidare begränsa hans rätt att ordinera dylika ämnen eller helt förbjuda honom att ordinera sådana.

Föreslagen lydelse

förklara att han för viss tid eller, om omständigheterna är synnerligen försvårande, för alltid mister sin behörighet att utöva tandläkaryrket.

Domstolen skall utan dröjsmål tillställa rättsskyddscentralen en avskrift av protokollet och utslaget i mål som avses i 1 och 2 mom.

Rättsskyddscentralen kan redan innan domstolens utslag, varigenom en utövare av tandläkaryrket har dömts till fängelsestraff, avsättning eller skiljande från utövning av tjänst, vunnit laga kraft förbjuda honom att utöva tandläkaryrket tills målet har blivit slutligt avgjort.

18 §

Har en utövare av tandläkaryrket vid utfärdande av ett i 12 § nämnt intyg eller utlåtande uppsåtligen däri antecknat omdömen eller uppgifter som han visste vara oriktiga eller grundlösa eller vid utövandet av tandläkaryrket förfarit på ett sätt som skall anses olämpligt, eller missbrukar han patientens förtroende eller beroende av honom, kan rättsskyddscentralen för hälsovården förklara att han tills vidare mister sin behörighet att utöva tandläkaryrket eller begränsa denna behörighet.

19 §

Finner rättsskyddscentralen för hälsovården att en utövare av tandläkaryrket har förfarit felaktigt vid fullgörandet av uppgifter som hör till yrket eller att han fullgjort eller ämnar fullgöra sådana till yrket hörande uppgifter för vilka hans utbildning eller erfarenhet skall anses otillräcklig eller i fråga om vilka hans verksamhetsmöjligheter skall anses begränsade, kan rättsskyddscentralen meddela närmare föreskrifter och anvisningar om utövningen av tandläkaryrket samt antingen begränsa hans befogenhet att fullgöra uppgifter som hör till tandläkaryrket eller helt förbjuda honom att fullgöra dem, tills orsaken till begränsningen eller förbudet har upphört.

Konstaterar rättsskyddscentralen att en utövare av tandläkaryrket missbrukar sin rätt att från apotek ordinera alkohol eller narkotika eller något annat därmed jämförbart ämne, kan rättsskyddscentralen tills vidare begränsa hans rätt att ordinera dylika ämnen eller helt förbjuda honom att ordinera sådana.

Gällande lydelse

20 §

Social- och hälsostyrelsen kan vid handläggning av ärenden som avses i 14—19 §§ vid behov temporärt förbjuda den som saken gäller att utöva tandläkaryrket eller begränsa hans behörighet att utöva yrket.

Innan ett ärende som avses i 14—19 §§ avgörs slutligt skall social- och hälsostyrelsen bereda utövaren av tandläkaryrket tillfälle att ge en förklaring i ärendet. Styrelsen för hälsovården kan innan ärendet avgörs höra sakkunniga.

20 a §

Social- och hälsostyrelsen kan, då den förklarar att en tandläkare mister sin behörighet att utöva tandläkaryrket eller förbjuder en tandläkare att utöva tandläkaryrket eller begränsar behörigheten att utöva det, av särskilda skäl bestämma att den som har utövat tandläkaryrket privat skall överlämna handlingar med uppgifter om patienter till hälsovårdscentralen på den ort där yrket utövats för att där omhänderhas som ett fristående arkiv.

21 §

Har en utövare av tandläkaryrket vid utövningen därav handlat mot lag eller med stöd av lag utfärdade stadganden eller bestämmelser, i sin uppgift annars gjort sig skyldig till felaktighet eller försummelse eller uppfört sig olämpligt och är felaktigheten eller försummelsen inte sådan att han skall åtalas vid domstol, kan social- och hälsostyrelsen tilldela honom muntlig eller skriftlig varning.

26 §

Om vunnen behörighet att utöva tandläkaryrket och om förlust eller begränsning av sådan behörighet skall social- och hälsostyrelsen utan dröjsmål införa en kungörelse i Officiella tidningen.

Social- och hälsostyrelsen publicerar årligen en förteckning över dem som utövar tandläkaryrket.

28 §

Om sökande av ändring i besut som social- och hälsostyrelsen har meddelat med stöd av denna lag gäller lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50). Beslut som

Föreslagen lydelse

20 §

Rättsskyddscentralen för hälsovården kan vid handläggning av ärenden som avses i 14—19 §§ vid behov temporärt förbjuda den som saken gäller att utöva tandläkaryrket eller begränsa hans behörighet att utöva yrket.

Innan ett ärende som avses i 14—19 §§ avgörs slutligt skall rättsskyddscentralen bereda utövaren av tandläkaryrket tillfälle att ge en förklaring i ärendet. Rättsskyddscentralen kan innan ärendet avgörs höra sakkunniga.

20 a §

Rättsskyddscentralen för hälsovården kan, då den förklarar att en tandläkare mister sin behörighet att utöva tandläkaryrket eller förbjuder en tandläkare att utöva tandläkaryrket eller begränsar behörigheten att utöva det, av särskilda skäl bestämma att den som har utövat tandläkaryrket privat skall överlämna handlingar med uppgifter om patienter till hälsovårdscentralen på den ort där yrket utövats för att där omhänderhas som ett fristående arkiv.

21 §

Har en utövare av tandläkaryrket vid utövningen därav handlat mot lag eller med stöd av lag utfärdade stadganden eller bestämmelser, i sin uppgift annars gjort sig skyldig till felaktighet eller försummelse eller uppfört sig olämpligt och är felaktigheten eller försummelsen inte sådan att han skall åtalas vid domstol, kan rättsskyddscentralen för hälsovården tilldela honom muntlig eller skriftlig varning.

26 §

Om förlust eller begränsning av behörighet att utöva tandläkaryrket skall rättsskyddscentralen för hälsovården utan dröjsmål införa en kungörelse i Officiella tidningen.

28 §

Om sökande av ändring i besut som rättsskyddscentralen för hälsovården har meddelat med stöd av denna lag gäller lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50).

Gällande lydelse

nämns i 14—20 och 20 a §§ skall trots besvär omedelbart verkställas.

29 §

För det fall att social- och hälsostyrelsen bestämmer att förhör skall verkställas för utrönande av en tandläkares yrkesskicklighet eller kompetens i övrigt kan genom förordning stadgas att den som förhörs i ersättning för kostnader som åsamkas staten och för förhörararvodet skall betala högst en avgift som fastställs enligt de allmänna grunderna i lagen om grunderna för avgifter, som skola erläggas för särskilda myndigheters expeditioner och tjänsteförrättningar (806/42).

30 §

Ärenden som enligt denna lag skall avgöras av social- och hälsostyrelsen kan genom förordning överföras på länsstyrelsen.

Föreslagen lydelse

Beslut som nämns i 14—20 a §§ skall trots besvär omedelbart verkställas.

29 §

Upphävs

30 §

Ärenden som enligt denna lag skall avgöras av rättskyddscentralen för hälsovården kan genom förordning överföras på länsstyrelsen.

Denna lag träder i kraft den 199 .

De föreskrifter och anvisningar som social- och hälsostyrelsen har meddelat med stöd av de stadganden som gällde när denna lag trädde i kraft gäller fortfarande, tills social- och hälsovårdsministeriet upphäver dem.

5.

Lag**om ändring av 3 § lagen om ömsesidig sjuk- och hälsovård i gränstrakt**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 3 § lagen den 9 juni 1961 om ömsesidig sjuk- och hälsovård i gränstrakt (307/61), sådant detta lagrum lyder i lag av den 17 januari 1991 (74/91), som följer:

Gällande lydelse

3 §

En läkare som är bosatt i en gränskommun i Sverige eller Norge och har privatmottagning där kan av social- och hälsostyrelsen beviljas tillstånd att i Finland utöva läkarverksamhet i en grannkommun i gränstrakten. Samma rättighet kan även beviljas en specialist som inte är stadigvarande bosatt i grannlandets gränsdistrikt, men har läkarmottagning där.

Föreslagen lydelse

3 §

En läkare som är bosatt i en gränskommun i Sverige eller Norge och har privatmottagning där kan av *rättsskyddscentralen för hälsovården* beviljas tillstånd att i Finland utöva läkarverksamhet i en grannkommun i gränstrakten. Samma rättighet kan även beviljas en specialist som inte är stadigvarande bosatt i grannlandets gränsdistrikt, men har läkarmottagning där.

*Denna lag träder i kraft den
199 .*

6.

Lag**om ändring av lagen om utövning av tandteknikeryrket**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 1 § 1 och 3 mom. samt 1 a, 3, 3 a, 4 och 5 §§ lagen den 30 april 1964 om utövning av tandteknikeryrket (220/64), sådana de lyder i lag av den 17 januari 1991 (67/91), som följer:

Gällande lydelse

1 §

Behöriga att utföra av tandläkare beställda tandtekniska arbeten samt att på uppdrag av andra utföra reparation av löständer är finska medborgare som efter examen vid en läroanstalt som lyder under yrkesutbildningsstyrelsen blivit införda i registret över legitimerade tandtekniker vid social- och hälsostyrelsens.

Föreslagen lydelse

1 §

Behöriga att utföra av tandläkare beställda tandtekniska arbeten samt att på uppdrag av andra utföra reparation av löständer är finska medborgare som efter examen vid en till utbildningsstyrelsens verksamhetsområde hörande läroanstalt blivit införda i det registret över legitimerade tandtekniker vid *rättsskyddscentralen för hälsovården*.

På ansökan kan social- och hälsostyrelsen även godkänna finska medborgare som är utbildade till tandtekniker i ett annat land att utföra i 1 och 2 mom. nämnda uppgifter samt att införas i registret över legitimerade tandtek-

På ansökan kan *rättsskyddscentralen* det även godkänna finska medborgare som är utbildade till tandtekniker i ett annat land att utföra i 1 och 2 mom. nämnda uppgifter samt att införas i registret över legitimerade tandtek-

Gällande lydelse

niker. Vid behov kan social- och hälsostyrelsen kräva att sökanden, innan han införs i registret, skall avlägga ett av styrelsen föreskrivet kompetensprov.

1 a §

Social- och hälsostyrelsen kan på ansökan och på de villkor som den bestämmer bevilja en person som är medborgare i ett annat nordiskt land och har rätt att vara verksam som tandtekniker i något annat nordiskt land, i 1 § 1 mom. nämnd rätt att vara verksam inom landskapet Åland.

3 §

En tandtekniker är i sin yrkesutövning underställd social- och hälsostyrelsen och länsstyrelsens tillsyn.

Tandteknikern är skyldig att iaktta vad social- och hälsostyrelsen med stöd av gällande stadganden bestämmer samt att lämna den och länsstyrelsen statistiska uppgifter och andra utredningar. Tandteknikern är också skyldig att utan dröjsmål uppge sin boningsort och sin adress samt förändringar av dem till social- och hälsostyrelsen och länsstyrelsen.

3 a §

Den som utövar tandteknikeryrket och är självständig yrkesutövare skall

- 1) meddela hälsovårdsnämnden sin verksamhetsort samt
- 2) enligt social- och hälsostyrelsens föreskrifter lämna rapporter och upplysningar om sin verksamhet.

4 §

Har en tandtekniker dömts till fängelse eller för brott mot denna lag till böter, eller har han till följd av en mentalsjukdom eller missbruk av alkohol eller narkotika blivit oförmögen att utöva sitt yrke, kan social- och hälsostyrelsen förklara att han för en viss tid eller för alltid

Föreslagen lydelse

niker. Vid behov kan *rättsskyddscentralen* kräva att sökanden, innan han införs i registret, skall avlägga ett av *centralen* föreskrivet kompetensprov.

1 a §

Rättsskyddscentralen för hälsovården kan på ansökan och på de villkor som den bestämmer bevilja en person som är medborgare i ett annat nordiskt land och har rätt att vara verksam som tandtekniker i något annat nordiskt land, i 1 § 1 mom. nämnd rätt att vara verksam inom landskapet Åland.

3 §

En tandtekniker är i sin yrkesutövning underställd *rättsskyddscentralens för hälsovårdens* och länsstyrelsens tillsyn.

Tandteknikern är skyldig att iaktta vad *rättsskyddscentralen* med stöd av gällande stadganden bestämmer samt att lämna den och länsstyrelsen statistiska uppgifter och andra utredningar *utan hinder av vad som stadgats om tystnadsplikt*. Tandteknikern är också skyldig att utan dröjsmål uppge sin boningsort och sin adress samt förändringar av dem till *rättsskyddscentralen* och länsstyrelsen.

Om uppgifterna för forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården och om inrättningens rätt att få upplysningar som är nödvändiga för skötseln av uppgifterna stadgas i lagen om forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården (/).

3 a §

Den som utövar tandteknikeryrket och är självständig yrkesutövare skall

- 1) meddela hälsovårdsnämnden sin verksamhetsort samt
- 2) enligt *social- och hälsovårdsministeriets* föreskrifter lämna rapporter och upplysningar om sin verksamhet.

4 §

Har en tandtekniker dömts till fängelse eller för brott mot denna lag till böter, eller har han till följd av en mentalsjukdom eller missbruk av alkohol eller narkotika blivit oförmögen att utöva sitt yrke, kan *rättsskyddscentralen för hälsovården* förklara att han för en viss tid eller

Gällande lydelse

mister sin behörighet att utöva tandteknikeryrket.

5 §

Ett i 4 § nämnt beslut av social- och hälsostyrelsen verkställs genast även om det har överklagats.

Föreslagen lydelse

för alltid mister sin behörighet att utöva tandteknikeryrket.

5 §

Ett i 4 § nämnt beslut av *rättsskyddscentralen för hälsovården* verkställs genast även om det har överklagats.

Denna lag träder i kraft den 199 .

De föreskrifter och anvisningar som social- och hälsostyrelsen har meddelat med stöd av de stadganden som gällde när denna lag trädde i kraft gäller fortfarande, tills social- och hälsovårdsministeriet upphäver dem.

7.

Lag**om ändring av lagen om utövning av sjukvårdsyrke**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 1 § 1 och 3 mom., 2, 2 a och 4—6 §§ lagen den 31 oktober 1962 om utövning av sjukvårdsyrke (554/62), sådana de lyder i lag av den 17 januari 1991 (68/91), som följer:

Gällande lydelse

1 §

Behörig att antingen i annans tjänst eller såsom privat yrkesutövare utöva ett sjukvårdsyrke varom stadgas genom förordning är endast den som har avlagt föreskrivna kunskapsprov och som av social- och hälsostyrelsen har godkänts för införande i matrikeln över utövare av sjukvårdsyrke. Om utövning av läkar- och tandläkaryrket stadgas särskilt.

Social- och hälsostyrelsen kan på ansökan för införande i matrikeln över utövare av sjukvårdsyrke godkänna den som utbildats någon annanstans än i Finland och som med ett betyg från en hälsovårdsläroanstalt visar sin kompetens att utöva sjukvårdsverksamhet som motsvarar utbildningen.

Föreslagen lydelse

1 §

Behörig att antingen i annans tjänst eller såsom privat yrkesutövare utöva ett sjukvårdsyrke varom stadgas genom förordning är endast den som har avlagt föreskrivna kunskapsprov och som av *rättsskyddscentralen för hälsovården* har godkänts för införande i matrikeln över utövare av sjukvårdsyrke. Om utövning av läkar- och tandläkaryrket stadgas särskilt.

Rättsskyddscentralen kan på ansökan för införande i matrikeln över utövare av sjukvårdsyrke godkänna den som utbildats någon annanstans än i Finland och som med ett betyg från en hälsovårdsläroanstalt visar sin kompetens att utöva sjukvårdsverksamhet som motsvarar utbildningen.

Gällande lydelse

2 §

Den som utövar ett sjukvårdsyrke är i sin verksamhet underställd social- och hälsostyrelsens och länsstyrelsens tillsyn och är skyldig att iaktta vad social- och hälsostyrelsen eller länsstyrelsen med stöd av gällande stadganden bestämmer samt att tillställa social- och hälsostyrelsen eller länsstyrelsen rapporter, förklaringar och utredningar. Länsstyrelsen är även berättigad att till social- och hälsostyrelsen göra framställningar om åtgärder enligt 5 §.

2 a §

Den som utövar sjukvårdsyrket och är självständig yrkesutövare skall

- 1) meddela hälsovårdsnämnden sin verksamhetsort och hemort samt
- 2) enligt social- och hälsostyrelsens föreskrifter lämna rapporter och upplysningar om sin verksamhet.

4 §

Har en utövare av sjukvårdsyrke blivit dömd till fängelsestraff för ett brott som har begåtts i yrkesutövningen och har domstolens utslag vunnit laga kraft, kan social- och hälsostyrelsen för viss tid eller tills vidare eller, om omständigheterna är synnerligen försvårande, för alltid förklara att han mister sin behörighet att utöva sjukvårdsyrket. Detsamma gäller om en stats- eller kommunalanställd utövare av sjukvårdsyrke har avstängts från tjänsteutövning eller dömts till skiljande från utövning av tjänsten eller till avsättning för ett brott som har begåtts vid utövningen av yrket. Den som är avstängd eller har skilts från utövning av tjänsten skall dock förklaras mista sin behörighet högst för den tid han är avstängd eller skils från utövning av tjänsten.

Social- och hälsostyrelsen kan redan innan domstolens utslag, varigenom en i 1 mom. nämnd person dömts till fängelse eller avsättning, vunnit laga kraft förklara att han mister sin behörighet att utöva sjukvårdsyrket tills saken har blivit slutligt avgjord.

Föreslagen lydelse

2 §

Den som utövar ett sjukvårdsyrke är i sin verksamhet underställd *rättsskyddscentralens för hälsovården* och länsstyrelsens tillsyn och är skyldig att iaktta vad *rättsskyddscentralen* eller länsstyrelsen med stöd av gällande stadganden bestämmer samt att *utan hinder av vad som stadgats om tystnadsplikt* tillställa *rättsskyddscentralen* eller länsstyrelsen rapporter, förklaringar och utredningar. Länsstyrelsen är även berättigad att till *rättsskyddscentralen* göra framställningar om åtgärder enligt 5 §.

Om uppgifterna för forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården och om inrättningens rätt att få upplysningar som är nödvändiga för skötseln av uppgifterna stadgas i lagen om forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården (/).

2 a §

Den som utövar sjukvårdsyrket och är självständig yrkesutövare skall

- 1) meddela hälsovårdsnämnden sin verksamhetsort och hemort samt
- 2) enligt *social- och hälsovårdsministeriets* föreskrifter lämna rapporter och upplysningar om sin verksamhet.

4 §

Har en utövare av sjukvårdsyrke blivit dömd till fängelsestraff för ett brott som har begåtts i yrkesutövningen och har domstolens utslag vunnit laga kraft, kan *rättsskyddscentralen för hälsovården* för viss tid eller tills vidare eller, om omständigheterna är synnerligen försvårande, för alltid förklara att han mister sin behörighet att utöva sjukvårdsyrket. Detsamma gäller om en stats- eller kommunalanställd utövare av sjukvårdsyrke har avstängts från tjänsteutövning eller dömts till skiljande från utövning av tjänsten eller till avsättning för ett brott som har begåtts vid utövningen av yrket. Den som är avstängd eller har skilts från utövning av tjänsten skall dock förklaras mista sin behörighet högst för den tid han är avstängd eller skils från utövning av tjänsten.

Rättsskyddscentralen kan redan innan domstolens utslag, varigenom en i 1 mom. nämnd person dömts till fängelse eller avsättning, vunnit laga kraft förklara att han mister sin behörighet att utöva sjukvårdsyrket tills saken har blivit slutligt avgjord.

Gällande lydelse

Domstolen skall utan dröjsmål tillställa social- och hälsostyrelsen en avskrift av protokollet och utslaget i mål som avses i 1 mom.

5 §

Har en utövare av sjukvårdsyrke på grund av sjukdom, kroppsskada eller missbruk av alkohol eller något annat berusningsmedel blivit oförmögen att utöva sitt yrke, kan social- och hälsostyrelsen förklara att han tills vidare mister sin behörighet.

Finns det grundad anledning att anta att en utövare av sjukvårdsyrke av skäl som nämns i 1 mom. har blivit oförmögen att utöva sitt yrke, kan social- och hälsostyrelsen för att utreda saken bestämma att han skall genomgå läkarundersökning samt förbjuda honom att utöva sitt sjukvårdsyrke tills frågan om hans bristande förmåga har blivit slutligt avgjord.

Upphör orsaken till förlusten av rätten att utöva sjukvårdsyrke, kan social- och hälsostyrelsen på ansökan återställa den.

6 §

Social- och hälsostyrelsens beslut med stöd av 4 och 5 §§ får verkställas även om de har överklagats.

Föreslagen lydelse

Domstolen skall utan dröjsmål tillställa rättsskyddscentralen en avskrift av protokollet och utslaget i mål som avses i 1 mom.

5 §

Har en utövare av sjukvårdsyrke på grund av sjukdom, kroppsskada eller missbruk av alkohol eller något annat berusningsmedel blivit oförmögen att utöva sitt yrke, kan rättsskyddscentralen för hälsovården förklara att han tills vidare mister sin behörighet.

Finns det grundad anledning att anta att en utövare av sjukvårdsyrke av skäl som nämns i 1 mom. har blivit oförmögen att utöva sitt yrke, kan rättsskyddscentralen för att utreda saken bestämma att han skall genomgå läkarundersökning samt förbjuda honom att utöva sitt sjukvårdsyrke tills frågan om hans bristande förmåga har blivit slutligt avgjord.

Upphör orsaken till förlusten av rätten att utöva sjukvårdsyrke, kan rättsskyddscentralen på ansökan återställa den.

6 §

Beslut av rättsskyddscentralen för hälsovården som fattats med stöd av 4 och 5 §§ får verkställas även om de har överklagats.

Denna lag träder i kraft den 199 .

De föreskrifter och anvisningar som social- och hälsostyrelsen har meddelat med stöd av de stadganden som gällde när denna lag trädde i kraft gäller fortfarande, tills social- och hälsoministeriet upphäver dem.

8.

Lag**om ändring av lagen om massörsyrket**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 2 §, 6 § 1 mom., 7 och 10—13 §§, 13 a § 2 punkten och 14 § lagen den 20 december 1945 om massörsyrket (1231/45),

dessas lagrum sådana de lyder, 2 § i lag av den 28 juni 1991 (1033/91) och 6 § 1 mom., 7 och 10—13 §§, 13 a § 2 punkten och 14 § i lag av den 17 januari 1991 (69/91), som följer:

Gällande lydelse

2 §

Behöriga att utöva verksamhet såsom utbildad massör är finska medborgare som vid någon till utbildningsstyrelsens verksamhetsområde hörande läroanstalt har genomgått utbildning för massörer eller som efter att vid någon annan av social- och hälsostyrelsen godkänd läroanstalt ha genomgått en lärokurs för utbildade massörer har erhållit betyg som utbildad massör eller som enligt 6 § har legitimerats att utöva yrket.

6 §

Om en finsk medborgare som i ett annat land har utbildat sig till massör önskar få rättighet att utöva yrket i Finland, skall han ansöka om detta hos social- och hälsostyrelsen. Anses det behövt, kan styrelsen fordra att sökanden genomgår prov eller avlägger examen vid en läroanstalt som nämns i 2 §. Om sökanden har tillräckligt kompetens, kan social- och hälsostyrelsen bevilja honom rätt att utöva verksamhet som utbildad massör och utfärda legitimation. Har sökanden utexaminerats från en läroanstalt som motsvarar de fordringar som ställs på inrättningar som i Finland utbildar massörer, skall rätt att utöva verksamhet som utbildad massör beviljas, om det inte finns särskilda skäl för avslag.

7 §

Den som inte är finsk medborgare får inte utan tillstånd av social- och hälsostyrelsen utöva massörsyrket i Finland.

10 §

Har en utbildad massör blivit dömd till fängelse för ett brott som han har begått under utövning av sitt yrke och har domstolens utslag

Föreslagen lydelse

2 §

Behöriga att utöva verksamhet såsom utbildad massör är finska medborgare som vid någon till utbildningsstyrelsens verksamhetsområde hörande läroanstalt har genomgått utbildning för massörer eller som efter att vid någon annan av *rättsskyddscentralen för hälsovården* godkänd läroanstalt ha genomgått en lärokurs för utbildade massörer har erhållit betyg som utbildad massör eller som enligt 6 § har legitimerats att utöva yrket.

6 §

Om en finsk medborgare som i ett annat land har utbildat sig till massör önskar få rättighet att utöva yrket i Finland, skall han ansöka om detta hos *rättsskyddscentralen för hälsovården*. Anses det behövt, kan *rättsskyddscentralen* fordra att sökanden genomgår prov eller avlägger examen vid en läroanstalt som nämns i 2 §. Om sökanden har tillräckligt kompetens, kan *rättsskyddscentralen* bevilja honom rätt att utöva verksamhet som utbildad massör och utfärda legitimation. Har sökanden utexaminerats från en läroanstalt som motsvarar de fordringar som ställs på inrättningar som i Finland utbildar massörer, skall rätt att utöva verksamhet som utbildad massör beviljas, om det inte finns särskilda skäl för avslag.

7 §

Den som inte är finsk medborgare får inte utan tillstånd av *rättsskyddscentralen för hälsovården* utöva massörsyrket i Finland.

10 §

Har en utbildad massör blivit dömd till fängelse för ett brott som han har begått under utövning av sitt yrke och har domstolens utslag

Gällande lydelse

vunnit laga kraft, kan social- och hälsostyrelsen om det av de med brottet sammanhängande omständigheterna framgår att den utbildade massören visat sig ovärdig det förtroende som han bör åtnjuta eller att han är oförmögen att utöva sitt yrke, förklara att han för viss tid eller, då omständigheterna är synnerligen försvårande, för alltid mister sin behörighet att utöva yrket som utbildad massör.

Domstolen skall utan dröjsmål tillställa social- och hälsostyrelsen en avskrift av protokollet och utslaget i mål som avses i 1 mom.

11 §

Social- och hälsostyrelsen kan redan innan det utslag genom vilket en utbildad massör har dömts till fängelsestraff vunnit laga kraft förklara att han mister sin rätt att utöva sitt yrke tills saken blivit slutligt avgjort.

Social- och hälsostyrelsen kan också, om det finns grundad anledning att anta att en utbildad massör till följd av mentalsjukdom eller missbruk av alkohol eller narkotika har blivit oförmögen att utöva sitt yrke, bestämma att han skall genomgå läkarundersökning för utredning av saken samt förbjuda honom att utöva verksamhet som utbildad massör tills frågan om hans bristande förmåga har blivit slutligt avgjord. Vägrar han genomgå läkarundersökning, skall polisen lämna behövlig handräckning.

12 §

Har en utbildad massör på grund av mentalsjukdom, missbruk av alkohol eller narkotika blivit oförmögen att utöva sitt yrke eller genom osedligt liv eller främjande av osedligt liv visat sig ovärdig det förtroende en utbildad massör bör åtnjuta, kan social- och hälsostyrelsen förklara att han tills vidare mister sin behörighet att utöva massörsyrket.

Upphör orsaken till förlusten av behörigheten, kan social- och hälsostyrelsen på ansökan återställa den.

13 §

Den som utövar yrket som utbildad massör är i sin verksamhet underställd social- och hälsostyrelsens och länsstyrelsens tillsyn och är skyldig att iaktta vad social- och hälsostyrelsen eller länsstyrelsen bestämmer med stöd av lag

Föreslagen lydelse

vunnit laga kraft, kan *rättsskyddscentralen för hälsovården*, om det av de med brottet sammanhängande omständigheterna framgår att den utbildade massören visat sig ovärdig det förtroende som han bör åtnjuta eller att han är oförmögen att utöva sitt yrke, förklara att han för viss tid eller, då omständigheterna är synnerligen försvårande, för alltid mister sin behörighet att utöva yrket som utbildad massör.

Domstolen skall utan dröjsmål tillställa *rättsskyddscentralen* en avskrift av protokollet och utslaget i mål som avses i 1 mom.

11 §

Rättsskyddscentralen för hälsovården kan redan innan det utslag genom vilket en utbildad massör har dömts till fängelsestraff vunnit laga kraft förklara att han mister sin rätt att utöva sitt yrke tills saken blivit slutligt avgjort.

Rättsskyddscentralen kan också, om det finns grundad anledning att anta att en utbildad massör till följd av mentalsjukdom eller missbruk av alkohol eller narkotika har blivit oförmögen att utöva sitt yrke, bestämma att han skall genomgå läkarundersökning för utredning av saken samt förbjuda honom att utöva verksamhet som utbildad massör tills frågan om hans bristande förmåga har blivit slutligt avgjord. Vägrar han genomgå läkarundersökning, skall polisen lämna behövlig handräckning.

12 §

Har en utbildad massör på grund av mentalsjukdom, missbruk av alkohol eller narkotika blivit oförmögen att utöva sitt yrke eller genom osedligt liv eller främjande av osedligt liv visat sig ovärdig det förtroende en utbildad massör bör åtnjuta, kan *rättsskyddscentralen för hälsovården* förklara att han tills vidare mister sin behörighet att utöva massörsyrket.

Upphör orsaken till förlusten av behörigheten, kan *rättsskyddscentralen* på ansökan återställa den.

13 §

Den som utövar yrket som utbildad massör är i sin verksamhet underställd *rättsskyddscentralens för hälsovården* och länsstyrelsens tillsyn och är skyldig att iaktta vad *rättsskyddscentralen* eller länsstyrelsen bestämmer med stöd av

Gällande lydelse

eller förordning eller föreskrifter som meddelats med stöd av dem samt, om social- och hälsostyrelsen eller länsstyrelsen i särskilda fall anser att det finns skäl, skyldig att lämna social- och hälsostyrelsen eller länsstyrelsen rapporter, förklaringar och utredningar.

13 a §

Den som utövar yrket som utbildad massör och är självständig yrkesutövare skall

2) enligt medicinalstyrelsens föreskrifter lämna rapporter och upplysningar om sin verksamhet.

14 §

Om sökande av ändring i beslut som social- och hälsostyrelsen har meddelat med stöd av denna lag gäller lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50). Beslut som nämns i 10—13 §§ skall trots besvär omedelbart verkställas.

Föreslagen lydelse

lag eller förordning eller föreskrifter som meddelats med stöd av dem samt, om *rättskyddscentralen* eller länsstyrelsen i särskilda fall anser att det finns skäl, skyldig att *utan hinder av vad som stadgats om tystnadsplikt* lämna *rättskyddscentralen* eller länsstyrelsen rapporter, förklaringar och utredningar.

Om uppgifterna för forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården och om inrättningens rätt att få upplysningar som är nödvändiga för skötseln av uppgifterna stadgas i lagen om forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården (/).

13 a §

Den som utövar yrket som utbildad massör och är självständig yrkesutövare skall

2) enligt *social- och hälsovårdsministeriets* föreskrifter lämna rapporter och upplysningar om sin verksamhet.

14 §

Om sökande av ändring i beslut som *rättskyddscentralen för hälsovården* har meddelat med stöd av denna lag gäller lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50). Beslut som nämns i 10—13 §§ skall trots besvär omedelbart verkställas.

Denna lag träder i kraft den 199 .

De föreskrifter och anvisningar som social- och hälsostyrelsen har meddelat med stöd av de stadgande som gällde när denna lag trädde i kraft gäller fortfarande, tills social- och hälsovårdsministeriet upphäver dem.

9.

Lag

om ändring av lagen om utövande av optikeryrket

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 2—4 §§ lagen den 11 november 1960 om utövande av optikeryrket (429/60), sådana de lyder i lag av den 17 januari 1991 (70/91), som följer:

Gällande lydelse

2 §

Med legitimerad optiker avses den som på grundvalen av en examen vid en läroinrättning som lyder under yrkesutbildningsstyrelsen har erhållit rätt av social- och hälsostyrelsen att utöva i 1 § nämnt optikeryrke. Legitimation får inte förvägras, om det inte finns skäl enligt 4 §.

Finska medborgare som i ett annat land har utbildat sig till optiker kan också på ansökan beviljas legitimation av social- och hälsostyrelsen. Vid behov kan styrelsen kräva att sökanden före legitimationen skall avlägga prov eller examen vid en läroinrättning som avses i 1 mom.

Social- och hälsostyrelsen kan på ansökan och på de villkor som den bestämmer bevilja en person som är medborgare i ett annat nordiskt land och har rätt att vara verksam som optiker i något annat nordiskt land, rätt att vara verksam som legitimerad optiker inom landskapet Åland.

3 §

En legitimerad optiker är i sin yrkesutövning underställd social- och hälsostyrelsens och länsstyrelsens tillsyn och är skyldig att iaktta vad social- och hälsostyrelsen eller länsstyrelsen med stöd av gällande stadganden bestämmer och att till social- och hälsostyrelsen och länsstyrelsen lämna rapporter, förklaringar och utredningar samt att enligt social- och hälsostyrelsens föreskrifter föra förteckningar och kortregister över sina åtgärder enligt 1 §.

Föreslagen lydelse

2 §

Med legitimerad optiker avses den som på grundvalen av en examen vid en till utbildningsstyrelsens verksamhetsområde hörande läroinrättning har erhållit rätt av rättsskyddscentralen för hälsovården att utöva i 1 § nämnt optikeryrke. Legitimation får inte förvägras, om det inte finns skäl enligt 4 §.

Finska medborgare som i ett annat land har utbildat sig till optiker kan också på ansökan beviljas legitimation av rättsskyddscentralen. Vid behov kan rättsskyddscentralen kräva att sökanden före legitimationen skall avlägga prov eller examen vid en läroinrättning som avses i 1 mom.

Rättsskyddscentralen kan på ansökan och på de villkor som den bestämmer bevilja en person som är medborgare i ett annat nordiskt land och har rätt att vara verksam som optiker i något annat nordiskt land, rätt att vara verksam som legitimerad optiker inom landskapet Åland.

3 §

En legitimerad optiker är i sin yrkesutövning underställd rättsskyddscentralens för hälsovården och länsstyrelsens tillsyn och är skyldig att iaktta vad rättsskyddscentralen eller länsstyrelsen med stöd av gällande stadganden bestämmer och att utan hinder av vad som stadgats om tystnadsplikt till rättsskyddscentralen och länsstyrelsen lämna rapporter, förklaringar och utredningar samt att enligt rättsskyddscentralen föreskrifter föra förteckningar och kortregister över sina åtgärder enligt 1 §.

Om uppgifterna för forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården och om inrättningens rätt att få upplysningar som är nödvändiga för skötseln av uppgifterna stadgas i lagen om forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården (/).

Gällande lydelse

3 a §

En legitimerad optiker skall

1) meddela social- och hälsostyrelsen och hälsovårdsnämnden sin verksamhetsort och hemort, om han är självständig yrkesutövare, samt

2) enligt social- och hälsostyrelsens föreskrifter lämna rapporter och upplysningar om sin verksamhet.

4 §

Har en legitimerad optiker dömts till fängelse eller för brott mot denna lag eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den till böter eller har han till följd av sjukdom eller missbruk av alkohol eller narkotika blivit oförmögen att utöva optikeryrket, kan social- och hälsostyrelsen hälsovården förklara att han för viss tid eller för alltid mister sin rätt att vara legitimerad optiker.

Föreslagen lydelse

3 a §

En legitimerad optiker skall

1) meddela *rättsskyddscentralen för hälsovården* och hälsovårdsnämnden sin verksamhetsort och hemort, om han är självständig yrkesutövare, samt

2) enligt *social- och hälsovårdsministeriets* föreskrifter lämna rapporter och upplysningar om sin verksamhet.

4 §

Har en legitimerad optiker dömts till fängelse eller för brott mot denna lag eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den till böter eller har han till följd av sjukdom eller missbruk av alkohol eller narkotika blivit oförmögen att utöva optikeryrket, kan *rättsskyddscentralen för hälsovården* förklara att han för viss tid eller för alltid mister sin rätt att vara legitimerad optiker.

Denna lag träder i kraft den 199 .

De föreskrifter och anvisningar som social- och hälsostyrelsen har meddelat med stöd av de stadganden som gällde när denna lag trädde i kraft gäller fortfarande, tills social- och hälsovårdsministeriet upphäver dem.

10.

Lag**om ändring av lagen om utövning av provisors- och farmaceutyrket**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 31 december 1987 om utövning av provisors- och farmaceutyrket (1275/87) 2 §, 3 § 2 och 3 mom. samt 4, 6—8, 10 och 11 §§, sådana de lyder i lag av den 17 december 1991 (83/91), samt

fogas till lagen en ny 5 a § som följer:

Gällande lydelse

2 §

Social- och hälsostyrelsen beviljar på ansökan rättighet att vara verksam som legitimerad provisor eller legitimerad farmaceut. För beviljande av rättigheten krävs att sökanden är finsk medborgare, att han har avlagt provisors- respektive farmaceutexamen vid en högskola i

Föreslagen lydelse

2 §

Rättsskyddscentralen för hälsovården beviljar på ansökan rättighet att vara verksam som legitimerad provisor eller legitimerad farmaceut. För beviljande av rättigheten krävs att sökanden är finsk medborgare, att han har avlagt provisors- respektive farmaceutexamen

Gällande lydelse

Finland eller en motsvarande examen vid en högskola i utlandet, att han slutfört de tilläggstudier som social- och hälsostyrelsen anser nödvändiga och att han tjänstgjort vid ett apotek, ett filialapotek, en läkemedelsfabrik, en läkemedelspartiaffär eller ett sjukhusapotek.

Uppfyller sökanden de krav som nämns i 1 mom., skall social- och hälsostyrelsen bevilja honom provisors- eller farmaceuträttighet och införa honom som legitimerad provisor eller legitimerad farmaceut i förteckningen över dessa.

3 §

Social- och hälsostyrelsen kan bevilja en sådan medborgare i ett annat land som uppfyller de krav som ställs i 2 § tillstånd att vara verksam som provisor eller farmaceut i Finland på de villkor som social- och hälsostyrelsen bestämmer.

Social- och hälsostyrelsen kan på de villkor som den bestämmer bevilja en sådan medborgare i ett annat nordiskt land som uppfyller de krav som nämns i 2 § och som har rätt att vara verksam som provisor eller farmaceut i något annat nordiskt land, rätt att vara verksam som legitimerad provisor eller legitimerad farmaceut inom landskapet Åland.

4 §

En studerande som ämnar avlägga provisorsexamen och som av utbildningsprogrammet för provisorsexamen har slutfört de studier som motsvarar farmaceutexamen och de tilläggstudier som social- och hälsostyrelsen anser nödvändiga, och som under en av styrelsen bestämd tid har tjänstgjort vid ett apotek, en läkemedelsfabrik, en läkemedelspartiaffär eller ett sjukhusapotek, kan tillfälligt vara verksam som farmaceut.

Föreslagen lydelse

vid en högskola i Finland eller en motsvarande examen vid en högskola i utlandet, att han slutfört de tilläggstudier som *rättsskyddscentralen* anser nödvändiga och att han tjänstgjort vid ett apotek, ett filialapotek, en läkemedelsfabrik, en läkemedelspartiaffär eller ett sjukhusapotek.

Uppfyller sökanden de krav som nämns i 1 mom., skall *rättsskyddscentralen för hälsovården* bevilja honom provisors- eller farmaceuträttighet och införa honom som legitimerad provisor eller legitimerad farmaceut i förteckningen över dessa.

3 §

Rättsskyddscentralen för hälsovården kan bevilja en sådan medborgare i ett annat land som uppfyller de krav som ställs i 2 § tillstånd att vara verksam som provisor eller farmaceut i Finland på de villkor som *rättsskyddscentralen* bestämmer.

Rättsskyddscentralen kan på de villkor som den bestämmer bevilja en sådan medborgare i ett annat nordiskt land som uppfyller de krav som nämns i 2 § och som har rätt att vara verksam som provisor eller farmaceut i något annat nordiskt land, rätt att vara verksam som legitimerad provisor eller legitimerad farmaceut inom landskapet Åland.

4 §

En studerande som ämnar avlägga provisorsexamen och som av utbildningsprogrammet för provisorsexamen har slutfört de studier som motsvarar farmaceutexamen och de tilläggstudier som *rättsskyddscentralen för hälsovården* anser nödvändiga, och som under en av *rättsskyddscentralen* bestämd tid har tjänstgjort vid ett apotek, en läkemedelsfabrik, en läkemedelspartiaffär eller ett sjukhusapotek, kan tillfälligt vara verksam som farmaceut.

5 a §

Den som utövar provisors- eller farmaceutyrket är i sin yrkesutövning underställd rättsskyddscentralens för hälsovården och länsstyrelsens tillsyn och är skyldig att iaktta vad rättsskyddscentralen eller länsstyrelsen med stöd av stadganden eller föreskrifter bestämmer samt att utan hinder av vad som stadgats om tystnadsplikt på begäran av rättsskyddscentralen och

Gällande lydelse

6 §

Har den som utövar provisors- eller farmaceutyrket genom sin verksamhet visat att han blivit eller skall han på grund av sjukdom, lyte eller skada eller av någon annan orsak anses ha blivit helt eller delvis oförmögen att utöva provisors- eller farmaceutyrket, kan social- och hälsostyrelsen förklara att han mister sin rätt att utöva provisors- eller farmaceutyrket eller begränsa denna rätt.

7 §

Finns det grundad anledning att anta att en provisor eller en farmaceut är oförmögen att handha sina uppgifter, kan social- och hälsostyrelsen i syfte att utreda saken bestämma att han skall läkarundersökas och inhämta annan behövlig utredning samt förbjuda honom att tjänstgöra som provisor eller farmaceut tills frågan om hans bristande förmåga har blivit slutligt avgjord. Motsätter han sig läkarundersökning eller annan motsvarande utredning, skall polisen ge nödvändig handräckning.

8 §

Har en provisor eller farmaceut i sitt yrke handlat mot någon lag eller stadganden eller bestämmelser som utfärdats med stöd av lag eller annars gjort sig skyldig till felaktighet eller försummelse, och är felaktigheten eller försummelsen inte av sådan art att han skall åtalas vid domstol, kan social- och hälsostyrelsen tilldela honom en skriftlig varning.

10 §

Ändring i ett beslut som social- och hälsostyrelsen har meddelat med stöd av denna lag får sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen enligt lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50). Social- och hälsostyrelsen kan bestämma att ett beslut som avses i 6 och 7 §§ omedelbart skall iaktas trots att besvär har anförts.

Föreslagen lydelse

länsstyrelsen till dem lämna rapporter, förklaringar och utredningar.

Om uppgifterna för forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården och om inrättningens rätt att få upplysningar som är nödvändiga för skötseln av uppgifterna stadgas i lagen om forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården (/).

6 §

Har den som utövar provisors- eller farmaceutyrket genom sin verksamhet visat att han blivit eller skall han på grund av sjukdom, lyte eller skada eller av någon annan orsak anses ha blivit helt eller delvis oförmögen att utöva provisors- eller farmaceutyrket, kan rättskyddscentralen för hälsovården förklara att han mister sin rätt att utöva provisors- eller farmaceutyrket eller begränsa denna rätt.

7 §

Finns det grundad anledning att anta att en provisor eller en farmaceut är oförmögen att handha sina uppgifter, kan rättskyddscentralen för hälsovården i syfte att utreda saken bestämma att han skall läkarundersökas och inhämta annan behövlig utredning samt förbjuda honom att tjänstgöra som provisor eller farmaceut tills frågan om hans bristande förmåga har blivit slutligt avgjord. Motsätter han sig läkarundersökning eller annan motsvarande utredning, skall polisen ge nödvändig handräckning.

8 §

Har en provisor eller farmaceut i sitt yrke handlat mot någon lag eller stadganden eller bestämmelser som utfärdats med stöd av lag eller annars gjort sig skyldig till felaktighet eller försummelse, och är felaktigheten eller försummelsen inte av sådan art att han skall åtalas vid domstol, kan rättskyddscentralen för hälsovården tilldela honom en skriftlig varning.

10 §

Ändring i ett beslut som rättskyddscentralen för hälsovården har meddelat med stöd av denna lag får sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen enligt lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50). Rättskyddscentralen kan bestämma att ett beslut som avses i 6 och 7 §§ omedelbart skall iaktas trots att besvär har anförts.

Gällande lydelse

11 §

Närmare stadganden om utövning av provisors- och farmaceutyrket samt om verkställigheten av denna lag utfärdas vid behov genom förordning. Social- och hälsostyrelsen meddelar vid behov närmare föreskrifter om utövningen av provisors- och farmaceutyrket.

Föreslagen lydelse

11 §

Närmare stadganden om utövning av provisors- och farmaceutyrket samt om verkställigheten av denna lag utfärdas vid behov genom förordning. *Social- och hälsovårdsministeriet* meddelar vid behov närmare föreskrifter om utövningen av provisors- och farmaceutyrket.

Denna lag träder i kraft den 199 .

De föreskrifter och anvisningar som social- och hälsostyrelsen har meddelat med stöd av de stadganden som gällde när denna lag trädde i kraft gäller fortfarande, tills social- och hälsovårdsministeriet upphäver dem.

11.

Lag**om ändring av steriliseringslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 4 § 1 och 3 mom. samt 5 och 8 §§ steriliseringslagen av den 24 april 1970 (283/70), sådana de lyder i lag av den 17 januari 1991 (87/91), som följer:

Gällande lydelse

4 §

Sterilisering kan ske

1) i de fall som avses i 1 § 1 och 2 punkten, på grundval av beslut av den läkare som utför steriliseringen,

2) i de fall som avses i 1 § 3 och 4 punkten, på grundval av beslut av två läkare, samt

3) i de fall som avses i 1 § 5 och 6 punkten och 2 §, med social- och hälsostyrelsens tillstånd.

Om ett beslut av en läkare eller, i de fall som avses i 1 § 3 och 4 punkten, ett beslut av två läkare är negativt, kan tillstånd till sterilisering begäras hos social- och hälsostyrelsen.

5 §

I denna lag nämnda ärenden som ankommer på social- och hälsostyrelsen behandlas vid nämnden för abort- och steriliseringsärenden så som närmare stadgas genom förordning.

Föreslagen lydelse

4 §

Sterilisering kan ske

1) i de fall som avses i 1 § 1 och 2 punkten, på grundval av beslut av den läkare som utför steriliseringen,

2) i de fall som avses i 1 § 3 och 4 punkten, på grundval av beslut av två läkare, samt

3) i de fall som avses i 1 § 5 och 6 punkten och 2 §, med tillstånd av *rättsskyddscentralen för hälsovården*.

Om ett beslut av en läkare eller, i de fall som avses i 1 § 3 och 4 punkten, ett beslut av två läkare är negativt, kan tillstånd till sterilisering begäras hos *rättsskyddscentralen för hälsovården*.

5 §

I denna lag nämnda ärenden som ankommer på *rättsskyddscentralen för hälsovården* behandlas vid *nämnden för abort- och steriliseringsärenden* så som närmare stadgas genom förordning.

Gällande lydelse

Social- och hälsostyrelsen skall behandla i 1 mom. avsedda ärenden i brådskande ordning. I styrelsens beslut i ett sådant ärende får ändring inte sökas genom besvär.

8 §

Sterilisering utförs av en legitimerad läkare eller av någon som social- och hälsostyrelsen med stöd av 6 § 2 mom. lagen om utövning av läkaryrket (562/78) har beviljat tillstånd att utöva läkaryrket.

Föreslagen lydelse

Rättsskyddscentralen för hälsovården skall behandla i 1 mom. avsedda ärenden i brådskande ordning. I *rättsskyddscentralens* beslut i ett sådant ärende får ändring inte sökas genom besvär.

8 §

Sterilisering utförs av en legitimerad läkare eller av någon som *rättsskyddscentralen för hälsovården* med stöd av 6 § 2 mom. lagen om utövning av läkaryrket (562/78) har beviljat tillstånd att utöva läkaryrket.

Denna lag träder i kraft den
199 .

12.

Lag**om ändring av kastreringslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 4 §, 7 § 1 mom. och 8 § kastreringslagen av den 24 april 1970 (282/70), sådana de lyder i lag av den 17 januari 1991 (88/91) som följer:

Gällande lydelse

4 §

Kastrering får ske endast med tillstånd av social- och hälsostyrelsen. Dessa ärenden samt övriga ärenden som enligt denna lag ankommer på social- och hälsostyrelsen handläggs vid ett särskilt sammanträde så som närmare stadgas genom förordning.

I social- och hälsostyrelsens beslut i ärendet får ändring inte sökas genom besvär.

7 §

Social- och hälsostyrelsen kan i sitt tillståndsbeslut bestämma att verkställandet av kastreringen skall uppskjutas med högst ett år räknat från dagen för beslutet.

8 §

Kastrering jämte eventuell efterundersökning och eftervård utförs av en legitimerad läkare på ett sjukhus som social- och hälsostyrelsen har bestämt.

Föreslagen lydelse

4 §

Kastrering får ske endast med tillstånd av *rättsskyddscentralen för hälsovården*. Dessa ärenden samt övriga ärenden som enligt denna lag ankommer på *rättsskyddscentralen* handläggs vid *nämnden för kastreringsärenden* så som närmare stadgas genom förordning.

I *rättsskyddscentralens* beslut i ärendet får ändring inte sökas genom besvär.

7 §

Rättsskyddscentralen för hälsovården kan i sitt tillståndsbeslut bestämma att verkställandet av kastreringen skall uppskjutas med högst ett år räknat från dagen för beslutet.

8 §

Kastrering jämte eventuell efterundersökning och eftervård utförs av en legitimerad läkare på ett sjukhus som *rättsskyddscentralen för hälsovården* har bestämt.

Denna lag träder i kraft den
199 .

13.

Lag

om ändring av lagen om avbrytande av havandeskap

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 5 § 3 mom., 5 a §, 6 § 1 och 3 mom. samt 8, 10 och 11 §§ lagen den 24 mars 1970 om avbrytande av havandeskap (239/70), sådana de lyder i lag av den 17 januari 1991 (89/91), som följer:

Gällande lydelse

5 §

Social- och hälsostyrelsen kan dock, om kvinnan vid den tidpunkt då hon gjorts havande inte hade fyllt sjutton år eller om det annars finns synnerliga skäl, ge tillstånd till avbrytande av havandeskapet även senare, dock inte efter havandeskapets tjugonde vecka.

5 a §

Utan hinder av 5 § kan social- och hälsostyrelsen ge tillstånd till avbrytande av havandeskap, om hos fostret genom fostervattens- eller ultraljudsundersökning, serologiska undersökningar eller någon annan motsvarande tillförlitlig undersökning konstaterats svår sjukdom eller svårt lyte, dock inte efter havandeskapets tjugofjärde vecka.

6 §

Havandeskap får avbrytas

1) i de fall som avses i 1 § 1—3 och 6 punkten, på grundval av tillståndsbeslut av två läkare eller, om så stadgas närmare genom förordning, alternativt på grundval av social- och hälsostyrelsens tillstånd

2) i det fall som avses i 1 § 4 punkten, på grundval av den läkares beslut som utför ingreppet, samt

3) i de fall som avses i 1 § 5 punkten och 5 § 3 mom. samt i 5 a §, med social- och hälsostyrelsens tillstånd.

Är ett beslut av två läkare eller, i det fall som avses i 1 § 4 punkten, ett beslut av en läkare negativt, kan tillstånd till avbrytande av havandeskapet sökas hos social- och hälsostyrelsen.

8 §

Varje läkare i statens, en kommuns eller ett kommunalförbunds tjänst samt andra av soci-

Föreslagen lydelse

5 §

Rättsskyddscentralen för hälsovården kan dock, om kvinnan vid den tidpunkt då hon gjorts havande inte hade fyllt sjutton år eller om det annars finns synnerliga skäl, ge tillstånd till avbrytande av havandeskapet även senare, dock inte efter havandeskapets tjugonde vecka.

5 a §

Utan hinder av 5 § kan rättsskyddscentralen för hälsovården ge tillstånd till avbrytande av havandeskap, om hos fostret genom fostervattens- eller ultraljudsundersökning, serologiska undersökningar eller någon annan motsvarande tillförlitlig undersökning konstaterats svår sjukdom eller svårt lyte, dock inte efter havandeskapets tjugofjärde vecka.

6 §

Havandeskap får avbrytas

1) i de fall som avses i 1 § 1—3 och 6 punkten, på grundval av tillståndsbeslut av två läkare eller, om så stadgas närmare genom förordning, alternativt på grundval av *tillstånd av rättsskyddscentralen för hälsovården*,

2) i det fall som avses i 1 § 4 punkten, på grundval av den läkares beslut som utför ingreppet, samt

3) i de fall som avses i 1 § 5 punkten och 5 § 3 mom. samt i 5 a §, med *tillstånd av rättsskyddscentralen för hälsovården*.

Är ett beslut av två läkare eller, i det fall som avses i 1 § 4 punkten, ett beslut av en läkare negativt, kan tillstånd till avbrytande av havandeskapet sökas hos *rättsskyddscentralen för hälsovården*.

8 §

Varje läkare i statens, en kommuns eller ett kommunalförbunds tjänst samt andra av *rätts-*

Gällande lydelse

al- och hälsostyrelsen förordnade läkare kan vara läkare med behörighet att avge utlåtande.

Avbrytande av havandeskap utförs på de sjukhus som social- och hälsostyrelsen har godkänt för detta ändamål (abortsjukhus). Varje legitimerad läkare i sjukhusets tjänst kan vara ingreppsläkare.

10 §

Ärenden som enligt 1, 5, 5 a och 6 §§ ankommer på social- och hälsostyrelsen handläggs vid ett särskilt sammanträde så som närmare stadgas genom förordning.

Social- och hälsostyrelsen skall handlägga i 1 mom. nämnda ärenden i brådskande ordning. I styrelsens beslut i sådana ärenden får ändring inte sökas genom besvär.

11 §

Social- och hälsostyrelsen skall övervaka att läkarna med behörighet att avge utlåtande och ingreppsläkarna eftersträvar en opartisk och enhetlig praxis.

Föreslagen lydelse

skyddscentralen för hälsovården förordnade läkare kan vara läkare med behörighet att avge utlåtande.

Avbrytande av havandeskap utförs på de sjukhus som *rättsskyddscentralen för hälsovården* har godkänt för detta ändamål (abortsjukhus). Varje legitimerad läkare i sjukhusets tjänst kan vara ingreppsläkare.

10 §

Ärenden som enligt 1, 5, 5 a och 6 §§ ankommer på *rättsskyddscentralen för hälsovården* handläggs vid *nämnden för abort- och steriliseringsärenden* så som närmare stadgas genom förordning.

Rättsskyddscentralen skall handlägga i 1 mom. nämnda ärenden i brådskande ordning. I *rättsskyddscentralens* beslut i sådana ärenden får ändring inte sökas genom besvär.

11 §

Rättsskyddscentralen för hälsovården skall övervaka att läkarna med behörighet att avge utlåtande och ingreppsläkarna eftersträvar en opartisk och enhetlig praxis.

Denna lag träder i kraft den
199 .

14.

Lag**om ändring av mentalvårdslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 2 § 3 mom., 6 § 3 mom., 16 §, 17 § 1—3 mom., 18, 19, 21 och 22 §§ samt 24 § 1 och 2 mom. mentalvårdslagen av den 14 december 1990 (1116/90), sådana de lyder i lag av den 13 december 1991 (1435/91), som följer:

Gällande lydelse

2 §

Lydning och tillsyn

Social- och hälsostyrelsen är sakkunnigmyndighet för mentalvårdsarbetet. Om social- och hälsostyrelsens uppgifter och rätt att få upplysningar som är nödvändiga för skötseln av uppgifterna stadgas i lagen om social- och hälsostyrelsen för social- och hälsovården (/).

6 §

Vård på statens sinnessjukhus

Beslut som gäller intagning på ett statligt sinnessjukhus, fattas av social- och hälsostyrelsen. Då en åtalad har intagits för vård på statens sinnessjukhus beslutar social- och hälsostyrelsen om avslutande av vården och utskrivning från sjukhuset så som 17 § stadgar. I annat fall fattas beslutet om avslutande av vården och utskrivning från sjukhuset av överläkaren för det statliga sinnessjukhuset enligt social- och hälsostyrelsens föreskrifter.

16 §

Sinnesundersökning

När domstolen har beslutat om sinnesundersökning av en åtalad skall den utan dröjsmål sända handlingarna till social- och hälsostyrelsen. Denna bestämmer var undersökningen skall utföras och, om den utförs någon annanstans än på ett sjukhus, vem som skall utföra den.

Sinnesundersökningen skall utföras och utlåntandet om den åtalades sinnestillstånd tillställas social- och hälsostyrelsen senast två månader efter att undersökningen inleddes. Social- och

Föreslagen lydelse

2 §

Ledning och tillsyn

Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården är sakkunnigmyndighet för mentalvårdsarbetet. Om forsknings- och utvecklingscentralens uppgifter och rätt att få upplysningar som är nödvändiga för skötseln av uppgifterna stadgas i lagen om forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården (/).

6 §

Vård på statens sinnessjukhus

Beslut som gäller intagning av en åtalad på ett statligt sinnessjukhus, avslutande av vården och utskrivning från sjukhuset fattas av rättskyddscentralen för hälsovården så som stadgas i 17 §. I annat fall fattas beslutet om intagning på ett statligt sinnessjukhus av forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården samt beslutet om avslutande av vården och utskrivning från sjukhuset av överläkaren för det statliga sinnessjukhuset.

16 §

Sinnesundersökning

När domstolen har beslutat om sinnesundersökning av en åtalad skall den utan dröjsmål sända handlingarna till rättskyddscentralen för hälsovården. Denna bestämmer var undersökningen skall utföras och, om den utförs någon annanstans än på ett sjukhus, vem som skall utföra den.

Sinnesundersökningen skall utföras och utlåntandet om den åtalades sinnestillstånd tillställas rättskyddscentralen senast två månader efter att undersökningen inleddes. Rättskyddscent-

Gällande lydelse

hälsostyrelsen kan av grundad anledning förlänga undersökningstiden med högst två månader.

På basis av utlåtandet ger social- och hälsostyrelsen ett eget utlåtande till domstolen om den åtalades sinnessillstånd.

17 §

Vård oberoende av den åtalades vilja efter avslutad sinnesundersökning

Om det när sinnesundersökningen har utförts finns förutsättningar för att bestämma att den åtalade skall tas in för vård oberoende av sin vilja, skall social- och hälsostyrelsen oberoende av den åtalades vilja bestämma att han skall tas in för vård.

Med stöd av ett beslut av social- och hälsostyrelsen får den som beslutet gäller oberoende av sin vilja kvarhållas för vård högst sex månader. Om det före utgången av denna tid förefaller uppenbart att det är nödvändigt att vården fortgår även därefter, men samförstånd om detta inte uppnås med patienten, skall om patienten ges ett observationsutlåtande för klarläggande av om det fortfarande finns förutsättningar för beslut om vård oberoende av patientens vilja. Frågan om vården skall fortsätta eller avslutas skall innan vården har varat sex månader avgöras genom ett skriftligt beslut av den läkare som avses i 11 §. Beslutet skall genast underställas social- och hälsostyrelsen.

Med stöd av ett beslut om fortsatt vård får patienten oberoende av sin vilja hållas intagen för vård högst sex månader. Därefter skall det på nytt undersökas om det finns förutsättningar för beslut om vård oberoende av patientens vilja. Beslut om förlängning eller avslutande av vården fattas av social- och hälsostyrelsen.

18 §

Utskrivning efter sinnesundersökning

Är det på basis av sinnesundersökningen uppenbart att det inte finns förutsättningar för beslut om vård oberoende av den åtalades vilja, får han med social- och hälsostyrelsens samtycke redan innan social- och hälsostyrelsens utlåtande har getts utskrivs från sjukhuset, om han så önskar.

Föreslagen lydelse

tralen kan av grundad anledning förlänga undersökningstiden med högst två månader.

På basis av utlåtandet ger *rättsskyddscentralen* ett eget utlåtande till domstolen om den åtalades sinnessillstånd.

17 §

Vård oberoende av den åtalades vilja efter avslutad sinnesundersökning

Om det när sinnesundersökningen har utförts finns förutsättningar för att bestämma att den åtalade skall tas in för vård oberoende av sin vilja, skall *rättsskyddscentralen för hälsovården* oberoende av den åtalades vilja bestämma att han skall tas in för vård.

Med stöd av ett beslut av *rättsskyddscentralen* får den som beslutet gäller oberoende av sin vilja kvarhållas för vård högst sex månader. Om det före utgången av denna tid förefaller uppenbart att det är nödvändigt att vården fortgår även därefter, men samförstånd om detta inte uppnås med patienten, skall om patienten ges ett observationsutlåtande för klarläggande av om det fortfarande finns förutsättningar för beslut om vård oberoende av patientens vilja. Frågan om vården skall fortsätta eller avslutas skall innan vården har varat sex månader avgöras genom ett skriftligt beslut av den läkare som avses i 11 §. Beslutet skall genast underställas *rättsskyddscentralen*.

Med stöd av ett beslut om fortsatt vård får patienten oberoende av sin vilja hållas intagen för vård högst sex månader. Därefter skall det på nytt undersökas om det finns förutsättningar för beslut om vård oberoende av patientens vilja. Beslut om förlängning eller avslutande av vården fattas av *rättsskyddscentralen*.

18 §

Utskrivning efter sinnesundersökning

Är det på basis av sinnesundersökningen uppenbart att det inte finns förutsättningar för beslut om vård oberoende av den åtalades vilja, får han med *samtycke av rättsskyddscentralen för hälsovården* redan innan *rättsskyddscentralens* utlåtande har getts utskrivs från sjukhuset, om han så önskar.

Gällande lydelse

Om social- och hälsostyrelsen i det utlåtande som avses i 16 § 3 mom. konstaterar att det inte finns förutsättningar att bestämma att en åtalad skall tas in för vård oberoende av sin vilja, skall den åtalade utan dröjsmål skrivas ut från sjukhuset, om han så önskar.

19 §

Specialomsorger om åtalade utvecklingsstörda

Om social- och hälsostyrelsen i ett fall som avses i 18 § 2 mom. konstaterar att de förutsättningar för specialomsorger mot vederbörandes egen vilja som nämns i 32 § 1 mom. lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/77) föreligger, skall social- och hälsostyrelsen besluta om specialomsorger mot vederbörandes egen vilja. Social- och hälsostyrelsens beslut motsvarar härvid ett sådant beslut av ledargruppen för specialomsorger som avses i 33 § 3 mom. lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda. Beslutet skall dock inte underställas länsrätten.

Anser social- och hälsostyrelsen på framställning av ledargruppen för specialomsorger att de förutsättningar för specialomsorger mot vederbörandes egen vilja som nämns i 32 § 1 mom. lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda inte längre föreligger, skall specialomsorgerna genast avslutas och patienten, om han så önskar, utskrivas från den verksamhetsenhet som meddelar specialomsorger.

21 §

Utredning av behovet av psykiatrisk sjukvård när den åtalade inte döms till straff

Om en domstol på grund av en åtalads sinnestillstånd inte dömer ut straff, kan den hänskjuta frågan om hans behov av psykiatrisk sjukvård till social- och hälsostyrelsen. Domstolen kan samtidigt bestämma att han skall hållas i fängelse tills social- och hälsostyrelsen har meddelat sitt beslut.

Är det för att klarlägga behovet av psykiatrisk sjukhusvård för någon som inte dömts till straff nödvändigt, kan social- och hälsostyrelsen bestämma att han för högst 30 dagar skall tas in på sjukhus för undersökning.

Föreslagen lydelse

Om rättsskyddscentralen i det utlåtande som avses i 16 § 3 mom. konstaterar att det inte finns förutsättningar att bestämma att en åtalad skall tas in för vård oberoende av sin vilja, skall den åtalade utan dröjsmål skrivas ut från sjukhuset, om han så önskar.

19 §

Specialomsorger om åtalade utvecklingsstörda

Om rättsskyddscentralen för hälsovården i ett fall som avses i 18 § 2 mom. konstaterar att de förutsättningar för specialomsorger mot vederbörandes egen vilja som nämns i 32 § 1 mom. lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/77) föreligger, skall rättsskyddscentralen besluta om specialomsorger mot vederbörandes egen vilja. Rättsskyddscentralens beslut motsvarar härvid ett sådant beslut av ledargruppen för specialomsorger som avses i 33 § 3 mom. lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda. Beslutet skall dock inte underställas länsrätten.

Anser rättsskyddscentralen för hälsovården på framställning av ledargruppen för specialomsorger att de förutsättningar för specialomsorger mot vederbörandes egen vilja som nämns i 32 § 1 mom. lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda inte längre föreligger, skall specialomsorgerna genast avslutas och patienten, om han så önskar, utskrivas från den verksamhetsenhet som meddelar specialomsorger.

21 §

Utredning av behovet av psykiatrisk sjukvård när den åtalade inte döms till straff

Om en domstol på grund av en åtalads sinnestillstånd inte dömer ut straff, kan den hänskjuta frågan om hans behov av psykiatrisk sjukvård till rättsskyddscentralen för hälsovården. Domstolen kan samtidigt bestämma att han skall hållas i fängelse tills rättsskyddscentralen har meddelat sitt beslut.

Är det för att klarlägga behovet av psykiatrisk sjukhusvård för någon som inte dömts till straff nödvändigt, kan rättsskyddscentralen för hälsovården bestämma att han för högst 30 dagar skall tas in på sjukhus för undersökning.

Gällande lydelse

22 §

Vård av en åtalad som inte har dömts till straff, oberoende av hans vilja

Om social- och hälsostyrelsen konstaterar att det finns förutsättningar att bestämma att en person som på grund av sitt sinnestillstånd inte dömts till straff skall tas in för vård oberoende av sin vilja, skall social- och hälsostyrelsen bestämma att han skall tas in för sådan vård. Om kvarhållande i vård och fortsatt vård gäller 17 §.

Konstaterar social- och hälsostyrelsen att det inte finns förutsättningar att bestämma att en person som på grund av sitt sinnestillstånd inte dömts till straff skall tas in för vård oberoende av sin vilja, skall denne utan dröjsmål skrivas ut från sjukhuset, om han så önskar, eller frigges från fängelset.

Om social- och hälsostyrelsen i ett fall som avses i 2 mom. konstaterar att de förutsättningar för specialomsorger mot vederbörandes egen vilja som nämns i 32 § 1 mom. lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda föreligger, skall social- och hälsostyrelsen besluta om specialomsorgerna så som sägs i 19 §.

24 §

Ändringssökande

Ett beslut av en sjukhusläkare om att någon oberoende av sin vilja skall tas in för vård eller att vården skall förlängas får överklagas genom besvär hos länsrätten inom 14 dagar från delfäendet. Ett beslut som en sjukhusläkare har fattat i ett fall som avses i 17 § 2 mom. och som gäller förlängning av vården oberoende av patientens vilja överklagas dock genom besvär hos social- och hälsostyrelsen inom 14 dagar från delfäendet. Om sökande av ändring gäller i övrigt lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50).

Social- och hälsostyrelsens beslut om att någon oberoende av sin vilja skall tas in för vård eller om fortsatt vård eller i de fall som avses i 21 § om att någon skall tas in på sjukhus för undersökning samt social- och hälsostyrelsens beslut som gäller meddelande av specialomsorger oberoende av patientens vilja, liksom även länsrättens och social- och hälsostyrelsens beslut i ärenden som avses i 1

Föreslagen lydelse

22 §

Vård av en åtalad som inte har dömts till straff, oberoende av hans vilja

Om rättsskyddscentralen för hälsovården konstaterar att det finns förutsättningar att bestämma att en person som på grund av sitt sinnestillstånd inte dömts till straff skall tas in för vård oberoende av sin vilja, skall rättsskyddscentralen bestämma att han skall tas in för sådan vård. Om kvarhållande i vård och fortsatt vård gäller 17 §.

Konstaterar rättsskyddscentralen att det inte finns förutsättningar att bestämma att en person som på grund av sitt sinnestillstånd inte dömts till straff skall tas in för vård oberoende av sin vilja, skall denne utan dröjsmål skrivas ut från sjukhuset, om han så önskar, eller frigges från fängelset.

Om rättsskyddscentralen i ett fall som avses i 2 mom. konstaterar att de förutsättningar för specialomsorger mot vederbörandes egen vilja som nämns i 32 § 1 mom. lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda föreligger, skall rättsskyddscentralen besluta om specialomsorgerna så som sägs i 19 §.

24 §

Ändringssökande

Ett beslut av en sjukhusläkare om att någon oberoende av sin vilja skall tas in för vård eller att vården skall förlängas får överklagas genom besvär hos länsrätten inom 14 dagar från delfäendet. Ett beslut som en sjukhusläkare har fattat i ett fall som avses i 17 § 2 mom. och som gäller förlängning av vården oberoende av patientens vilja överklagas dock genom besvär hos rättsskyddscentralen för hälsovården inom 14 dagar från delfäendet. Om sökande av ändring gäller i övrigt lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50).

Ett beslut av rättsskyddscentralen om att någon oberoende av sin vilja skall tas in för vård eller om fortsatt vård eller i de fall som avses i 21 § om att någon skall tas in på sjukhus för undersökning samt rättsskyddscentralens beslut som gäller meddelande av specialomsorger oberoende av patientens vilja, liksom även ett beslut av länsrätten och rättsskyddscentralen i ärenden som avses i 1 mom. får

Gällande lydelse

mom. får överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen enligt lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden.

Föreslagen lydelse

överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen enligt lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden.

 Denna lag träder i kraft den
 199 .

15.

Lag**om ändring av lagen om avskiljande av mänskliga organ och vävnader för medicinska ändamål**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 2, 6, 7, 9 och 12 §§ lagen den 26 april 1985 om avskiljande av mänskliga organ och vävnader för medicinska ändamål (355/85), sådana de lyder i lag av den 17 januari 1991 (80/91), som följer:

Gällande lydelse

2 §

Organ och vävnader kan, med social- och hälsostyrelsens tillstånd, för hälsovården, för behandlingen av en annan människas sjukdom eller kroppskada avskiljas från den som har fyllt aderton år och gett sitt skriftliga samtycke till åtgärden. Till ansökan om tillstånd, vilken skall riktas till social- och hälsostyrelsen, skall fogas utlåtanden av sakkunniga som företräder transplantationskirurgi och psykiatri. Utlåtanden behöver inte fogas till ansökan, om det är fråga om avskiljande av vävnad som förnyas.

Från den som inte har fyllt aderton år kan av särskilda skäl, med skriftligt samtycke av vårdnadshavaren eller en god man och med social- och hälsostyrelsens tillstånd, avsiljas enbart sådan vävnad som förnyas. Donatorns åsikt om ingreppet skall utredas i den mån det är möjligt med hänsyn till hans ålder och utvecklingsnivå, och åtgärden får inte vidtas, om han motsätter sig den. Till ansökan om tillstånd, vilken skall riktas till social- och hälsostyrelsen, skall utöver vad som stadgas i 1 mom. fogas utlåtande av en sakkunnig som företräder barnpsykiatri eller pediatrik.

Föreslagen lydelse

2 §

Organ och vävnader kan, med *tillstånd av rättsskyddscentralen för hälsovården*, för behandlingen av en annan människas sjukdom eller kroppskada avskiljas från den som har fyllt aderton år och gett sitt skriftliga samtycke till åtgärden. Till ansökan om tillstånd, vilken skall riktas till *rättsskyddscentralen*, skall fogas utlåtanden av sakkunniga som företräder transplantationskirurgi och psykiatri. Utlåtanden behöver inte fogas till ansökan, om det är fråga om avskiljande av vävnad som förnyas.

Från den som inte har fyllt aderton år kan av särskilda skäl, med skriftligt samtycke av vårdnadshavaren eller en god man och med *tillstånd av rättsskyddscentralen för hälsovården*, avsiljas enbart sådan vävnad som förnyas. Donatorns åsikt om ingreppet skall utredas i den mån det är möjligt med hänsyn till hans ålder och utvecklingsnivå, och åtgärden får inte vidtas, om han motsätter sig den. Till ansökan om tillstånd, vilken skall riktas till *rättsskyddscentralen*, skall utöver vad som stadgas i 1 mom. fogas utlåtande av en sakkunnig som företräder barnpsykiatri eller pediatrik.

Gällande lydelse

6 §

I samband med obduktion kan med social- och hälsostyrelsens tillstånd organ och vävnader avskiljas för framställning av läkemedel eller för medicinsk forskning, då det skall anses motiverat av någon särskilt medicinsk orsak.

7 §

Social- och hälsostyrelsen godkänner de sjukhus och anstalter där organ eller vävnader får avskiljas för ändamål som avses i denna lag. Godkännande förutsätter att det på sjukhuset eller anstalten finns lokaliteter och utrustning för ändamålet samt behövlig personal.

9 §

Då avskiljande av organ och vävnader sker för framställning av läkemedel eller för medicinsk forskning skall sjukhuset eller anstalten underrätta social- och hälsostyrelsen om vilken läkare som är ansvarig för denna verksamhet.

12 §

Social- och hälsostyrelsen meddelar närmare föreskrifter om hur dödsfall skall konstateras samt fastställer formulären för behövliga blanketter.

Föreslagen lydelse

6 §

I samband med obduktion kan med *tillstånd av rättsskyddscentralen för hälsovården* organ och vävnader avskiljas för framställning av läkemedel eller för medicinsk forskning, då det skall anses motiverat av någon särskild medicinsk orsak.

7 §

Rättsskyddscentralen för hälsovården godkänner de sjukhus och anstalter där organ eller vävnader får avskiljas för ändamål som avses i denna lag. Godkännande förutsätter att det på sjukhuset eller anstalten finns lokaliteter och utrustning för ändamålet samt behövlig personal.

9 §

Då avskiljande av organ och vävnader sker för framställning av läkemedel eller för medicinsk forskning skall sjukhuset eller anstalten underrätta *rättsskyddscentralen för hälsovården* om vilken läkare som är ansvarig för denna verksamhet.

12 §

Social- och hälsovårdsministeriet meddelar närmare föreskrifter om hur dödsfall skall konstateras samt fastställer formulären för behövliga blanketter.

Denna lag träder i kraft den
199 .

De föreskrifter och anvisningar som social- och hälsostyrelsen har meddelat med stöd av de stadganden som gällde när denna lag trädde i kraft gäller fortfarande, tills social- och hälsovårdsministeriet upphäver dem.

16.

Lag

om ändring av lagen om riksomfattande personregister för hälsovården

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 2 och 3 §§, 4 § 1 mom. och 5 § 2 mom. lagen den 9 juni 1989 om riksomfattande personregister för hälsovården (556/89), sådana de lyder i lag av den 17 januari 1991 (115/91), som följer:

Gällande lydelse

2 §

Social- och hälsostyrelsen kan för den statistikföring, planering, forskning och tillsyn som enligt lag eller förordning ankommer på den ha sådana riksomfattande personregister för hälsovården om vilka stadgas närmare genom förordning.

Social- och hälsostyrelsen kan dessutom ha ett narkotikatillsynsregister för övervakning av narkotika enligt narkotikalagen (41/72) och narkotikaförordningen (282/81).

3 §

Hälsovårdsmyndigheterna och hälsovårdsanstalterna samt de som hör till den hälsovårdspersonal och farmaceutiska personal som är underställd social- och hälsostyrelsen är trots sekretesstadgandena skyldiga att ur handlingar och register i deras besittning avgiftsfritt lämna social- och hälsostyrelsen de uppgifter om vilka stadgas genom förordning och som införs i personregister som avses i denna lag.

4 §

Uppgifter som införs i personregister som avses i denna lag skall hållas hemliga. Social- och hälsostyrelsen kan dock ge tillstånd till att personuppgifter lämnas ut, om detta sker för vetenskaplig forskning som gäller verksamheten inom hälsovården, förebyggande av sjukdomar eller vård eller annan bestämd vetenskaplig forskning i samband därmed och om utlämnandet uppfyller kraven i 19 § 1 mom. 3 punkten personregisterlagen (471/87). Innan tillståndsbeslutet meddelas skall dataombudsmannen ges tillfälle att bli hörd.

Föreslagen lydelse

2 §

Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården kan för den statistikföring, planering, forskning och tillsyn som enligt lag eller förordning ankommer på den ha sådana riksomfattande personregister för hälsovården om vilka stadgas närmare genom förordning.

Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården kan dessutom ha ett narkotikatillsynsregister för övervakning av narkotika enligt narkotikalagen (41/72) och narkotikaförordningen (282/81).

3 §

Hälsovårdsmyndigheterna och hälsovårdsanstalterna samt de som hör till den hälsovårdspersonal och farmaceutiska personal som är underställd *forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården* är trots sekretesstadgandena skyldiga att ur handlingar och register i deras besittning avgiftsfritt lämna *forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården* de uppgifter om vilka stadgas genom förordning och som införs i personregister som avses i denna lag.

4 §

Uppgifter som införs i personregister som avses i denna lag skall hållas hemliga. *Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården* kan dock ge tillstånd till att personuppgifter lämnas ut, om detta sker för vetenskaplig forskning som gäller verksamheten inom hälsovården, förebyggande av sjukdomar eller vård eller annan bestämd vetenskaplig forskning i samband därmed och om utlämnandet uppfyller kraven i 19 § 1 mom. 3 punkten personregisterlagen (471/87). Innan tillståndsbeslutet meddelas skall dataombudsmannen ges tillfälle att bli hörd.

Gällande lydelse

5 §

Social- och hälsostyrelsen får dock använda uppgifter ur narkotikatillsynsregistret för övervakning av den hälsovårdspersonal som är underställt social- och hälsostyrelsen.

Föreslagen lydelse

5 §

Rättsskyddscentralen för hälsovården får dock använda uppgifter ur narkotikatillsynsregistret för övervakning av den hälsovårdspersonal och farmaceutiska personal som är underställt rättskyddscentralen. Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården kan för detta ändamål lämna ut uppgifter ur narkotikatillsynsregistret till rättsskyddscentralen för hälsovården.

Denna lag träder i kraft den
199 .

17.

Lag**om ändring av 3 § lagen om utredande av dödsorsak**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 3 § lagen den 1 juni 1973 om utredande av dödsorsak (459/73), sådant detta lagrum lyder i lag av den 17 januari 1991 (114/91), som följer:

Gällande lydelse

3 §

Vid medicinsk utredning av dödsorsak skall, utöver vad som stadgas i detta kapitel, av social- och hälsostyrelsen fastställda förfaringsätt iakttas.

Föreslagen lydelse

3 §

Vid medicinsk utredning av dödsorsak skall, utöver vad som stadgas i detta kapitel, av social- och hälsovårdsministeriet fastställda förfaringsätt iakttas.

Denna lag träder i kraft den
199 .

De föreskrifter och anvisningar som social- och hälsostyrelsen har meddelat med stöd av de stadganden som gällde när denna lag trädde i kraft gäller fortfarande, tills social- och hälsovårdsministeriet upphäver dem.

18.

Lag

om ändring av 4 § socialvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 4 § socialvårdslagen av den 17 september 1982 (710/82), sådant detta lagrum lyder i lag av den 17 januari 1991 (93/91), som följer:

Gällande lydelse

4 §

Sakkunnigt ämbetsverk för socialvården är social- och hälsostyrelsen, om vars uppgifter och rätt att få upplysningar som är nödvändiga för skötseln av uppgifterna stadgas i lagen om forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården (/).

Föreslagen lydelse

4 §

Sakkunnigt ämbetsverk för socialvården är *forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården*, om vars uppgifter och rätt att få upplysningar som är nödvändiga för skötseln av uppgifterna stadgas i lagen om *forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården* (/).

Denna lag träder i kraft den
199 .

19.

Lag

om ändring av 4 § folkhälsolagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 4 § folkhälsolagen av den 28 januari 1972 (66/72), sådant detta lagrum lyder i lag av den 17 januari 1991 (71/91), som följer:

Gällande lydelse

4 §

Sakkunnigt ämbetsverk för folkhälsoarbetet är social- och hälsostyrelsen, om vars uppgifter och rätt att få upplysningar som är nödvändiga för skötseln av uppgifterna stadgas i lagen om forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården (/).

Föreslagen lydelse

4 §

Sakkunnigt ämbetsverk för folkhälsoarbetet är *forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården*, om vars uppgifter och rätt att få upplysningar som är nödvändiga för skötseln av uppgifterna stadgas i lagen om *forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården* (/).

Denna lag träder i kraft den
199 .

20.

Lag

om ändring av lagen om företagshälsovård

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 5 § 1 mom., 10 § 1 mom. och 10 a § lagen den 29 september 1978 om företagshälsovård
(743/78),

Gällande lydelse

5 §

Kompletterande utbildning

Arbetsgivaren för en yrkesutbildad person inom hälsovården som är verksam i uppgifter inom företagshälsovården är skyldig att se till att denne deltar i kompletterande utbildning enligt social- och hälsostyrelsens anvisningar minst en gång på fem år.

10 §

Övervakning

Social- och hälsovårdsministeriet, *social- och hälsostyrelsen* och länsstyrelsen skall, enligt vad som stadgas särskilt, i medicinskt hänseende övervaka den verksamhet som utövas samt innehållet i de företagshälsovårdstjänster som tillhandahålls av hälsovårdscentraler, enheter för företagshälsovård och yrkesutbildade personer inom hälsovården vilka sköter genomförandet av den företagshälsovård som enligt denna lag och med stöd av den utfärdade stadganden skall ordnas av arbetsgivaren.

10 a §

Rätt att få upplysningar

Om social- och hälsostyrelsens rätt att få upplysningar som är nödvändiga för skötseln av dess sakkunniguppgifter stadgas i lagen om social- och hälsostyrelsen (63/91).

Föreslagen lydelse

5 §

Kompletterande utbildning

Arbetsgivaren för en yrkesutbildad person inom hälsovården som är verksam i uppgifter inom företagshälsovården är skyldig att se till att denne deltar i kompletterande utbildning enligt *social- och hälsovårdsministeriets* anvisningar minst en gång på fem år.

10 §

Övervakning

Social- och hälsovårdsministeriet och länsstyrelsen skall, enligt vad som stadgas särskilt, i medicinskt hänseende övervaka den verksamhet som utövas samt innehållet i de företagshälsovårdstjänster som tillhandahålls av hälsovårdscentraler, enheter för företagshälsovård och yrkesutbildade personer inom hälsovården vilka sköter genomförandet av den företagshälsovård som enligt denna lag och med stöd av den utfärdade stadganden skall ordnas av arbetsgivaren.

10 a §

Rätt att få upplysningar

Social- och hälsovårdsministeriet och den sakkunniginrättning som utsetts av ministeriet har rätt att av hälsovårdscentraler, enheter för företagshälsovård och yrkesutbildade personer inom hälsovården vilka sköter genomförandet av företagshälsovården få upplysningar som är nödvändiga för skötseln av uppgifterna enligt denna lag.

*Denna lag träder i kraft den
199 .*

De föreskrifter och anvisningar som social- och hälsostyrelsen har meddelat med stöd av de stadganden som gällde när denna lag trädde i kraft gäller fortfarande, tills social- och hälsovårdsministeriet upphäver dem.

21.

Lag**om ändring av 5 § lagen om specialiserad sjukvård**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 5 § 3 mom. lagen den 1 december 1989 om specialiserad sjukvård (1062/89), sådant detta lagrum lyder i lag av den 17 januari 1991 (77/91), som följer:*Gällande lydelse*

5 §

Sakkunnigt ämbetsverk för den specialiserade sjukvården är social- och hälsostyrelsen, om vars uppgifter och rätt att få upplysningar som är nödvändiga för skötseln av uppgifterna stadgas i lagen om social- och hälsostyrelsen.

Föreslagen lydelse

5 §

Sakkunnigt ämbetsverk för den specialiserade sjukvården är *forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården*, om vars uppgifter och rätt att få upplysningar som är nödvändiga för skötseln av uppgifterna stadgas i lagen om *forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården* (/).

Denna lag träder i kraft den
199 .

22.

Lag**om ändring av 1 § lagen om statens sinnessjukhus**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 1 § lagen den 31 december 1987 om statens sinnessjukhus (1292/87), sådant detta lagrum lyder i lag av den 17 januari 1991 (78/91), som följer:*Gällande lydelse*

1 §

Statliga sinnessjukhus är Niuvanniemi sjukhus och Gamla Vasa sjukhus, vilka är underställda social- och hälsostyrelsen. Om dem som skall tas in för undersökning och vård på ett statligt sinnessjukhus stadgas särskilt.

Föreslagen lydelse

1 §

Statliga sinnessjukhus är Niuvanniemi sjukhus och Gamla Vasa sjukhus, vilka är underställda *forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården*. Om dem som skall tas in för undersökning och vård på ett statligt sinnessjukhus stadgas särskilt.

Denna lag träder i kraft den
199 .

23.

Lag**om ändring av 10 och 13 §§ lagen om privat hälso- och sjukvård**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 10 § 2 mom. och 13 § 1 mom. lagen den 9 februari 1990 om privat hälso- och sjukvård (152/90),
dessa lagrum sådana de lyder i lag av den 17 januari 1991 (79/91), som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

10 §

Verksamhetsberättelser

I berättelsen skall nämnas de ändringar som har skett beträffande personalen, lokaliteterna och verksamheten samt ges andra upplysningar som social- och hälsostyrelsen bestämmer.

13 §

Styrning och tillsyn

Den allmänna styrningen och övervakningen av den privata hälso- och sjukvården ankommer på social- och hälsovårdsministeriet och på social- och hälsostyrelsen under ministeriets tillsyn.

10 §

Verksamhetsberättelser

I berättelsen skall nämnas de ändringar som har skett beträffande personalen, lokaliteterna och verksamheten samt ges andra upplysningar som social- och hälsovårdsministeriet bestämmer.

13 §

Styrning och tillsyn

Den allmänna styrningen och övervakningen av den privata hälso- och sjukvården ankommer på social- och hälsovårdsministeriet.

*Denna lag träder i kraft den
199 .*

De föreskrifter och anvisningar som social- och hälsostyrelsen har meddelat med stöd av de stadganden som gällde när denna lag trädde i kraft gäller fortfarande, tills social- och hälsovårdsministeriet upphäver dem.

24.

Lag

om ändring av lagen om sjukvårdsartiklar

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 2 § 2 mom., 4 § 2 mom., 5 och 6 §§, 7 § 1 mom., 10 § 2 mom. samt 11 § 1 mom. lagen den 28 december 1984 om sjukvårdsartiklar (997/84), sådana de lyder i lag av den 17 januari 1991 (85/91), som följer:

Gällande lydelse

2 §

Social- och hälsostyrelsen avgör vid behov om det är fråga om en sjukvårdsartikel eller inte.

4 §

Social- och hälsostyrelsen kan vid behov meddela närmare föreskrifter och anvisningar om sjukvårdsartiklars egenskaper och kvalitet.

5 §

Social- och hälsostyrelsen utövar tillsyn över iakttagandet av denna lag samt med stöd av den utfärdade stadganden och bestämmelser.

6 §

Då det konstaterats eller med fog befaras att en sjukvårdsartikel är olämplig för sitt användningssyfte eller att den med beaktande av användningssyftet kan orsaka men för hälsan, får social- och hälsostyrelsen förbjuda tillverkning, import, försäljning samt användning av artikeln eller utfärda begränsningar härav.

Då social- och hälsostyrelsen förbjuder tillverkning, import eller användning av en sjukvårdsartikel eller beslutar om begränsningar härav, kan styrelsen samtidigt bestämma att sjukvårdsartikeln skall anpassas till bestämmelserna, att importören eller tillverkaren skall ta artiklarna ur handeln eller att artiklarna skall förstöras på importörens eller tillverkarens bekostnad.

7 §

Tillverkaren eller importören skall hos social- och hälsostyrelsen göra anmälan om sådana

Föreslagen lydelse

2 §

Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården avgör vid behov om det är fråga om en sjukvårdsartikel eller inte.

4 §

Social- och hälsovårdsministeriet kan vid behov meddela närmare föreskrifter och anvisningar om sjukvårdsartiklars egenskaper och kvalitet.

5 §

Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården utövar tillsyn över iakttagandet av denna lag samt med stöd av den utfärdade stadganden och bestämmelser.

6 §

Då det konstaterats eller med fog befaras att en sjukvårdsartikel är olämplig för sitt användningssyfte eller att den med beaktande av användningssyftet kan orsaka men för hälsan, får *forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården* förbjuda tillverkning, import, försäljning samt användning av artikeln eller utfärda begränsningar härav.

Då *forsknings- och utvecklingscentralen* förbjuder tillverkning, import eller användning av en sjukvårdsartikel eller beslutar om begränsningar härav, kan *forsknings- och utvecklingscentralen* samtidigt bestämma att sjukvårdsartikeln skall anpassas till bestämmelserna, att importören eller tillverkaren skall ta artiklarna ur handeln eller att artiklarna skall förstöras på importörens eller tillverkarens bekostnad.

7 §

Tillverkaren eller importören skall hos *forsknings- och utvecklingscentralen för social- och*

Gällande lydelse

sjukvårdsartiklar, om vilka social- och hälsovårdsministeriet så bestämmer och vilka första gången överläts till försäljning. Anmälan skall även göras, om en redan anmäld artikel eller tillverkningen därav ändras väsentligt.

10 §

Social- och hälsostyrelsen meddelar närmare föreskrifter om de anteckningar och anvisningar som avses i 1 mom.

11 §

Social- och hälsostyrelsen och en av den befullmäktigad institution har rätt att för tillsynen över iakttagandet av denna lag samt med stöd av den utträdade stadganden och bestämmelser få tillträde till en plats där en sjukvårdsartikel tillverkas, lagras eller säljs och att där verkställa inspektioner samt att vid behov utan ersättning ta prov av artikeln.

Föreslagen lydelse

hälsovården göra anmälan om sådana sjukvårdsartiklar, om vilka social- och hälsovårdsministeriet så bestämmer och vilka första gången överläts till försäljning. Anmälan skall även göras, om en redan anmäld artikel eller tillverkningen därav ändras väsentligt.

10 §

Social- och hälsovårdsministeriet meddelar närmare föreskrifter om de anteckningar och anvisningar som avses i 1 mom.

11 §

Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården och en av den befullmäktigad institution har rätt att för tillsynen över iakttagandet av denna lag samt med stöd av den utträdade stadganden och bestämmelser få tillträde till en plats där en sjukvårdsartikel tillverkas, lagras eller säljs och att där verkställa inspektioner samt att vid behov utan ersättning ta prov av artikeln.

Denna lag träder i kraft den 199 .

De föreskrifter och anvisningar som social- och hälsostyrelsen har meddelat med stöd av de stadganden som gällde när denna lag trädde i kraft gäller fortfarande, tills social- och hälsovårdsministeriet upphäver dem.

25.

Lag**om ändring av 3 § lagen om rehabilitering av frontveteraner**

I enlighet med riksdagens beslut ändras 3 § 2 mom. lagen den 23 december 1988 om rehabilitering av frontveteraner (1184/88), sådant detta lagrum lyder i lag av den 17 januari 1991 (90/91), som följer:

Gällande lydelse

3 §

Godkännande till rehabilitering

Föreslagen lydelse

3 §

Godkännande till rehabilitering

Grunderna och anvisningarna skall basera

Grunderna och anvisningarna skall basera

Gällande lydelse

sig på de urvalsprinciper som nämns i 2 § och på social- och hälsostyrelsens anvisningar för den undersökning och vård som hör till rehabiliteringen.

Föreslagen lydelse

sig på de urvalsprinciper som nämns i 2 § och på *social- och hälsovårdsministeriets* anvisningar för den undersökning och vård som hör till rehabiliteringen.

Denna lag träder i kraft den 199 .

De föreskrifter och anvisningar som social- och hälsostyrelsen har meddelat med stöd av de stadganden som gällde när denna lag trädde i kraft gäller fortfarande, tills social- och hälsovårdsministeriet upphäver dem.

26.

Lag**om ändring av 50 och 52 §§ sjukförsäkringslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 50 § 2 mom. och 52 § 1 mom. sjukförsäkringslagen av den 4 juli 1963 (364/63), sådana de lyder i lag av den 17 januari 1991 (91/91), som följer:

Gällande lydelse

50 §

Delegationens ordförande och en ledamot, vilken samtidigt är delegationens vice ordförande, förordnas på framställning av folkpensionsanstalten samt övriga ledamöter och suppleanter sålunda att delegationen kommer att omfatta företrädare för social- och hälsovårdsministeriet, *social- och hälsostyrelsen*, en läkarorganisation och arbetsgivarna samt personer som är förtrogna med de försäkrades förhållanden.

52 §

Socialförsäkringskommissionens beslut får överklagas genom besvär hos socialförsäkringsnämnden i respektive krets. Nämnden tillsätts av statsrådet för fyra år i sänder. Den består av en ordförande och en vice ordförande samt en läkarledamot och två ledamöter som är förtrogna med de försäkrades förhållanden. I fråga om ordföranden och vice ordföranden skall folkpensionsanstalten beredas tillfälle att avge utlåtande. I fråga om läkarledamoten

Föreslagen lydelse

50 §

Delegationens ordförande och en ledamot, vilken samtidigt är delegationens vice ordförande, förordnas på framställning av folkpensionsanstalten samt övriga ledamöter och suppleanter sålunda att delegationen kommer att omfatta företrädare för social- och hälsovårdsministeriet, en läkarorganisation och arbetsgivarna samt personer som är förtrogna med de försäkrades förhållanden.

52 §

Socialförsäkringskommissionens beslut får överklagas genom besvär hos socialförsäkringsnämnden i respektive krets. Nämnden tillsätts av statsrådet för fyra år i sänder. Den består av en ordförande och en vice ordförande samt en läkarledamot och två ledamöter som är förtrogna med de försäkrades förhållanden. I fråga om ordföranden och vice ordföranden skall folkpensionsanstalten beredas tillfälle att avge utlåtande. I fråga om läkarledamoten

Gällande lydelse

skall *social- och hälsostyrelsen och, i fråga om de två övriga ledamöterna*, länsstyrelsen beredas tillfälle att avge utlåtande. Varje medlem har en personlig suppleant. Nämndens ordförande skall ha den behörighet som fordras för domartjänst.

Föreslagen lydelse

skall *rättsskyddscentralen för hälsovården* ges tillfälle att avge utlåtande. Varje medlem har en personlig suppleant. Nämndens ordförande skall ha den behörighet som fordras för domartjänst.

 Denna lag träder i kraft den
 199 .

27.

Lag**om ändring av 3 § lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda**

I enlighet med riksdagens beslut
 ändras 3 § 2 och 4 mom. lagen den 23 juni 1977 angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/77), sådant detta lagrum lyder i lag av den 17 januari 1991 (96/91), som följer:

Gällande lydelse

3 §

 Ledningen av och tillsynen över den undervisning som hör till specialomsorgerna handhas av *yrkesutbildningsstyrelsen och skolstyrelsen, vardera inom sitt verksamhetsområde*.

 Sakkunnigmyndighet för specialomsorgerna om utvecklingsstörda är *social- och hälsostyrelsen*, om vars uppgifter och rätt att få upplysningar som är nödvändiga för skötseln av uppgifterna stadgas i lagen om social- och hälsostyrelsen.

Föreslagen lydelse

3 §

 Ledningen av och tillsynen över den undervisning som hör till specialomsorgerna handhas av *utbildningsstyrelsen*.

 Sakkunnigmyndighet för specialomsorgerna om utvecklingsstörda är *forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården*, om vars uppgifter och rätt att få upplysningar som är nödvändiga för skötseln av uppgifterna stadgas i lagen om *forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården* (/).

 Denna lag träder i kraft den
 199 .

28.

Lag

om ändring av 10 och 11 §§ lagen om moderskapsunderstöd

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 10 och 11 §§ lagen den 13 juni 1941 om moderskapsunderstöd (424/41), sådana de lyder i lag av den 17 januari 1991 (98/91), som följer:

Gällande lydelse

10 §

Moderskapsunderstöd betalas av kommunens medel, om inte ett belopp som motsvarar hela understödet eller en del därav på kommunens beställning i förskott har tillhandahållits denna antingen i pengar eller i form av förnödenheter som bestämts av social- och hälsostyrelsen.

Ersättningen för understöden av kommunala medel betalas till kommunen på ansökan per kalenderår. Kommunen skall söka ersättning hos social- och hälsostyrelsen inom fyra månader efter utgången av varje kalenderår vid äventyr att rätten därtill kan anses förverkad.

11 §

Social- och hälsostyrelsen skall övervaka att moderskapsunderstöd betalas av kommunerna enligt denna lag och med stöd av den utfärdade stadganden.

Kommunen skall, om så yrkas, tillhandahålla social- och hälsostyrelsen handlingar och andra utredningar som behövs för övervakningen.

Föreslagen lydelse

10 §

Moderskapsunderstöd betalas av kommunens medel, om inte ett belopp som motsvarar hela understödet eller en del därav på kommunens beställning i förskott har tillhandahållits denna antingen i pengar eller i form av förnödenheter som bestämts av *forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården*.

Ersättningen för understöden av kommunala medel betalas till kommunen på ansökan per kalenderår. Kommunen skall söka ersättning hos *forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården* inom fyra månader efter utgången av varje kalenderår vid äventyr att rätten därtill kan anses förverkad.

11 §

Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården skall övervaka att moderskapsunderstöd betalas av kommunerna enligt denna lag och med stöd av den utfärdade stadganden.

Kommunen skall, om så yrkas, tillhandahålla *forsknings- och utvecklingscentralen* handlingar och andra utredningar som behövs för övervakningen.

Denna lag träder i kraft den
199 .

29.

Lag

om ändring av adoptionslagen

I enlighet med riksdagens beslut ändras 17 §, 20 § 1 mom., 21 § 1 mom., 22 § 11 punkten, 28 §, 50 § 1 och 2 mom., 51 § 2 och 3 mom. samt 52 § adoptionslagen av den 8 februari 1985 (153/85), sådana de lyder i lag av den 17 januari 1991 (102/91), som följer:

Gällande lydelse

17 §

Den allmänna planeringen, ledningen och övervakningen av adoptionsrådgivningen ankommer på *social- och hälsostyrelsen under social- och hälsovårdsministeriets tillsyn.*

Adoptionsrådgivningen ges av socialnämnderna samt av adoptionsbyråer som fått social- och hälsostyrelsens tillstånd att bedriva adoptionsrådgivning.

20 §

Den allmänna planeringen, ledningen och övervakningen av den internationella adoptionstjänsten ankommer på *social- och hälsostyrelsen under social- och hälsovårdsministeriets tillsyn.*

21 §

Internationell adoptionstjänst sköts i Finland av de socialnämnder och samfund som har fått tillstånd därtill av *social- och hälsostyrelsen (adoptionstjänstorgan).*

22 §

Adoptionstjänstorgans uppgift är att

11) sköta andra uppdrag som givits av *social- och hälsovårdsministeriet samt social- och hälsostyrelsen.*

28 §

En förälder som ämnar ge sitt minderåriga barn som adoptivbarn eller den som ämnar adoptera ett minderårigt barn skall begära adoptionsrådgivning hos socialnämnden på sin hemort eller hos en adoptionsbyrå som har fått tillstånd av *social- och hälsostyrelsen.*

50 §

Social- och hälsostyrelsen kan på ansökan

Föreslagen lydelse

17 §

Den allmänna planeringen, ledningen och övervakningen av adoptionsrådgivningen ankommer på *social- och hälsovårdsministeriet.*

Adoptionsrådgivningen ges av socialnämnderna samt av adoptionsbyråer som fått *social- och hälsovårdsministeriets* tillstånd att bedriva adoptionsrådgivning.

20 §

Den allmänna planeringen, ledningen och övervakningen av den internationella adoptionstjänsten ankommer på *social- och hälsovårdsministeriet.*

21 §

Internationell adoptionstjänst sköts i Finland av de socialnämnder och samfund som har fått tillstånd därtill av *social- och hälsovårdsministeriet (adoptionstjänstorgan).*

22 §

Adoptionstjänstorgans uppgift är att

11) sköta andra uppdrag som givits av *social- och hälsovårdsministeriet.*

28 §

En förälder som ämnar ge sitt minderåriga barn som adoptivbarn eller den som ämnar adoptera ett minderårigt barn skall begära adoptionsrådgivning hos socialnämnden på sin hemort eller hos en adoptionsbyrå som har fått tillstånd av *social- och hälsovårdsministeriet.*

50 §

Social- och hälsovårdsministeriet kan på an-

Gällande lydelse

bevilja ett kommunalförbund eller någon annan kommunal sammanslutning eller en i Finland registrerad förening tillstånd att hålla en adoptionsbyrå.

Social- och hälsostyrelsen kan, efter att först ha inhämtat utlåtande i saken av nämnden för adoptionsärenden, bevilja en socialnämnd, ett kommunalförbund eller någon annan kommunal sammanslutning eller en i Finland registrerad förening tillstånd att sköta internationell adoptionstjänst.

51 §

Social- och hälsostyrelsen kan, då det beviljar tillstånd, meddela närmare föreskrifter om bedrivande av adoptionsrådgivning eller internationell adoptionstjänst.

En adoptionsbyrå och den som sköter internationell adoptionstjänst är skyldiga att lämna social- och hälsostyrelsen av ministeriet begärda uppgifter och utredningar som behövs för tillsynen.

52 §

Social- och hälsostyrelsen kan återkalla tillstånd som det med stöd av 50 § har beviljat, om gällande stadganden och bestämmelser inte följs vid adoptionsrådgivning eller internationell adoptionstjänst eller om bristfälligheter eller missförhållanden har yppats i verksamheten och de inte avhjälpas eller avlägsnas inom en tid som social- och hälsostyrelsen har utsatt.

Föreslagen lydelse

sökan bevilja ett kommunalförbund eller någon annan kommunal sammanslutning eller en i Finland registrerad förening tillstånd att hålla en adoptionsbyrå.

Social- och hälsovårdsministeriet kan, efter att först ha inhämtat utlåtande i saken av nämnden för adoptionsärenden, bevilja en socialnämnd, ett kommunalförbund eller någon annan kommunal sammanslutning eller en i Finland registrerad förening tillstånd att sköta internationell adoptionstjänst.

51 §

Social- och hälsovårdsministeriet kan, då det beviljar tillstånd, meddela närmare föreskrifter om bedrivande av adoptionsrådgivning eller internationell adoptionstjänst.

En adoptionsbyrå och den som sköter internationell adoptionstjänst är skyldiga att lämna *social- och hälsovårdsministeriet* av ministeriet begärda uppgifter och utredningar som behövs för tillsynen.

52 §

Social- och hälsovårdsministeriet kan återkalla tillstånd som det med stöd av 50 § har beviljat, om gällande stadganden och bestämmelser inte följs vid adoptionsrådgivning eller internationell adoptionstjänst eller om bristfälligheter eller missförhållanden har yppats i verksamheten och de inte avhjälpas eller avlägsnas inom en tid som *social- och hälsovårdsministeriet* har utsatt.

Denna lag träder i kraft den
199 .

30.

Lag**om ändring av strålskyddslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 6 §, 38 § 3 mom. och 41 § strålskyddslagen av den 27 mars 1991 (592/91) som följer:

Gällande lydelse

6 §

Tillsynsmyndigheter

Strålsäkerhetscentralen utövar tillsyn över att denna lag samt de stadganden och bestämmelser som utfärdas med stöd av den iakttas. Den medicinska användningen av strålning leds och övervakas av strålsäkerhetscentralen, som lyder under medicinalstyrelsen så som stadgas i 38 och 41 §§ eller på något annat ställe.

38 §

Grunderna för medicinsk användning av strålning

Anvisningar om grunderna för medicinsk användning av strålning meddelas vid behov av medicinalstyrelsen.

41 §

Medicinska massundersökningar

Medicinalstyrelsen meddelar behövliga föreskrifter om massundersökningar där strålningen riktas mot symtomfria personer, om inte något annat stadgas genom lag.

Föreslagen lydelse

6 §

Tillsynsmyndigheter

Strålsäkerhetscentralen utövar tillsyn över att denna lag samt de stadganden och bestämmelser som utfärdas med stöd av den iakttas. Den medicinska användningen av strålning leds och övervakas av *strålsäkerhetscentralen, som lyder under social- och hälsovårdsministeriet*, så som stadgas i 38 och 41 §§ eller på något annat ställe.

38 §

Grunderna för medicinsk användning av strålning

Anvisningar om grunderna för medicinsk användning av strålning meddelas vid behov av *strålsäkerhetscentralen*.

41 §

Medicinska massundersökningar

Social- och hälsovårdsministeriet meddelar behövliga föreskrifter om massundersökningar där strålningen riktas mot symtomfria personer, om inte något annat stadgas genom lag.

Denna lag träder i kraft den
199 .

31.

Lag

om ändring av 4 § lagen om skolor för hörselskadade och synskadade samt rörelsehindrade

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 4 § lagen den 27 maj 1983 om skolor för hörselskadade och synskadade samt rörelsehindrade (481/83), sådant detta lagrum lyder ändrat genom lagar av den 10 januari 1986 och den 17 januari 1991 (36/86 och 116/91), som följer:

Gällande lydelse

4 §

Den allmänna ledningen och övervakningen av skolorna ankommer på skolstyrelsen.

En skola skall ha en stadga, som fastställs av skolstyrelsen.

Föreslagen lydelse

4 §

Den allmänna ledningen och övervakningen av skolorna ankommer på utbildningsstyrelsen.

En skola skall ha en stadga, som fastställs av utbildningsstyrelsen.

Denna lag träder i kraft den
199 .

32.

Lag

om ändring av 2 § lagen om hushållsarbetstagares arbetsförhållande

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 2 § 4 punkten lagen den 16 december 1977 om hushållsarbetstagares arbetsförhållande (951/77), sådant detta lagrum lyder i lag av den 17 januari 1991 (108/91), som följer:

Gällande lydelse

2 §

Undantag beträffande tillämpningsområdet

Denna lag gäller icke:

4) barnsköterska som *social- och hälsostyrelsen har godkänt* att såsom barnsköterska bli införd i förteckningen över utövare av sjukvårdsyrket, om hennes åligganden enbart gäller barnavård och uppgifter som har direkt samband därmed; samt

Föreslagen lydelse

2 §

Undantag beträffande tillämpningsområdet

Denna lag gäller icke:

4) barnsköterska som *i enlighet med lagen om utövning av sjukvårdsyrke (554/62) har blivit införd i matrikeln* över utövare av sjukvårdsyrket såsom barnsköterska, om hennes åligganden enbart gäller barnavård och uppgifter som har direkt samband därmed; samt

Denna lag träder i kraft den
199 .

33.

Lag**om ändring av 3 § lagen om internering av farliga återfallsförbrytare**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 3 § lagen den 9 maj 1953 om internering av farliga återfallsförbrytare (317/53), sådant detta lagrum lyder i lag av den 17 januari 1991 (113/91), som följer:

Gällande lydelse

3 §

Innan domstolen fattar ett beslut som avses i 1 mom. skall den, om tilläggsutredning angående den åtalades person behövs, inhämta utlåtande av social- och hälsostyrelsen. Domstolen kan också bestämma att den åtalade skall undersökas för utrönande av hans sinnestillstånd och karaktärsläggning. Härvid skall tillämpas vad som särskilt stadgas om undersökning för utredande av sinnestillståndet hos den som åtalas för brott.

Föreslagen lydelse

3 §

Innan domstolen fattar ett beslut som avses i 1 mom. skall den, om tilläggsutredning angående den åtalades person behövs, inhämta utlåtande av *rättsskyddscentralen för hälsovården*. Domstolen kan också bestämma att den åtalade skall undersökas för utrönande av hans sinnestillstånd och karaktärsläggning. Härvid skall tillämpas vad som särskilt stadgas om undersökning för utredande av sinnestillståndet hos den som åtalas för brott.

Denna lag träder i kraft den
199 .